

Luk
ndê ñawaê ñayham
Yom whê ñawaê ñayham dindéc
sa-ñga

Luk in̄ Yisu ndê ñgacsêñom dom, ma in̄ ñgac Israel-ñga dom. In̄ ñgac Grik-ñga, ma in̄ dokta, ma bocdinañ tanyalê bu in̄ ñgac tiguauc. Luk dau gêlic gêñ hon̄ nañ Yisu kôm, nañ dom, magoc in̄ kip yom hon̄ sa yêc lau nañ sêmbô sêwhin̄ Yisu têtñ ndoc in̄ gic hu ndê gwelen̄ e in̄ mbu pi undambê gi (1:1-4). Luk ndê ñawaê ñayham hêganôn̄ Yisu ti in̄ ndê gwelen̄, ma in̄ to bapia dan̄ tiyham (Aposel) pi gwelen̄ nañ lau aposel sêkôm ña Nalau Dabun̄ ndê ñaclai.

Yêc in̄ ndê yom ñamata-ñga, Luk sôm bu in̄ to yom têtñ ñgac atu dan̄ ñaê Tiopilas. Njaê dau danem kwi bu ‘ñgac nañ atac whin̄ Anötö.’ Magoc in̄ to tu ñgac tigen̄ dinañ-ñga dom, in̄ to ndê ñawaê ñayham hêganôn̄ lau nañ lau Israel dom gitôm in̄ dau, ma lau Israel-ñga sêwhin̄. In̄ tac whin̄ bu ñac sêñyalê bu Yisu, in̄ lau Israel-ñga si Mesaya, ma in̄ men̄ gic waê lau Israel-ñga tawasê dom, magoc men̄ bu ti lau hon̄ si Pômdau, ma bu mbac ndu tu lau hon̄-ñga. Ma bocdinañ Luk tac whin̄ bu Yisu ndê ñawaê sa têtñ gameñ nom-ñga hon̄, bu lau sêñgô ma sêkên̄ whin̄ Yisu, dec oc sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ñac si-ñga sa.

Yom Namata-ñga

¹ O ngac atu Tiopilas. Lau daêsam sênsahê bu sêto yom pi gêñ hoñ nanñ ñandô sa yêc yac mba gameñ. ² Ñac sêto sêñkuc yom nanñ lau nanñ sêmbo sêwhiñ Yisu têñ ndoc inñ gic hu ndê gwelenñ, nanñ sic dulu têñ yac. Lau dau sêlic gêñ hoñ nanñ Yisu kôm pi tandô, dec sêhoc ñawaê ñayham asê pi gêñ dau. ³ Ma aö bocdinañ, gakip yom hoñ sa pi gêñ ñamata-ñga ma meñ têñ kwahic dec, ma galic ñayham bu wato sip bapia dindéc ma wanñiñ têñ am. Aö gato yom kakuc ñadênañ tôm gêñ hoñ nanñ hôc asê. Tu dinañ-ñga O ngac atu Tiopilas, ⁴ am oc êmyalê bu yom hoñ pi Yisu nanñ am ngô su, nanñ yom ñandô.

Jon, Ngac Kêku Lau-ñga ndê puc dinda kôc inñ-ñga

⁵ Têñ têm Kiñ †Herod gêm gôliñ gameñ Judia-ñga, nanñ †dabuñsiga danñ mbo, inñ ndê ñaê Sekaria. Inñ kôm ndê gwelenñ whiñ dabuñsiga nanñ sêmbo dabuñsiga ñamata-ñga Abaisa* ndê toñ. Sekaria ndê awhê ndê ñaê Elisabet, ma inñ Aron† ndê wakuc danñ, gitôm Sekaria dau. ⁶ Anötö gêlic inñlu sêsa lêñ gitêñ yêc inñ anğô-ñga, sêñsêlêñ sêñkuc Anötö ndê yomsu ti ñagôliñ ñalêñ ñayham. ⁷ Inñlu sêti

---

* **1:5:** Abaisa - dabuñsiga ñamata-ñga danñ nanñ mbo têñ Kiñ Dawid ndê têm. Têñ têm dinañ lau Israel si dabuñsiga sêwhê dau kôc ti toñ 24 kêtuc dabuñsiga ñamata-ñga si ñaê (1 Kr 24:7-19; ma Nia 12:11-17). Ma tiñambu sêkôm gwelenñ tôm ñatoñ 24 dinañ sêyô dau sêyô dau. Têñ Yisu ndê têm, lau dabuñsiga daêsam sêndöc gameñ ñamakê-ñga, ma sêpi Jerusalem tu sêkôm gwelenñ yêc flôm dabuñ tôm ñac si toñ si ndoc, ma tiñambu sêmbu sêtêñ si gameñ si (Luk 1:8, 23). Alic yom whê ñaê 'dabuñsiga' sa-ñga yêc buku dindéc ñambu-ñga. † **1:5:** Aron - lau Israel si dabuñsiga ñamata-ñga nanñ gêm akiñ Anötö têtñ Moses ndê têm. Alic Eks 7:1-6; ma 28:1.

awhê andô ma ñgac andô su, magoc balêkoc mba, bu Elisabet in awhê gapoc.

⁸ Têñ têm danj Sekaria ndê tonj si ndoc sênem akiñ Anötö-nga hóc asê, ma inj gêm ndê gwelenj dabuñsiga-nga mbo Anötö ndê lôm dabuñ yêc Jerusalem. ⁹ Ma gitôm dabuñsiga si mêtê, sêpuc gapoc gi sip Sekaria, bu sôc lôm dabuñ ñalôm ndi, ma kêñ da ñamalu ñayham. ¹⁰ Ma têñ ndoc inj sôc gi bu kêñ da ñamalu ñayham, nanj lau Israel-nga honj nanj sêkac sa tu s êtoc Anötö sa-nga, nanj sêteñ mbec sêlhac awê. ¹¹ Têñ ndoc dinanj Pômdau ndê anjela danj hoc dau asê têñ Sekaria, ma kalhac alta da ñamalu-nga ña-ndö-nga. ¹² Têñ ndoc Sekaria tandô pi anjela dau, inj sö ti töc dau ñandô. ¹³ Magoc anjela sôm têñ inj, “Töc daôm dom Sekaria, bu Pômdau ñgô mbec nanj am teñ. Am nem awhê Elisabet oc kôc atômñgac danj, ma am oc sam inj ndê ñaê bu Jon. ¹⁴ Inj oc kôm am atac ñayham atu, ma lau daêsam oc sêtisambuc tu dinda kôc inj-nga, ¹⁵ bu inj oc ti ñgac tiwaê yêc Pômdau anjô-nga. Inj oc nôm wain me bu ñannga dom, magoc têñ têm inj yêc dinda atac ñalôm enj, nanj Nalau Dabuñ oc nem inj ahuc, ma mbo whin inj ñapanj. ¹⁶ Ma têñ ndoc inj tiatu, nanj inj oc nem lau Israel-nga daêsam kwi, sêmbu sêsôc Pômdau ñac si Anötö ñapu. ¹⁷ Inj oc ti propet ñannga ma ti ñaclai gitôm propet ñamata-nga Elaija. Ma inj oc muñ Pômdau, bu nem lau daêsam si ñalôm kwi. Dambai oc atac whin atui, ma lau dangapêc oc sêti lau ti gauc nanj sêsa si lêñ gitêñ. Nalêñ dinanj inj oc êmasañ lau si ñalôm bu sêkôc Pômdau sa.”

¹⁸ Sekaria ñgô anjela ndê yom dinanj su, goc sôm têñ inj, “Alu atî awhê andô ma ñgac andô su. Boc-

dinan ɲalêɲ bocke dec aö wanɲalê bu am nem yom oc ɲandô sa?” ¹⁹ Goc aɲela ô yom ma sôm, “Aö Gabriel naɲ galhac Pômdau aɲgô-ɲga, ma inɲ kêkin aö bu wahoc ɲawaê ɲayham dindéc asê têtɲ am. ²⁰ Gêtɲ naɲ aö gasôm yom pi, naɲ oc ɲandô sa tôm ɲandoc. Tigeɲ am kêɲ whin aö dom, ma bocdinaɲ am oc awham mba sa, ma sôm yom dom e gêtɲ hon dindéc hôc asê su.”

²¹ Têtɲ dinaɲ lau naɲ sêmbo awê, naɲ sêhôn Sekaria ma gauc gêm bu bocke ma inɲ mbo tiwandêc yêc lôm dabuɲ ɲalôm. ²² Ma têtɲ ndoc Sekaria mbu sa awê gi, naɲ gitôm dom bu sôm yom, ma gic amba ɲambwa têtɲ ɲac, dec ɲac si gauc sa bu inɲ gêlic gêtɲ ɲagatu daɲ yêc lôm dabuɲ ɲalôm.

²³ Tinambu inɲ ndê bêc gwelen-ɲga pacndê, ma inɲ kölhö mbu têtɲ ndê malac gi. ²⁴ Ma inɲ ndê awê Elisabet daê, dec timêtê dau ɲapep, ma mbo ten mbo inɲlu si andu gitôm ayô amanɲaɲ. Elisabet sôm, ²⁵ “Pômdau kôm gêtɲ dindéc ma gêm aö sa. ɲamata-ɲga aö gambo ti mayan yêc lau aɲgô-ɲga, bu aö awê gapoc, tigeɲ kwahic dec Pômdau tawalô aö, ma kôc aö mayan su.”

Yisu ndê puc dinda kôc inɲ-ɲga

²⁶ Elisabet daê gitôm ayô 6 su, goc Anötö kêkin aɲela Gabriel têtɲ malac Nasaret naɲ yêc gameɲ Galili-ɲga, ²⁷ bu kêɲ aheɲ têtɲ awê akinɲ daɲ. Inɲ ndê ɲaê Maria, ma lau sêhoc yom asê su bu Maria oc nem ɲgac daɲ ɲaê Josep, naɲ Kin Dawid ndê apaɲgac daɲ. ²⁸ Aɲela dau têtɲ Maria gi ma sôm, “O awê naɲ Anötö tac whin am ndu andô, Pômdau whin am.” ²⁹ Yom dau kôm Maria sö ɲandô, ma inɲ gauc gêm têtɲ dau bu, “Inɲ awha gic aö tu sake-ɲga?”

³⁰ Goc aņela sôm tēņ in, “Töc daôm dom Maria, bu Anötö gêlic am ņayham kêlêc. ³¹ Am oc daêm ma kôc balêkoc ņgac daņ, ma sam in ndê ņaê bu Yisu. ³² In oc ti ņgac tiwaê, ma lau oc sêsam in bu Anötö ņaclai ti ņawasi ņadau ndê Atu. Pômdau Anötö oc kêņ in wêkain apanņgac Dawid ndê pôn kin-ņga. ³³ In oc nem gôlin †Jakob ndê wakuc lau Israel-ņga, ma in ndê gôlin oc pacndê dom.”

³⁴ Goc Maria ndac aņela dau bu, “Aö gayêc gawhin ņgac daņ dom, ma bocdinaņ yom dau oc ņandô sa ņalêņ bocke?” ³⁵ Ma aņela ô yom ma sôm, “ņalau Dabuņ oc tēņ am meņ, ma Anötö, ņaclai ti ņawasi ņadau ndê ņaclai oc nem am ahuc. Tu dinaņ-ņga balêkoc dabuņ naņ am oc kôc, naņ lau oc sêsam in bu Anötö ndê Atu. ³⁶ Ma am ņgô! Elisabet, awhê andô naņ yêc am apami si toņ, naņ daê ma oc kôc balêkoc daņ. Sêsôm bu in awhê gapoc, magoc kwahic in daê tôm ayô 6 su. ³⁷ Bu gêņ daņ yêc dom, naņ Anötö gitôm dom bu kôm ņandô sa.” ³⁸ Ma Maria ô yom ma sôm, “Pômdau ndê awhê akin aö. Bocdinaņ, yom naņ am sôm, naņ ņandô sa pi aö.” Maria sôm yom dinaņ su, goc aņela hu in sin.

Maria gic Elisabet kêsi

³⁹ Tēņ tēm dinaņ Maria kêmasaņ dau, ma kêsêlêņ ņagahô tēņ malac daņ yêc gameņ ņabaö Judia-ņga gi. ⁴⁰ In hóc asê ma tēņ Sekaria ndê andu gi, ma ta Elisabet ndê ņaê. ⁴¹ Tēņ tēm Elisabet ņgô Maria ndê yom, naņ balêkoc naņ yêc in ņalôm kwê soc ti ņaņga, ma ņalau Dabuņ gêm Elisabet ahuc. ⁴² Ma in sôm yom awha atu, “Anötö toc am sa hóc gêlêc lauwhê sambob su, ma oc toc balêkoc naņ am oc kôc, naņ sa bocdinaņ. ⁴³ Aö awhê bocke, dec am,

anêḡ Pômdau dinda mwenḡ bu lic aö? ⁴⁴Têḡ ndoc aö ganḡô am mbwêc aö, nanḡ balêkoc nanḡ yêc aö ḡatac, nanḡ kwê soc ti atac ḡayham. ⁴⁵Am kêḡ whiḡ bu Pômdau ndê yom p i am oc ḡandô sa, ma tu dinaḡ-ḡga am tap iḡ ndê mwasiḡ sa!”

Maria po Anötö ndê waê sa

⁴⁶⁻⁴⁷Ma Maria sôm:

“Aö wapo Pômdau ndê waê sa ti anêḡ ḡalôm sambuc, ma aö atac ḡayham kêlêc tu Anötö nanḡ gêm aö si-ḡga. ⁴⁸ḡahu bu iḡ kêlhiḡ iḡ ndê awhê akiḡ ḡambwa, aö dec siḡ dom. Têḡ kwahic dec ma ndi, lau hoḡ oc sêsam aö bu awhê nanḡ Anötö kêmwasiḡ. ⁴⁹Iḡ ḡanḡa ḡadau nanḡ kôm gêḡ atu têḡ aö, ma iḡ ndê ḡaê dabuḡ.

⁵⁰Tôm têḡ sambob, iḡ tawalô lau hoḡ nanḡ sêtoc iḡ ma sêtoc iḡ sa. ⁵¹Iḡ amba ḡanḡa kôm gêḡ atu, ma lau nanḡ yom sêtoc dau sa-ḡga gêm ḡac si ḡalôm ahuc, nanḡ iḡ soc ḡac su sêlhö têtêḡ.

⁵²Iḡ kêmasuc kiḡ nom-ḡga su yêc ḡac si pônḡ kiḡ-ḡga, magoc lau nanḡ sêḡgwiniḡ dau, nanḡ iḡ toc ḡac sa.

⁵³Iḡ kêmwasiḡ lau ḡalôm sawa ḡa gêḡ ḡayham-ḡayham, magoc iḡ kêkiḡ lau ti lêlôm sêsa amba sawa si. ⁵⁴⁻⁵⁵Iḡ gêm iḡ ndê lau akiḡ Israel-ḡga sa, ma tôḡ yom nanḡ iḡ gic bata têḡ abanḡ Abraham, ma têḡ iḡ ndê wakuc hoḡ nanḡ sêḡkuc iḡ, nanḡ iḡ tawalô ḡac.”

⁵⁶Maria kêpiḡ Anötö ma sôm yom dinaḡ su, goc mbo whiḡ Elisabet gitôm ayô tö, ma tiḡambu iḡ kölhö mbu têḡ ndê malac gi.

Elisabet kôc Jon

⁵⁷ Elisabet ndê ndoc meŋ sa dec iŋ kôc balêkoc ŋgac daŋ. ⁵⁸ Ma iŋ ndê dawai ti lau meŋpaŋ iŋ-ŋga sêŋgô bu Pômdau tawalô iŋ ŋalêŋ dinaŋ, ma ŋac hoŋ atac ŋayham sêwhiŋ iŋ. ⁵⁹ Têŋ balêkoc dau ndê bêc ti-8-ŋga, ŋac hoŋ sêmeŋ bu sêsê balê ndê ŋamlic ŋatô su sêŋkuc lau Israel-ŋga si †pwac, ma ŋac tac whiŋ bu sêkêŋ damba Sekaria ndê ŋaé pi iŋ. ⁶⁰ Tigeŋ iŋ dinda sôm, “Mba! Dasam iŋ ndê ŋaé bu Jon.” ⁶¹ Ma sêsôm têŋ iŋ, “Yêc am nem dawam, ŋgac ŋaé Jon daŋ mbo dom.” ⁶² Ma ŋac sic amba têŋ damba bu sêŋyalê ŋaé bocke iŋ tac whiŋ. ⁶³ Iŋ kôm ŋa amba bu sêkêŋ tapele daŋ têŋ iŋ, dec sêkêŋ ma iŋ to, “Iŋ ndê ŋaé Jon,” goc lau hoŋ sêhêdaê. ⁶⁴ Ma ŋagahô iŋ êmbala tigolon, ma iŋ sôm yom asê ma kêpiŋ Anötö.

⁶⁵ Gêŋ dau kôm ŋac lau hoŋ sêsö, ma lau naŋ sêmbô Judia ŋagameŋ lôc-ŋga, naŋ sem yom-galôm ŋapaŋ pi gêŋ hoŋ dinaŋ. ⁶⁶ Lau hoŋ sêŋgô ŋawaê, ma ŋac gauc gêm yom dau ŋapaŋ yêc ŋac si ŋalôm. Ma ŋac sêlic bu Pômdau ndê ŋaclai tôc dau asê yêc balê dau, dec sêndac dandi, “Iŋ oc ti ŋamalac kaiŋ bocke?”

Sekaria hoc yom asê gitôm propet

⁶⁷ Têŋ têm dinaŋ ŋalau Dabuŋ gêm Jon ndê damba Sekaria ahuc, ma iŋ hoc yom asê gitôm propet daŋ ma sôm,

⁶⁸ “Tampiŋ Pômdau, yac lau Israel-ŋga neŋ Anötö, bu iŋ meŋ bu nem iŋ ndê lau si. ⁶⁹ Iŋ po ŋgac ti ŋaclai daŋ sa yêc iŋ ndê ŋgac akiŋ Dawid ndê lau wakuc, naŋ gitôm bu nem yac si. ⁷⁰ Anötö ndê propet dabuŋ sêhoc yom asê pi gêŋ dau muŋ su, ma kwahic dec Anötö kôm yom dau ŋandô sa. ⁷¹ Iŋ kêmasaŋ lêŋ dinaŋ, bu

nem yac si yêc yac neŋ ŋacyo ti lau naŋ sêtec yac amba. ⁷² Inŋ tawalô yac, tôm inŋ gic bata têŋ abanŋ, ma gauc gêm inŋ ndê pwac dabuŋ, ⁷³ naŋ inŋ kêmatiŋ tidôŋ whiŋ abanŋ Abraham. ⁷⁴ Inŋ oc nem yac si yêc yac neŋ ŋacyo amba, tu bu yac danem akiŋ inŋ ti atac pa su, ⁷⁵ ma tu bu taŋsêlêŋ dasa lêŋ gitêŋ ti dabuŋ yêc inŋ aŋgô-ŋga tôm bêc hoŋ. ⁷⁶ Ma Jon, aneŋ balê, lau oc sêsam am bu ‘Anötö, Ŋaclai ti Ŋawasi Ŋadau ndê propet,’ bu am oc muŋ Pômdau ma êmasaŋ lau si ŋalôm tu sêkôc inŋ sa-ŋga. ⁷⁷ Ma am oc whê Anötö ndê lau si gauc sa pi lêŋ naŋ inŋ oc suc ŋac si sac kwi tu bu nem ŋac si-ŋga. ⁷⁸ Yac neŋ Anötö ndê lêŋ tawalô yac-ŋga, naŋ oc tôm ac naŋ pi ma kalhac umbonŋ, ⁷⁹ ma pô lau naŋ sêndôc gameŋ ŋasec, ma lau naŋ sêmpinŋ bu sêmbac ndu. Inŋ oc wê yac dasa seŋ bu datap yom malô sa.”

⁸⁰ Tiŋambu balê dau tiatu, ma kêŋ ndê ŋalôm sambuc tu nem akiŋ Anötö-ŋga. Ma inŋ mbo gameŋ sawa e tôm bêc naŋ inŋ gic hu ndê gwelenŋ, dec gêm mêtê kalhac lau Israel aŋgô-ŋga.

2

Maria kôc Yisu

¹ Têŋ têm dinaŋ †Sisa Ogasta gic atu yom bu sêsê lau hoŋ naŋ sêmbo Rom si gôlinŋ ŋapu, naŋ sa tu bu sênemlhi takis-ŋga. ² (Têŋ ndoc dinaŋ Kirinios gêm gôlinŋ gameŋ Siria-ŋga, ma gêŋ dinaŋ ti têm ŋamata-ŋga naŋ sêsê lau sa yêc inŋ ndê gôlinŋ ŋapu.) ³ Bocdinaŋ lau hoŋ sêtêŋ si malachu si, bu sêto si ŋaê sip bapia sêsê ŋac sa-ŋga.

⁴ Josep in Dawid ndê wakuc dan, ma bocdinaŋ in hu malac Nasaret yêc gameŋ Galili-ŋga siŋ, ma sip têŋ Dawid ndê malac yêc gameŋ Judia-ŋga gi, malac naŋ sêsam bu Betlehem. ⁵ Josep lu Maria sêwhiŋ dau si bu sêkêŋ si ŋaê, bu sêhoc inlu si yom asê su bu oc sênem dau. Ma Maria daê mbo. ⁶ Têŋ ndoc inlu sêmbo Betlehem, naŋ Maria ndê bêc bu kôc balêkoc-ŋga hôc asê. ⁷ Josep lu Maria sêyêc bôc si mala, bu ŋasawa mbasi yêc andu ŋaclêŋ-ŋga. Ma yêc dê, Maria kôc in ndê balêkoc ŋac ŋamata-ŋga. Ma in kôm in si ŋa po, ma kêŋ in yêc bôc si apa sêneŋ gêŋ-ŋga.

Aŋela sêhoc Yisu ŋawaê asê

⁸ Têŋ ôbwêc dinaŋ lau ŋatô sêyob si domba sêmbo malac dau ŋamakê. ⁹ Ma Anötö ndê aŋela dan hoc dau asê têŋ ŋac. Pômdau ndê ŋawê pô ŋac, ma sêtôc dau ŋandô. ¹⁰ Goc aŋela dau sôm têŋ ŋac bu, “Atôc daôm dom! Aö bu wakêŋ ŋawaê ŋayham dan têŋ mac, naŋ oc kôm mac atac ŋayham atu. Ma ŋawaê dindêc gic waê lau hoŋ. ¹¹ Mac nem ŋac nem mac si-ŋga hôc asê têŋ bêc dau dindêc. In dinda kôc in yêc Betlehem, malac naŋ sêsam bu Dawid ndê malac. In †Mesaya dau naŋ Anötö gic bata bu êŋkiŋ meŋ, ma mac nem Pômdau dau. ¹² Atêŋ Betlehem andi, ma mac oc aŋyalê balêkoc dau pi gêŋ bocdec bu. Sêkôm in si ŋa po, ma sêkêŋ in yêc bôc si apa sêneŋ gêŋ-ŋga.” ¹³ Ma ŋagahô aŋela undambê-ŋga daêsam sêhoc dau asê sêwhiŋ aŋela dinaŋ, ma sem wê sêmpiŋ Anötö bocdec bu, ¹⁴ “Anötö ndê waê sa yêc lôlôc. Ma yom malô yêc nom, têŋ lau naŋ Anötö gêlic ŋac ŋayham.”

Lau sêyob domba-nga sêtêṅ Betlehem si

¹⁵ Anjela sem wê dinaṅ su, goc sêmbu sêpi undambê si. Ma lau sêyob domba-nga sêsôm têtṅ dandi, “Ayôc! Datêṅ Betlehem dandi, ma dalic gêtṅ atu naṅ Pômdau ndê anjela sêhoc asê têtṅ yac.” ¹⁶ Goc sêṅsahic dau sêtêṅ Betlehem si, ma sêtap Maria lu Josep sa, ma sêlic balêkoc dau yêc bôc si apa sêneṅ gêtṅ-nga. ¹⁷ Sêlic inṅ su goc sêsa si, ma sic miṅ yom naṅ anjela hoc asê têtṅ ṅac pi balêkoc dau. ¹⁸ Ma lau honṅ naṅ sêṅgô ṅac si yom, naṅ sêhêdaê ṅandô. ¹⁹ Magoc Maria gauc gêm yom honṅ ṅapaṅ yêc ndê ṅalôm. ²⁰ Ma lau sêyob domba-nga sêlhô sêmbu sêtêṅ gameṅ sêyob domba-nga si. Sêmpinṅ Anötô ma sêtoc inṅ ndê waê sa tu gêtṅ honṅ naṅ sêṅgô ti sêlic, naṅ gitôm anjela sôm asê têtṅ ṅac.

Sêtôc Yisu yêc lôm dabuṅ

²¹ Têtṅ bêc 8 giṅga su, sêsê balê ndê ṅamlic ṅatô su, kêkuc lau Israel-nga si pwac. Ma sêsam inṅ ndê ṅ aê Yisu, tôm anjela sam inṅ têtṅ ndoc inṅ kêṅ puc Maria bu inṅ oc daê.

²² Muṅ-nga, Moses to yomsu daṅ pi lauwhê Israel-nga naṅ sêkôc balêkoc, naṅ yêc bocdec bu. Sêhônṅ e bêc 40 pacndê, goc ṅac oc ṅawasi sa tiyham yêc Anötô ṅṅô-nga. Bocdinaṅ têtṅ Maria ndê bêc 40 pacndê su, goc inṅlu Josep sêkôc Yisu sêtêṅ lôm dabuṅ yêc malac Jerusalem si, bu sêtôc inṅ yêc Pômdau ṅṅô-nga. ²³ Sêkôm bocdinaṅ kêkuc Pômdau ndê yomsu naṅ Moses to bocdec bu, “Asam balêkoc ṅgac mbêc honṅ bu dabuṅ yêc Pômdau ṅṅô-nga.” ²⁴ Ma têtṅ têm dinaṅ inṅlu sêkêṅ da bu Maria ṅawasi sa tiyham. Sêkêṅ da tôm Pômdau ndê yomsu, balusi lu me mbac sauṅ lu.

²⁵ Têḅ tēm dinaḅ ḅgac daḅ ḅaê Simeon mbo Jerusalem. In ḅgac gitêḅ ti dabuḅ, ma in ḅoḅ ndoc bu Anötö êḅkiḅ in ndê Mesaya bu nem lau Israel-ḅga si. ḅalau Dabuḅ whiḅ in tōm bêc hoḅ, ²⁶ ma tēḅ ndoc daḅ, kêḅ gauc tēḅ in bu in oc mbo tali e lic Mesaya naḅ Pōmdau gic bata. ²⁷ Ma ḅalau Dabuḅ wê Simeon tēḅ lôm dabuḅ gi, tēḅ bêc naḅ Yisu dinda lu damba sêkôc in sêmeḅ bu sêkêḅ da sêḅkuc Moses ndê yomsu. ²⁸ In pê Yisu sa, goc kêpiḅ Anötö ma sôm, ²⁹⁻³⁰ “O Pōmdau atu, yom naḅ am gic bata su, naḅ kwahic dec ḅandô sa. Aö tanôḅ galic am nem †ḅgac Nem Lau Si-ḅga su, ma bocdinaḅ dec oc tōm bu am nem ḅgac akiḅ aö dec wambac ndu ti atac malô. ³¹ Am kêmasaḅ lêḅ dindec yêc lau hoḅ aḅgô-ḅga. ³² Am nem ḅawê oc pô lau hoḅ, bu tōc am asê tēḅ lau gameḅ apa-ḅga, ma bu po am nem lau Israel-ḅga si waê sa.”

³³ Simeon sôm yom dinaḅ pi Yisu, dec kôm Yisu dinda lu damba sêhêdaê. ³⁴ Goc Simeon gêm mbec ḅac, ma sôm tēḅ Yisu dinda Maria, “Anötö kêyaliḅ balê dindec sa, ma tu in-ḅga lau Israel-ḅga daêsam oc sêpeḅ, magoc daêsam naḅ sêkêḅ whiḅ in, naḅ oc sêtap Anötö ndê mwasiḅ sa. In meḅ bu tōc Anötö ndê lêḅ asê tēḅ lau, magoc daêsam oc sêpu in ti ndê yom, ³⁵ ma ḅalêḅ dinaḅ gauc naḅ yêc lau daêsam si ḅalôm, naḅ oc meḅ sa tiawê. Ma tu gêḅ naḅ oc hôc asê in-ḅga, am daôm oc hôc ḅandê atu tōm bien kuḅ am ḅatê.”

³⁶ Propet awhê daḅ mbo lôm dabuḅ ḅabatêmdö. In ndê ḅaê

Ana, ma in damba in Panuel, naḅ yêc Aser ndê

tonj. * Ana inj ti awhê andô su. Muñ-nga inj gêm ngac su ma inlu nakweñ sêmbu sêwhiñ dau gitôm yala 7, ³⁷ goc nakweñ mbac ndu ma Ana ti awhê sawa ma mbo e inj ndê yala ti 84. Tôm acsalô ti ôbwêc hoñ inj gêm akiñ Anötö mbo lôm dabuñ ñabatêmdö, ma têt daêsam inj hu gêñ daney-nga siñ tu nem dabuñ dau ti teñ mbec ñaŋga-nga. ³⁸ Têñ têt nañ Simeon ndê yom pi Yisu pacndê, nañ Ana têtñ ñac gi, ma gêm danje Anötö. Ma inj gic hu sôm yom pi balêkoc têtñ lau hoñ nañ sêhôn ndoc nañ Anötö oc nem lau Jerusalem ti Israel-nga si.

³⁹ Josep lu Maria sêkôm gêtñ hoñ tôm Pômdau ndê yomsu sôm, goc sêmbu sêtêtñ ñac si malac Nasaret yêc gameñ Galili-nga si. ⁴⁰ Ma Yisu tiatu ma ti balê ti licwalô. Ma gauc ñayham ma Anötö ndê mwasin gêm inj ahuc.

Yisu mbo lôm dabuñ

⁴¹ Tôm yala hoñ Maria lu Josep sêpi Jerusalem si, bu sêlic om atu †Pasowa-nga. ⁴² Têñ Yisu ndê yala ti 12, nañ ñac hoñ sêpi si, tôm inlu si gêbôm. ⁴³ Ma têtñ ndoc Mwasin Pasowa-nga pacndê, goc Maria lu Josep sêhu Jerusalem siñ bu sêmbu sêtêtñ inlu si malac sêndi. Yisu gacgeñ mbo Jerusalem, magoc inlu sêñyalê dom, ⁴⁴ bu sêñsêlêñ sêmbu señ sêwhiñ lau tonj atu, dec sem gauc bu inj oc mbo lau tonj atu dinañ ñalôm. Sêhu Jerusalem siñ sêsa si gitôm bêc danj, goc sêñsalê inj yêc ñac si lau. ⁴⁵ Sêtap inj sa dom, dec bêc tilu-nga inlu sêmbu sêtêtñ Je rusalem si, bu sêñsalê inj. ⁴⁶ Sêhóc asê Jerusalem, ma ñagalanse sêtap inj sa yêc lôm dabuñ. Inj ndöc whiñ lau nañ

---

* **2:36:** Aser - Jakob ndê atui 12 si danj. Lau Israel sêwhê dau kôc ti tonj 12 sêñkuc apai 12 dinañ (alic Gen 35:26).

sêndôhôn mêtê, ma in kên danğa nac si yom. Ma in ndac nac pi gên daêsam. ⁴⁷ Lau hon nan sênğô in, nan sêhêdaê tu in ndê gauc-nğa, ma tu yom hon nan in ô tên kêdôhônwaga-nğa.

⁴⁸ Tên ndoc Maria lu Josep sêlic in, nan sêhêdaê. Ma Maria ndac in, “Aneŋ balê, tu sake-nğa am kôm gên dindec tên alu damam? Alu aŋsalê am ti ŋalôm ŋawapac.” ⁴⁹ Ma Yisu ndac inlu, “Tu sake-nğa amlu aŋsalê aô? Damaŋ ndê andu dindec, ma aô gac waê bu wambo dec.” ⁵⁰ Tigen nac sênğyalê in ndê yom ŋahu dom.

⁵¹ Goc Yisu whin inlu, ma sêmbu sêtên malac Nasaret si, ma in danğa wambu tên inlu ŋapep. Ma in dinda gauc gêm yom hon dinaŋ ŋapaŋ yêc ndê ŋalôm. ⁵² Ma Yisu tiatu ma ti ŋgac tigauc, ma Anötö ma ŋamalac hon sêlic in ŋayham.

3

Jon, Ngac Kêku Lau-nğa kêmasaŋ Yisu ndê sen (Mat 3:1-12; Mak 1:2-8)

¹ Tinjambu Taibirias ti lau Rom-nğa si kin atu,* ma tên in ndê yala ti-15-nğa, nan in ndê la u bata bocdec sem gôlin lau Rom-nğa si gameŋ ŋatô. Pontias Pilot gêm gôlin gameŋ Judia-nğa, †Herod Antipas gêm gôlin Galili, Herod ndê dôwa Pilip gêm gôlin Ituria ma Trakonitas, ma Lisantias gêm gôlin Abelin. ² Ma Anas lu Kayapas sêti l au Israel-nğa si †dabuŋsiga ŋamata-nğa. Tên ndoc dinaŋ Anötö kêkin in ndê yom tên Jon, Sekaria ndê atuŋgac nan mbo gameŋ sawa. ³ Bocdinaŋ Jon gic hu in ndê

* **3:1:** Kin atu nan gêm gôlin gameŋ Rom-nğa hon nan sêsam bu †Sisa.

gwelen. Inj golom-golom malac honj nanj yêc Bu Jordan ñamakê, ma gêm mêtê bu lau sêlinj sanju tu bu sêtôc asê bu sêkac si ñalôm kwi ma sêhu mêtê sac sinj, dec Anötö oc suc ñac si sac kwi.

⁴ Propet Aisaya hoc yom asê pi Jon munj su, tôm inj to yêc ndê buku bocdec bu:

Ñamalac danj ta yom yêc gamej sawa bocdec bu, ‘Amasanj Pômdau ndê senj. Amasanj nem ñalôm bu akôc inj sa.

⁵ Busunj honj oc sêti gamej apa-pa, ma lôc ti ñabaö honj oc sêti gamej gaponj. Senj mbwê honj oc sêtisolop, ma senj hoc-hoc oc sêti senj ñayham.

⁶ Ma lau nom-ñga honj oc sêlic Anötö ndê lêñ nem lau si-ñga.’ *[Ais 40:3-5]*

⁷ Ma tu dinan-ñga Jon sôm têtj lau daêsam nanj sêsa si bu inj êñku ñac, “Mac mboc ñatui mac! Tu sake-ñga mac alhö amenj? Mac akôc gauc pi Anötö ndê atac ñandê nanj lau propet sêkêñ puc yac bu oc menj sa, dec gauc gêm bu amenj ma alinj busanju ñambwa, a? ⁸ Anjô! Akôm mêtê ñayham nanj tôc asê bu mac am daôm kwi yomandô. Asôm têtj daôm dom, bu ‘Abraham apai yac, ma tu dinan-ñga Anötö oc kôc yac sa.’ Aö wasôm têtj mac bu Anötö gitôm bu nem hoc honj dindéc kwi sêti Abraham atui sêô mac. ⁹ A honj nanj sem ñandô ñayham dom, nanj kwahic dec Anötö kêtj ki ñamata têtj ñawakac, ma inj oc lêñ su ma tuc pi ya ndi.”

¹⁰ Lau tonj atu dinanj sêngô Jon ndê yom ma sêndac inj, “Bocdinanj yac oc akôm sake?” ¹¹ Ma inj ô yom ma sôm, “Tamwalô lau ñatô. Mac nem asa ndê ñakwê ñandô-ñga lu bu sêyêc, nanj kêtj danj têtj lau

nañ si ñakwê mbasi. Ma asa ndê gêñ danen-nga yêc, nañ nem lau nañ sêpônda dau, nañ sa bocdinañ.”

¹² Lau sêkôc takis-nga ñatô sêsa si bu Jon êñku ñac, ma sêndac, “Kêdôhônwaga, yac oc akôm sake?”

¹³ Goc Jon sôm têtñ ñac, “Akôc takis ñapep, ma ahôc gêlêc dôhôn nañ lau Rom-nga sêkêtñ, nañ dom!”

¹⁴ Ma lau sin-nga ñatô sêndac in, “Ma yac, oc akôm sake?” Ma in sôm, “Anğôlin yom tasan pi lau, me akôm gêñ ti ñaclai bu anğaho ñac si mone me gêñ dom. Akôc ñaôli gwelen-nga nañ lau Rom-nga sêkêtñ têtñ mac, ma tamgatu awa ñatô dom.”

¹⁵ Têtñ têtñ dinañ lau Israel-nga sêkêtñ bata bu Anötö oc êñkin in ndê Mesaya, ma lau hon nañ sêngô Jon, nañ sêhê gauc bu mboe in Mesaya dau.

¹⁶ Magoc Jon sôm têtñ lau hon, “Ngac dan oc men hóc asê. In ndê ñaclai hóc gêlêc aô nen su. Aô ngac ñambwa, gitôm dom bu wati in ndê ngac akin nañ kêgapwêc in ndê atapa ñawalô. Aô dec kaku mac ña bu ñambwa, tigen in oc êñku mac ña Nalau Dabuñ ti ya. ¹⁷ In men bu êñsahê lau, gitôm ngac nañ whê wit ñandô ti ñapa kôc, dec oc ndic ñandô sa sôc andu gêñ ñandô-nga, ma tuc ñapa sip ya nañ sa ñapan ndi.”

¹⁸ Nalên dinañ Jon hoc ñawaê ñayham asê têtñ lau, ma gêm la ñac ña yom ñanğa daêsam.

¹⁹ Tinambu Jon puc Kin Herod ndê giso asê, bu Herod gêm in asi ndê awhê Herodias, ma kôm mêtê sac daêsam whin. ²⁰ Dec Herod gêm dau si, ma kôm giso dan tiyham bocdec bu, in kêtñ Jon ndôc gapocwalô.

Jon kêku Yisu

(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11; Jon 1:32-34)

²¹ Têñ tēm nañ Herod kêñ Jon ndöc gapocwalô su dom, nañ Yisu sa têtñ Jon gi, ma Jon kêku inñ whin. Tiñambu Yisu kalhac ma teñ mbec mbo, ma undambê kac sa, ²² ma Nalau Dabuñ gêm balusi aṅgô, ma sip meñ sac Yisu ñahô. Ma awha danñ sa akêtñ undambê, nañ sôm, “Aö neñ Atunḡac atac whin-ṅga am. Aö gatisambuc am ñandô.”

Yisu ndê apai si ñadênañ

(Mat 1:1-17)

²³ Yisu gic hu ndê gwelenñ têtñ inñ ndê yala gitôm 30. Ma inñ ndê apai bocdindec. Lau sêsam Yisu bu Josep atu. Ma Josep inñ Eli atu, ²⁴ nañ Matat atu, nañ Liwai atu, nañ Melki atu, nañ Yanai atu, nañ Josep atu, ²⁵ nañ Matatias atu, nañ Amos atu, nañ Nahum atu, nañ Esli atu, nañ Nagai atu, ²⁶ nañ Mat atu, nañ Matatias atu, nañ Semin atu, nañ Yosek atu, nañ Yoda atu, ²⁷ nañ Yoanan atu, nañ Resa atu, nañ Serubabel atu, nañ Siltiel atu, nañ Neri atu, ²⁸ nañ Melki atu, nañ Adi atu, nañ Kosam atu, nañ Elmadam atu, nañ Er atu, ²⁹ nañ Josua atu, nañ Eliesa atu, nañ Yorim atu, nañ Matat atu, nañ Liwai atu, ³⁰ nañ Simeon atu, nañ Juda atu, nañ Josep atu, nañ Yonam atu, nañ Eliakim atu, nañ Melea atu, ³¹ nañ Mena atu, nañ Matata atu, nañ Natan atu, nañ Dawid atu, ³² nañ Jessi atu, nañ Obed atu, nañ Boas atu, nañ Salmon atu, nañ Nason atu, ³³ nañ Aminadab atu, nañ Ram atu, nañ Hesron atu, nañ Peres atu, nañ Juda atu, ³⁴ nañ Jakob atu, nañ Aisak atu, nañ Abraham atu, nañ Tera atu, nañ Naho atu, ³⁵ nañ Serug atu, nañ Reu atu, nañ Peleg atu, nañ Eber atu, nañ Sela atu, ³⁶ nañ Kenan atu, nañ Apakad atu, nañ Sem atu,

naŋ Noa atu, naŋ Lamek atu, ³⁷ naŋ Metusela atu, naŋ Inok atu, naŋ Yared atu, naŋ Mahalalel atu, naŋ Kenan atu, ³⁸ naŋ Inos atu, naŋ Set atu, naŋ Adam atu, naŋ Anötö atu.

4

Sadaŋ kêtôm Yisu

(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹ Nalau Dabuŋ gêm Yisu ahuc ma inŋ hu Bu Jordan sinŋ. Ma Nalau wê inŋ bambaliŋ mbo gameŋ sawa ² gitôm bêc 40. Yêc dindê Sadaŋ kêsahê bu êntôm inŋ. Tôm bêc hoŋ dinaŋ Yisu gêŋ gêŋ daŋ dom, ma tiŋambu gêŋ yô inŋ ŋandô. ³ Ma Sadaŋ sôm têtŋ inŋ, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinaŋ sôm têtŋ hoc dindêc bu nem dau kwi ti bolom.” ⁴ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Mba! Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘*Gêŋ danerŋ-ŋga ŋambwa kêŋ lau sêndöc tali dom.*’ ”

⁵ Goc Sadaŋ kôc inŋ sa pi lôc baliŋ daŋ gi, ma ŋagahô inŋ tôc têtŋ inŋ gameŋ hoŋ naŋ kiŋ nom-ŋga sem gôliŋ. ⁶⁻⁷ Ma inŋ sôm, “Gêŋ hoŋ dindêc yêc anerŋ gôliŋ ŋapu. Ma gitôm bu wakêŋ têtŋ asa naŋ aö atac whiŋ naŋ. Am bu pôŋ hamduc têtŋ aö, dec wakêŋ ŋaclai ti ŋawasi hoŋ dindêc têtŋ am.” ⁸ Ma Yisu ô inŋ ndê yom ma sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Pôŋ hamduc têtŋ Pômdau am nem Anötö, ma nem akiŋ inŋ tiger.*’ ”

⁹ Goc Sadaŋ wê inŋ pi malac Jerusalem gi, ma kêŋ inŋ kalhac lôm dabuŋ ŋapoc lôlôc, ma sôm têtŋ inŋ, “Am Anötö ndê Atu, a? Dec pwê sip akêŋ dec ndi. ¹⁰ Am oc tisac dom, bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Pômdau oc êŋkiŋ ndê aŋela bu sêyob am.* ¹¹ Nac oc

sêpê am sa lôlôc bu am tiñ gahim pi hoc dan dom.’ ”

¹² Magoc Yisu ô yom bocdec bu, “Sêto yom yêc bu, ‘Êmsahê Pômdau am nem Anötö dom.’ ”

¹³ Njalên dinañ Sadañ kêsahê lên daêsam tu êntôm Yisu-nga. Ma tiñambu in hu in sin ma kölhö gi, bu hôñ têm dan tiyham.

Yisu gic hu ndê gwelen yêc Galili

¹⁴ Njalau Dabuñ ndê ñaclai gêm Yisu ahuc, ma in mbu têt gamen Galili-nga gi. Ma ñawaê pi in sa têt gamen ñamakê-nga hon gi. ¹⁵ In kêdôhôn lau yêc ñac si lôm wê-nga, ma lau hon sêm piñ in.

Yisu ndê lau sêsoc in yêc ndê malac Nasaret

¹⁶ Tiñambu Yisu hôc asê in ndê malachu Nasaret. Yêc dinañ in kékuc ndê gêbôm, ma têt bêc †Sabat-nga in sôc lôm wê-nga gi. In tisa kalhac bu sam Anötö ndê mêtê, ¹⁷ ma sêkên propet Aisaya ndê bapia tilhuñ têt in. Yisu kac bapia dau sa, ma kêsalê yom nañ sêto yêc bocdec bu:

¹⁸ Pômdau kên ndê Njalau gêm aô ahuc, dec kêyaliñ aô sa bu wasôm ñawaê ñayham asê têt lau ñalôm sawa. In kêkiñ aô bu wasôm asê têt lau bu Anötö kêmasañ lên bu êñgapwêc ñac su yêc gapocwalô, ma bu kôm lau tapec si tandô po asê, bu wanem lau nañ si ñacyo sêñgwinin ñac, nañ sa, ¹⁹ ma bu wanem mêtê bu kwahic dec Pômdau kêyaliñ têt wakuc sa bu êmwasiñ lau.

[Ais 61:1-2]

²⁰ Yisu sam yom dau su, goc kêlhuñ bapia dau sa tiyham, kên mbu têt dabuñwaga, ma ndôc sic. Lau hon nañ sêndôc lôm, nañ tahê in, ²¹ dec in gic hu ndê yom ma sôm, “Yom nañ mac añgô, nañ ñandô sa têt acsalô dindec.”

²² Lau honj sem yomgalôm pi inj ti sêlic inj nayham, ma sêhêdaê tu inj ndê yom nayham-nga. Ma sêsôm têtj dandi, “Inj Josep ndê atungac. Bocke ma inj sôm yom kainj dinañ?” ²³ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Aö kayalê mac nem gauc. Mboe mac oc asôm yom gôliñ dindec têtj aö, ‘Dokta, nem daôm sa.’ Gêñ nanj aö gakôm yêc malac Kapenaom, nanj mac anjô ñawaê su, dec mac atac whinj bu aö wakôm tiyham yêc dec, a?” ²⁴ Ma inj sôm, “Yomandô! Yêc propet danj ndê malac, inj ndê lau oc sêkôc inj sa dom. ²⁵ Têtj propet Elaija ndê têtj, nanj lauwhê sawa Israel-nga daêsam sêmbo. Têtj ndoc dinañ u gic dom e tôm yala tö ma ayô 6, ma têtjôm atu gêm gameñ ahuc. ²⁶ Tigeñ Anötö kêkinj Elaija têtj awhê sawa Israel-nga danj dom, magoc kêkinj inj bu nem awhê sawa danj sa yêc Sarepet, malac nanj yêc Saidon ñagameñ. ²⁷ Ma têtj propet Elaisa ndê têtj, nanj lau ti gêm bac fleprasi daêsam sêmbo lau Israel-nga ñalôm. Tigeñ Elaisa kôm Israel si danj nayham sa dom. Inj gêm ñgac Siria-nga Naman tawasê sa.”

²⁸ Yisu ndê yom dinañ kôm lau nanj sêndöc lôm wê-nga, atac ñandê atu. ²⁹ Sêtisa ma sêsoc inj ma sêkôc inj sa sêtêtj salic sac nanj yêc malac dau ñamakê, bu sêsuc inj sip ndi. ³⁰ Tigeñ inj kêsêlêñ gic ñac kôc, ma kölhö gi.

Yisu kêdôhônj lau ma soc ñalau sac yêc malac Kapenaom

(Mak 1:21-28)

³¹ Tinjambu inj mbu têtj malac Kapenaom nanj yêc gameñ Galili-nga gi. Têtj bêtj Sabat-nga inj kêdôhônj lau. ³² Ñac sêhêdaê tu inj ndê yom-nga, bu inj kêdôhônj lau ti ñaclai atu. ³³ Ma ñgac danj nanj ñalau

sac mbo in̄ ṅalôm, nan̄ ndöc lôm wê-ṅga dinan̄. In̄ mbwêc awha atu, ³⁴ “Ei! Yisu Nasaret-ṅga. Aô kayalê am, am ṅac dabun̄ nan̄ Anötö kêkin̄. Am bu kôm sake tēṅ yac? Am mwen̄ bu sen̄ yac su, a?” ³⁵ Magoc Yisu hec yom ṅalau sac dau ma sôm, “Am maman̄ ma hu in̄ sin̄!” Goc ṅalau sac kôm ṅac dau pen̄ sip nom gi yêc lau hon̄ ṅgô-ṅga, ma sa yêc in̄, magoc kôm in̄ tisac dom.

³⁶ L au hon̄ sêhêdaê tu gēṅ dinan̄-ṅga, ma sêsôm tēṅ dau, “Yom bocke nan̄ in̄ kêdôhôn̄? In̄ gic atu yom ṅan̄ga ma ti ṅaclai tēṅ ṅalau sac, ma soc ṅac su!” ³⁷ Ma tin̄ambu lau sic min̄ pi Yisu e in̄ ndê waê gêm gamen̄ hon̄ dinan̄ ahuc.

*Yisu gêm lau gêmbac daêsam sa
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)*

³⁸ Yisu tisa ma hu lôm wê-ṅga dau sin̄, ma tēṅ Saimon ndê andu gi. Saimon ndê lawawê gêmbac lic ṅandê atu, dec sêndac Yisu bu nem in̄ sa. ³⁹ Goc Yisu tēṅ in̄ gi, ma gic atu bu gêmbac dau hu in̄ sin̄. Ma ṅagahô awê dau tisa ma gêm akin̄ ṅac.

⁴⁰ Tēṅ telha dinan̄ ac gi sip su, goc lau sêkôc lau ti gêmbac hon̄ sa akên̄ ṅac si andu, ma sêtēṅ Yisu si. In̄ kêṅ amba sac ṅac hon̄, ma kôm ṅac ṅayham sa.

⁴¹ Ma in̄ soc ṅalau sac daêsam su, ma sêhu lau sin̄ ti sêmbwêc, “Am Anötö ndê Atu.” Magoc in̄ hec yom ṅac, ma kêṅ yao bu ṅac sêsôm in̄ asê dom, ṅahu bu ṅac sêṅyalê bu in̄ Mesaya dau.

*Yisu hu malac Kapenaom sin̄
(Mak 1:35-39)*

⁴² Tēṅ bēbêc ganduc Yisu hu malac dau sin̄, ma sa gi bu mbo tawasê. Ma lau malac-ṅga sêsa si bu sêṅsalê in̄, ma tēṅ ndoc sêtap in̄ s a, nan̄ sêten̄ in̄

bu hu ñac siñ dom. ⁴³ Magoc in sôm têtñ ñac, “Mba! Aö gac waê bu wasôm ñawaê ñayham pi †Anötö ndê göliñ asê yêc malac ñatô whiñ. Anötö kêkiñ aö tu gwelenj dinañ-ñga.” ⁴⁴ Ma in golom-golom malac nañ sêyêc gamenj Judia-ñga, ma gêm mêtê tôm ñac si lôm wê-ñga honj.

5

*Yisu kêgalêm ñgacsêñjomi ñamata-ñga
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20; Jon 1:35-42)*

¹ Têtñ bêc danj Yisu kalhac Bugictonj Genesaret* ñamakê. Ma lau daêsam sêkac sa ma sêñgihi in ahuc tu bu sêñgô Anötö ndê yom nañ in hoc asê. ² Yisu gêlic lau sêkôc i-ñga ñatô sêñgwasinj si wasañ sêmbo baö, ma ñac si wañ lu sêpac sunj sa têtñ baö. ³ Dec in pi wañ danj gi, ma ndac wañ ñadau, ñgac nañ sêsam bu Saimon, bu hêc wañ dau sa awê ñagec. Goc in ndöc sic ndöc wañ, ma kêdôhônj lau nañ sêlhac baö.

⁴ Têtñ têm Yisu gic bata in ndê yom, nañ sôm têtñ Saimon, “Hêc wañ sa bugictonj ñagaponj ndi, ma kêñ nem wasañ sip bu kôc i.” ⁵ Ma Saimon sôm, “Ô ñgac atu, yac am gwelenj atu ôbwêc baliñ, magoc akôc i danj dom. Magoc tu am sôm-ñga, dec aö wakêñ wasañ sip ndi.” ⁶ Goc Saimon ti ndê lau sêhêc wañ sêsa si, ma sêkêñ wasañ sip gi. Ma sêkôc i daêsam andô e wasañ menhu, kêpiñ bu wasañ kic. ⁷ Bocdinañ ñac sic gayo ñac si silip ñatô nañ sêmbo wañ tilu-ñga bu sêmênj ma sênem ñac sa. Goc ñac sic dulu i sip wañ lu-lu e menhu, ma kêpiñ bu wañ lu-lu sêpac.

---

* **5:1:** Genesaret - Bugictonj Galili-ñga ndê ñaê danj.

⁸ Têñ ndoc Saimon Pita gêlic i daêsam dinan, nan in pôn haduc yêc Yisu gahi-nga ma sôm têñ in, “Pômdau, hu aö sin, bu aö ngac sac!” ⁹ In sôm yom dinan, nahu bu in ti lau hon nan sêmbo sêwhin in, nan sêhêdaê tu sêhê i daêsam dinan-nga. ¹⁰ Ma Jems lu Jon, Sebedi ndê atungac lu nan sêmbo wan tilu-nga, nan sêhêdaê boc-d inan. Magoc Yisu sôm têñ Saimon, “Töc daôm dom. Am ngac kôc i-nga, magoc kwahic dec ma ndi, am oc kôm gwelen bu kôc ñamalac sêmen sêñkuc aö.” ¹¹ Ma tinambu sêsôc baö si goc sêhu gêñ hon sin, ma sêñkuc Yisu.

*Yisu kôm ngac ti gêmbac leprasi ñayham sa
(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)*

¹² Yisu mbo malac atu dan, ma ngac dan nan gêmbac leprasi gêm in ndê ñamlic sambuc ahuc, nan têñ in gi. Têñ ndoc in gêlic Yisu, nan in hu dau anğô andô têñ nom, ma ten in, “Pômdau, am bu tac whin, dec gitôm bu am oc kôm aö ñamlic ñawasi sa.” ¹³ Goc Yisu kêmatôc amba ma kêmasec in ma sôm, “Aö atac whin, dec wasôm têñ am bu ñamlic ñawasi sa.” Ma ñagahô en gêmbac leprasi hu in sin. ¹⁴ Goc Yisu kêñ yao ma sôm, “Ndic min têñ ñamalac dan dom, tigen têñ dabunsigna ndi, ma tôc daôm têñ in bu lic bu am nem ñamlic ñawasi sa su. Ma kêñ da tu am ñamlic ñawasi sa-nga tôm yomsu nan Moses kêñ têñ yac. Ma ñalên dinan lau hon oc sêñyalê bu am ñamlic ñayham sa.”

¹⁵ Yisu bu kêñ yao ngac dau, magoc ñawaê pi gêñ nan Yisu kôm, nan gêm gameñ sambuc ahuc. Bocdinan lau daêsam sêtên in si ñapan, bu sêngô in ndê yom, ma bu in kôm ñac si gêmbac ñayham sa.

16 Tigen tēm ñatô in hu lau hon sin, ma sa gamen sawa gi bu ten mbec.

*Yisu gêm ñgac bôlin dan sa
(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)*

17 Têñ bêc dan Yisu kêdôhôn lau mbo andu dan. Ma lau †Palêsai ti kêdôhônwaga yomsu-nga ñatô nan sêmen akên malac Galili-nga ti Ju dia-nga hon, ma akên Jerusalem, nan sêndôc sêsun sa têt in. Ma Pômdau ndê ñac lai gêm Yisu ahuc bu kôm lau gêmbac ñayham sa.

18 Têñ tēm dinañ lau ñatô sêmen sêmbalan ñgac bôlin dan yêc sac, ma bu sêsôc andu dau sêndi, tu bu sêkên in yêc Yisu anğô-nga. 19 Magoc lau daêsam sênghihi Yisu ahuc e ñasawa mba. Bocdinañ ñac sêpi andu ñapoc lôlôc si, ma sêkac poc sa. Goc sênwhañ sac ti ñgac bôlin dau sip lau daêsam ñalhu, solop têt Yisu anğô-nga gi. 20 Yisu gêlic gêt dinañ dec kêyalê bu ñac sêkên whin in, ma sôm têt ñgac bôlin, “O ñgac daôm, kwahic dec aô wasuc am nem sac kwi.”

21 Goc lau Palêsai ti lau nan sêndôhôn yomsu sic hu sem yom-galôm têt dau bocdec bu, “Ñgac dindec in asa? In ndê yom sac sambuc! Anötö tigen gitôm bu suc sac kwi!” 22 Yisu kêyalê ñac si gauc dinañ ma ndac ñac, “Tu sake-nga mac gauc gêm yom bocdinañ? 23 Mac akên whin dom bu aneñ ñac lai yêc bu wasôm têt ñgac dau bu, ‘Aô wasuc am nem sac kwi.’ Bocdinañ aô wasôm têt in, ‘Tisa ma êmsêlên.’ 24 Ma têt ndoc mac alic aneñ yom dau ñandô sa, nan anyalê bu Anötö kên ñac lai têt †Ñamalac ndê Atu bu suc ñamalac si sac kwi yêc nom whin.”

Goc Yisu sôm têtj ngac bôliŋ dau, “Tisa, kôc nem mbô sa, ma lhô têtj nem andu ndi.” ²⁵ Ma ŋagahô ngac dau kalhac ŋac si aŋgô-ŋga, kôc iŋ ndê mbô sa, ma mbu têtj ndê andu gi ti kêpiŋ Anötö. ²⁶ Ma lau hoŋ sêhêdaê ŋandô. Sêmpinŋ Anötö ma sêsôm, “Acsalô lec yac dalic gêtj kaiŋ danŋ solop!”

*Yisu kêgalêm Liwai bu êŋkuc iŋ
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

²⁷ Tiŋambu Yisu sa awê gi ma gêlic ngac kôc takis-ŋga danŋ nanŋ ndê ŋaê Liwai, ndöc ndê mala kôc takis-ŋga. Ma Yisu sôm têtj iŋ, “Êmkuc aö!” ²⁸ Goc Liwai tisa, hu gêtj hoŋ siŋ yêc, ma kêkuc Yisu.

²⁹ Tiŋambu Liwai ndê mwasinŋ atu danŋ tu Yisu-ŋga yêc iŋ ndê andu. Ma lau sêkôc takis-ŋga daêsam, ma lau ŋatô sêndöc tebo ma seŋ gêtj sêwhinŋ inŋlu Yisu. ³⁰ Ma lau Palêsai ti lau †Skraib ŋatô nanŋ sêmbo Palêsai si toŋ, nanŋ sêlic gêtj dau dec sêtucdinŋ ma sêsôm têtj Yisu ndê ngacsêŋomi, “Tu sake-ŋga mac aŋ ti anôm gêtj awhinŋ lau sêkôc takis-ŋga ti lau sac ŋatô?” ³¹ Ma Yisu dau ô ŋac si yom ma sôm, “Lau nanŋ sêlic dau bu gêmbac mba, nanŋ oc sêŋsalê dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêŋsalê dokta. ³² Aö gameŋ bu wanŋgalêm lau nanŋ sêlic dau bu lau gitêtj, nanŋ sa dom, aö gameŋ bu wanŋgalêm lau sac sa bu sênem dau kwi.”

*Yao gêtj danenŋ-ŋga-ŋga
(Mat 9:14-15; Mak 2:18-20)*

³³ Ma lau Palêsai ti lau Skraib dinanŋ sêsôm têtj iŋ, “Ndoc daêsam Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga ndê sêŋomi sêhu gêtj danenŋ-ŋga siŋ ma sêteŋ mbec, ma Palêsai si sêŋomi sêkôm bocdinanŋ. Magoc tôm bêc hoŋ am nem ngacsêŋomi sênôm ti seŋ gêtj sêmbo.” ³⁴ Goc

Yisu sôm, “Ngac nem awê-nga dan bu êngalêm lau sa sêmbô sêwhin in bu sênen mwasiñ nem awê-nga, dec oc tòm dom bu dasôm têtñ nac bu sêhu gêñ danen-nga sin têtñ ndoc ngac dau mbo whinñ nac. ³⁵ Nalêtñ tigenñ aô gambo gawhinñ anenñ ngacsênomi, ma tu dinañ-nga dec sêhu gêñ danen-nga sin dom. Tigenñ ndoc oc meñ, nanñ nacyo oc sêkôc aô su yêc nac, ma têtñ ndoc dinañ nac oc ñalôm ñawapac, ma sênkuc lêtñ dahu gêñ danen-nga sin-nga.”

Yisu ndê yom gitôm gêñ wakuc

(Mat 9:16-17; Mak 2:21-22)

³⁶ Ma inñ sôm yom gôlinñ danñ têtñ nac bocdec bu, “Po akwa danñ bu kic, dec yac dakêc po wakuc bu dasi pi po akwa dinañ dom. Bu dakôm, oc tanyainñ po wakuc, ma po wakuc oc tòm po akwa dom.

³⁷ Ma têtñ ndoc lau sêmasañ wain wakuc, nanñ sêkêc sip bôc ñamlic wain-nga akwa dom. Mba. Nac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hôt ñamlic akwa kôc ma wê ñinga. Ma bôc ñamlic oc tisac bocdinañ. ³⁸ Mba. Wain wakuc dakêc sip bôc ñamlic wakuc. ³⁹ Ma lau nanñ sênôm wain akwa su, nanñ sêtec bu sênôm wain wakuc, bu sêsôm, ‘Wain akwa, inñ ñayham.’ ”

6

Yisu inñ Pômdau bêc Sabat-nga

(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Têtñ bêc Sabat-nga danñ, Yisu kêsêlêtñ mbo lôcwha nanñ gic ôm wit-nga danñ kic, ma inñ ndê ngacsênomi sêkôc wit ñandô ma sêñsê ñapa goc señ ñandô. ² Ma Palêsai ñatô sêlic gêñ dau ma sêndac, “Tu sake-nga mac akôm gwelenñ nanñ yac neñ yomsu gic yao bu dakôm têtñ bêc Sabat-nga dom?” ³ Ma Yisu ô yom

ma sôm, “Gauc nem yom nanj sêto yêc pi gêḥ nanj Kinj Dawid kôm. Mac asam su, me? Têḥ ndoc danj gêḥ yô inj ma lau nanj sêwhinj inj, ⁴ dec inj sôc Anötô ndê andu gi, ma gêḥ bolom dabunj nanj lau sêkêḥ ti da, nanj Moses kêḥ yao bu dabunjsiga tawasê sêneḥ. Ma inj kêḥ têḥ lau nanj sêmbo sêwhinj inj ma ḥac senj. Magoc lau danj sêḥgôlinj yom pi Dawid me sêsôm bu inj kêgili yomsu lec dom.”

⁵ Ma inj sôm têḥ ḥac, “Ḥamalac ndê Atu inj gêḥ honj ḥadau, ma inj Pômdau bêc Sabat-ḥga whinj.”

Yisu kôm ḥgac amba balê ḥayham sa têḥ bêc Sabat-ḥga

(Mat 12:9-24; Mak 3:1-6)

⁶ Têḥ bêc Sabat-ḥga danj inj sôc lôm wê-ḥga danj gi, ma kêdôhônj lau. Ma ḥgac danj nanj ndê amba andô-ḥga tibalê nanj ndöc. ⁷ Lau Palêsai ti lau nanj sêndôhônj yomsu nanj sêḥsalê yom bu sêḥgôlinj pi Yisu. Tu dinan-ḥga dec ḥac tatinj inj ḥapeḥ bu mboe inj oc kôm ḥgac dau ḥayham sa têḥ bêc Sabat-ḥga, dec ḥac oc sêsôm bu inj kêgili yomsu Sabat-ḥga. ⁸ Yisu kêyalê ḥac si gauc, ma sôm têḥ ḥgac amba balê, “Tisa, ma lhac lau honj anjô-ḥga.” Ma inj tisa kalhac. ⁹ Goc Yisu sôm têḥ ḥac, “Aö bu wandac mac bu gêḥ bocke oc êḥgili yomsu Sabat-ḥga? Dakôm ḥayham têḥ lau, me dakôm sac têḥ lau? Danem ḥamalac sa, me datec ḥac sêmbac ndu?” ¹⁰ Inj tahê ḥac honj, ma sôm têḥ ḥgac dau, “Êmatôc amam.” Goc ḥgac dau kêmatôc amba, ma amba dau ḥayham sa tiyham.

¹¹ Magoc gêḥ dau kôm lau Palêsai ti lau Skraib atac ḥandê atu, ma ḥac sem yomgalôm têḥ dau pi Yisu, ma pi gêḥ bocke bu sêkôm têḥ inj-ḥga.

*Yisu kêyalin aposel 12 sa
(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)*

¹² Têñ béc dan Yisu pi lôc dan gi bu ten mbec, ma tòm ôbwêc baliñ in ten mbec mbo. ¹³ Têñ galañsê bêbêc in kêgalêm lau nan sêñkuc in sêmen, ma kêyalin ñac si lau 12 sa, ma sam ñac bu lau †Aposel. ¹⁴ Lau Aposel dau si ñaê bocdec: Saimon, nan Yisu sam bu ‘Pita,’ lu asi Andru, ma Jems, Jon, Pilip, Batolomeas, ¹⁵ Matyu, Tomas, Jems (nan Alpayas ndê atu), Saimon (nan sêsam bu ‘Ñgac †Selot’), ¹⁶ Judas (nan ñadamba in ñgac dan ñaê Jems), ma Judas Iskeriot nan tinambu oc hoc Yisu asê.

*Yisu kédôhôn lau ma kôm gêmbac ñayham sa
(Mak 3:7-12)*

¹⁷ Yisu ti ndê ñgacsêñomi sêsip akêñ lôc sêmen, ma Yisu kalhac gameñ gapon. Ma †sêñomi daêsam nan sêñkuc Yisu, nan sêkac sa su sêmbo dinañ. Ma lau ton atu akêñ malac Jerusalem ti malac gameñ Judia-ñga hon, ma lau akêñ gameñ gwêc-ñga nan yêc kêpiñ malac Taya ma Saidon, nan sêmen bu sêngô in ndê yom, ma bu in kôm ñac si gêmbac ñayham sa. ¹⁸ Lau nan ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, nan Yisu kôm ñac ñayham sa. ¹⁹ Ma lau hon sêhóc sôsôwec bu sêmasec in, ñahu bu ñaclai sa yêc Yisu, ma kôm lau gêmbac hon ñayham sa.

*Yisu ndê yom ñatô
(Mat 5:1-12)*

²⁰ Yisu tahê in ndê ñgacsêñomi ma sôm,
“Anötô ndê mwasiñ gic waê mac lau ñalôm sawa, bu in gêlic ñayham bu kôc mac sa andôc in ndê gôlin ñapu.

21 Anötö ndê mwasinj gic waê mac lau nan kwahic dec gêj yô mac, bu inj oc kêj gêj hôc mac dôj-nga.

Anötö ndê mwasinj gic waê mac lau nan kwahic dec andöc ti tamsulu, bu inj oc nem malô mac e ambwac.

22 Anötö ndê mwasinj gic waê mac lau nan sêtec mac ma sêtinj mac, ma sêpu mac ti sêkôm nem waêm tisac tu mac anjuc Njamalac ndê Atu-nga.

23 Ahêgo daôm dom têtj ndoc lau sêkôm bocdinaj, tigenj atê wê ti atac najham, bu Anötö oc kêj najgêyô najham têtj mac yêc undambê. Ma gauc nem bu lau nanj sêtec mac, nanj si apai sêkôm najlêj tigenj dinaj têtj Anötö ndê lau propet najmata-nga.

24 Oyaê mac lau nanj apo daôm sa naj awa ti wapa daêsam. Mac atap nem mwasinj najham sa têtj têtj kwahic dec-nga, magoc gêj dau oc têtj dom bu nem mac sa têtj têtj najmbu-nga.

25 Oyaê mac lau nanj anj gêj najawahô kwahic dec. Tinjambu gêj oc yô mac.

Oyaê mac lau nanj ambwac kwahic dec. Tinjambu mac oc atanj dangibo atu ma andöc ti tamsulu.

26 Oyaê mac lau nanj lau honj sêmpinj mac. Atac najham tu gêj dinaj-nga dom, bu najlêj tigenj lau Israel-nga si apai sêmpinj lau propet tasanj.”

Atac whinj mac nem najcyo

(Mat 5:43-48)

27 Ma Yisu sôm têtj lau dinaj, “Angô anenj yom. Atac whinj mac nem najcyo, ma akôm najham têtj lau nanj sêtec mac. 28 Anem mbec lau nanj sêpucho mac, ma atenj mbec pi lau nanj sêkôm sac têtj mac.

²⁹ Ngac dan bu tap am sip alim andô danğa, nañ kên danğa bu in ndic whiñ. Ngac dan bu kôc nem ñakwê baliñ su yêc am, nañ êmgamiñ nem ñakwê ñandô-nga dom magoc kên têt in whiñ. ³⁰ Ngac dan bu ndac gêt dan, nañ kên têt in. Ma ngac dan bu kôc am nem gêt dan, nañ ndac bu in kên mbu meñ dom. ³¹ Mêtê ñayham-ñayham nañ mac atac whiñ bu lau sêkôm têt mac, nañ mac daôm akôm têt ñac.

³² “Lau hoñ atac whiñ lau nañ atac whiñ ñac ô. Bocdinañ mac bu atac whiñ nem silip tawasê ma atac tec nem ñacyo, dec mac nem mêtê hôc gêlêc lau sac si mêtê su dom. ³³ Ma lau hoñ sêkôm ñayham têt lau nañ sêkôm ñayham têt ñac ô, ma mac bu akôm bocdinañ, dec mac nem mêtê hôc gêlêc lau sac si mêtê su dom. ³⁴ Ma mac bu akên têt mac nem silip, nañ in gêt atu dom. Mac añyalê su bu tiñambu ñac oc sêndic têt dau. Lau sac sêkên têt si silip, ma takwê bu ñac sêndic têt hoñ mbu meñ.

³⁵ “Bocdinañ ayob daôm bu añkuc lau sac si mêtê dom. Atac whiñ nem ñacyo, ma akôm ñayham têt ñac. Akên gêt têt ñac, ma ahêgo daôm dom pi ndoc bocke ñac oc sêkên gêt dau mbu meñ-nga. Tu dinañ-nga Anötö, Ñaclai ti Ñawasi Ñadau oc kên ñaôli ñayham atu têt mac, ma sam mac bu in ndê atui awhê ma ngac. Bu Anötö dau kêmwasin lau sac ma lau nañ sem danđe in dom, nañ sêwhiñ. ³⁶ Bocdinañ tamwalô lau hoñ, tôm Damam undambê-nga tawalô lau.”

*Yom datoc asidôwai sa-nga
(Mat 7:1-5)*

³⁷ Ma Yisu sôm, “Anem dôhôn lau si lêṅ ti sakin tu bu alic lau ṅatô sac ṅambwa, me tu bu apu ṅac-ṅga dom. Mac bu akôm, dec Anötö oc lic mac sac ma pu mac tu mac nem lêṅ ti sakin-ṅga boc-dinaṅ. Asuc lau si sac kwi, ma Anötö oc suc mac nem kwi boc-dinaṅ. ³⁸ Têṅ ndoc mac bu anem lau ṅatô sa, naṅ akêṅ gêṅ têṅ ṅac ti nem ṅalôm sambuc, ma boc-dinaṅ Anötö oc kêṅ gêṅ hóc gêlêc su têṅ mac e meṅhu ma êṅsalê mac ahuc. Bu Anötö oc êmwasiṅ mac, gitôm mac amwasiṅ lau.”

³⁹ Ma Yisu sôm yom gôliṅ daṅ bocdec, “Ṅgac tapec gitôm bu wê tapec daṅ dom. Mba! Inlu lu-oc sêpeṅ sêsip sê sêndi. ⁴⁰ Ma kwapuc daṅ oc hóc gêlêc gwalam akwa naṅ kêdôhôn in, naṅ dom. Magoc kwapuc hon naṅ sêndôhôn gêṅ hon e tidôn ṅac, naṅ oc sêtôm ṅac si kêdôhônṅwaga.

⁴¹ “Tu sake-ṅga am hêgo daôm tu gêṅ golop saun naṅ yêc nem asidôwa tandô, tigeṅ gêṅ golop atu naṅ yêc am daôm tanôm, naṅ am gêlic apu? ⁴² Ma bocke am oc sôm têṅ nem asidôwa, ‘Aneṅ asidôwa, aö bu wakôc gêṅ golop naṅ yêc am tanôm, naṅ sa,’ magoc gêṅ golop atu naṅ pôc am daôm tanôm ahuc, naṅ am gêlic dom? Am ṅgac tim yom lau-ṅga! Gêṅ ṅamata-ṅga kôc gêṅ golop sa yêc daôm tanôm e tanôm ṅawa sa, goc tiṅambu kôc gêṅ golop saun naṅ yêc nem asidôwa tandô, naṅ sa.”

*Lau si mêtê whê ṅac sa bu ṅayham me sac
(Mat 7:16-19; 12:33-35)*

⁴³ Ma Yisu sôm, “A ṅayham daṅ oc nem ṅandô sac dom, ma a sac oc nem ṅandô ṅayham dom. ⁴⁴ Dalic ṅandô naṅ a tidau-tidau sem, ma bocdinaṅ yac taṅyalê bu a ṅayham me sac. Gitôm dom bu dahin

ņandô ñayham yêc a sac. ⁴⁵ Ma ñalêñ tigen, yom ñañ lau sêsôm, ñañ tôc gêñ bocke ñañ hóc ñac si ñalôm ahuc, ñañ asê. Mêtê ti gauc ñayham yêc lau ñayham si ñalôm, ma bocdinañ sêkôm mêtê ñayham. Ma mêtê ti gauc sac yêc lau sac si ñalôm, dec sêkôm sac.”

*Yom gôlin pi ñgac sêkwê andu-ñga lu
(Mat 7:24-27)*

⁴⁶ “Tu sake-ñga mac asam aõ bu, ‘Pômdau, Pômdau,’ tigen mac dañam wambu aneñ yom dom? ⁴⁷ Ñamalac ñañ têñ aõ meñ ma ñgô aneñ yom, ma dañga wambu yom dau, ñañ aõ bu wawhê in sa têñ mac. ⁴⁸ In gitôm ñgac kwê andu-ñga ñañ kwê sê baliñ sip nom ñañga, ma kên hoc kêgapiñ alhõ dôñ têñ ndoc in kêsuhuñ sip sê baliñ dinañ. Têñ ndoc uhô-ñga, bu hêc meñ hóc pi andu dau, magoc andu dau kalhac ñañga, bu in kwê ñapep. ⁴⁹ Magoc ñamalac ñañ ñgô aneñ yom ma dañga wambu dom, ñañ gitôm ñgac ñañ kwê andu, magoc kên alhõ sip nom ñalôm gi dom. Têñ ndoc uhô-ñga, bu hêc ma hóc pi ndê andu e ñagahô eñ andu dau ku sa ma tisac sambuc.”

7

*Ñgac bata siñ-ñga dañ kên whiñ ñañga
(Mat 8:5-13)*

¹ Yisu gic bata yom ñañ in kêdôhôn têñ lau ton atu dinañ, goc sôc malac Kapenaom gi. ² Ma ñgac bata Rom-ñga ñañ gêm gôlin lau siñ-ñga 100, ñañ mbo malac dau. In ndê ñgac akiñ dañ ñañ in tac whiñ kêlêc, ñañ gêmbac e kêpiñ bu mbac ndu. ³ Ma in ñgô Yisu ñawaê, dec kêkiñ lau bata Israel-ñga

ɲatô sê têtɛɲ in si, bu sêndac in bu meɲ ma kôm in ndê ɲgac akiɲ ɲayham sa. ⁴⁻⁵ ɲac sêhôt asê têtɛɲ Yisu, ma sêsôm têtɛɲ in bu, “ɲgac bata siɲ-ɲga dinaɲ in ɲgac ɲayham, ma in tac whiɲ yac lau Israel-ɲga. In gêm yac sa tu akwê yac mba lôm wê-ɲga. Boc-dinaɲ yac aten am bu nem in sa.”

⁶ Goc Yisu whiɲ ɲac gi. In meɲ suɲ sa têtɛɲ andu, ma ɲgac bata siɲ-ɲga dau kêkiɲ ndê silip ɲatô bu sêsôm têtɛɲ in, “Pômdu, ɲgac bata siɲ-ɲga dau sôm bu in tec bu kêɲ ɲawapac têtɛɲ am. In sôm bu am ɲgac tiwaê naɲ hôt gêlêc in su, dec in maya bu am têtɛɲ in ndê andu ndi. ⁷ Tu dinaɲ-ɲga in dau têtɛɲ am meɲ dom. Tigen in sôm bu in kêyalê su bu am ɲgac ti ɲaclai atu, ma bocdinaɲ dec am gitôm bu sôm ɲa awham ɲambwa, dec in ndê ɲgac akiɲ oc ɲayham sa. ⁸ Bu in dau danɲa wambu lau naɲ si ɲaclai hôt gêlêc in ndê, ma in ndê lau siɲ-ɲga danɲa wambu in. In bu sôm têtɛɲ dan, ‘Am ndi,’ dec in oc ndi. Ma in bu sôm têtɛɲ dan, ‘Mwen!’ dec in oc meɲ. Ma in bu sôm têtɛɲ ndê ɲgac akiɲ bu kôm gêtɛɲ dan, dec in oc kôm.”

⁹ Yisu ɲgô ɲgac bata siɲ-ɲga ndê yom dinaɲ e hêdaê. In kac dau kwi ma sôm têtɛɲ lau toɲ atu naɲ sêɲkuc in, “Aô wasôm têtɛɲ mac bu yêc lau Israel-ɲga hoɲ aô gatap ɲac si dan naɲ kêɲ whiɲ ɲanɲa gitôm ɲgac Rom-ɲga dinaɲ, naɲ sa dom.”

¹⁰ Ma tiɲambu ɲgac bata siɲ-ɲga ndê lau sêmbu sê têtɛɲ in ndê andu si, ma sêtap sa bu ɲgac akiɲ dau ɲayham sa su.

Yisu un ɲgac dan naɲ mbac ndu su, naɲ sa

¹¹ Bêc ɲatô giɲga su, ma Yisu têtɛɲ malac Nein gi, ma in ndê ɲgac-sêɲomi ti lau daêsam sêwhiɲ in si. ¹² Têtɛɲ têtɛɲ in meɲ kêpiɲ malac dau ɲagatam, in

gêlic lau ñatô sêsa sêmen, sêmbalan ñgac batê dan bu sêñsuhun in. Ngac batê dinan dinda in awhê sawa nan ndê balêkoc ñatô mbasi. Ma lau malac-nga daêsam sêwhin dinda sêsa sêmen. ¹³ Pômdau gêlic dinda, ma tawalô in ñandô, goc sôm, “Am tan dom.” ¹⁴ Goc in têt ñac gi, ma kêmasac sasac nan ñgac batê yêc. Ma lau nan sêhóc sasac, nan sêlhac ten. Ma in sôm, “Aneñ balê, aô wasôm têt am bu tisa!” ¹⁵ Ma ñgac dau tisa ndöc, ma gic hu sôm yom. Goc Yisu kêñ in mbu têt dinda gi. ¹⁶ Gêñ dinan kôm lau hon sêtöc dau atu, ma ñac sic hu sêmpin Anötö. Ñatô sêsôm, “Propet atu dan hóc asê yac.” Ma ñatô sêsôm, “Anötö kêlhin in ndê lau yac sin dom, in gêm yac sa.” ¹⁷ Ma tinambu ñawaê pi gêñ nan Yisu kôm, nan gêm gameñ Judia-nga ma gameñ ñamakê-nga hon ahuc.

*Yisu sôm yom pi Jon, Ngac Kêku Lau-nga
(Mat 11:2-18)*

¹⁸ Têt ndoc dinan Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndöc gapocwalô, ma in ndê sêñomi sic min têt in pi gêñ hon nan Yisu kôm. Goc Jon kêyalin in ndê sêñomi lu sa, ¹⁹ ma kêkin inlu sêtêt Yisu si, bu sêndac in, “Anötö gic bata têt yac bu oc êñkin Mesaya. Am daôm dinan, me yac oc akêñ batan ñgac dan tiyham?”

²⁰⁻²¹ Têt ndoc ñgac lu dinan sêhóc asê Yisu, in gêm gwelen mbo, ma kôm lau daêsam ñayham sa, lau gêmbac ma lau ti ñalau sac. Ma in kôm lau tapec daêsam si tandô po asê. Ma inlu sêsôm têt in, “Jon, Ngac Kêku Lau-nga kêkin alu atêt am amen, bu andac am bu am Mesaya dau, me yac oc akêñ batan ñgac dan tiyham?” ²² Goc Yisu ô inlu si yom

ma sôm, “Amlu ambu andi ma asôm yom têt Jon pi mêtê nan amlu anjô aö gahoc asê, ma pi gêt nan amlu alic aö gakôm. Lau tapec sêlic gameñ tiyham, lau bôliñ sêñsêlêñ tiyham, lau ti gêmbac leprasi si ñamlic ñawasi sa, lau dangasun bic sêñgô yom tiyham, lau batê sêtisa, ma lau ñalôm sawa sêñgô ñawaê ñayham. ²³ Anjô! Lau nan atac lu-lu tu aö-ñga dom, nan oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa.”

²⁴ Ngac lu nan Jon kêkiñ, nan sêhu Yisu siñ ma sêmbu si, goc Yisu sôm yom pi Jon têt lau ton atu, ma ndac ñac bocdec bu, “Têt ndoc mac asa atêt Jon yêc gameñ sawa a, nan mac gauc gêm bu atap ñamalac kain bocke sa? Mac bu alic ngac gauc babalê, gitôm gakoc nan mbu kêwic, a? ²⁵ Mac asa a bu alic ngac nan sôc ñakwê ñayham, a? Mba! Lau nan sêsôc ñakwê ñayham ma señ gêt ñayham, nan sêmbu gameñ ñayham gitôm kiñ si andu. ²⁶ B ocdinan dec aö bu wandac mac, bu mac asa a bu alic sake? Bu alic propet dan? Yomandô! In propet dan, ma in hóc gêlêc propet hon su. ²⁷ Propet akwa dan to yom nan Anötö sôm têt Mesaya bocdec bu, ‘*Aö wanñiñ aneñ ngac aheñ-ñga mun am, bu êmasañ am nem señ.*’ Y om pi ngac aheñ-ñga dau hêganôn Jon solop. ²⁸ Ñamalac nan dinda nom-ñga sêkôc ñac, nan si dan hóc gêlêc Jon su dom. Tigeñ aö wasôm têt mac, bu lau hon nan sêsôc Anötö ndê gôliñ ñapu su, lau tiwaê, ma lau waêmbe bocdinan, nan hon sêhóc gêlêc Jon su yêc Anötö anjô-ñga.”

²⁹ Lau daêsam nan sêñgô Yisu ndê yom dinan, ma lau sêkôc takis-ñga sêwhiñ, nan sêtôc asê bu sêlic Anötö ndê lêt bu lêt solop eñ. Nahu bu mun-ñga, têt ndoc Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo, nan sêkôc

in̄ ndê yom sa ma sêlin̄ san̄gu. ³⁰ Tigen̄ lau Palêsai ti gwalam akwa yomsu-nga sêkôc Jon ti in̄ ndê yom sa dom, ma sêlin̄ in̄ ndê san̄gu dom, dec tôc asê bu sêtec Anötö ndê lêng nan̄ Jon tôc têng nac.

³¹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Lau têm dindec-nga nac lau kain̄ bocke? Aö wanem dôhôn̄ pi gêng sake tu bu wawhê nac si lêng sa-nga? ³² Nac sêtôm balêkoc nan̄ sêkôc whê sêmbo malac lôm, nan̄ sêtucdin̄ nac si silip natô ma sêsôm, ‘Têng ndoc nan̄ yac ac on̄ bu datê wê, nan̄ mac atec. Ma têng ndoc yac am wê dan̄gibo-nga, nan̄ mac atec bu atan̄ awhin̄.’ ³³ Ma mac lau têm dindec-nga bocdinan̄. Jon, Ngac Kêku Lau-nga men̄ ma gêng gêng nayham dom, ma nôm wain dom, ma mac asôm bu nalau sac dan̄ mbo in̄ ndê nalôm. ³⁴ Ma Namalac ndê Atu men̄ hóc asê, ma gêng gêng nayham ti nôm wain, ma mac asôm bu in̄ ngac gêng gêng ti nôm wain nawahôn̄-nga, ma in̄ hê silip têng lau sac ti lau sêkôc takis-nga. Bocdinan̄, mac lau têm dindec-nga atôm balêkoc nan̄ sêkôm tô an̄in̄ napan̄. ³⁵ Tigen̄ Anötö ndê gauc hóc gêlêc gêng hon̄, ma in̄ ndê lau sên̄yalê bu in̄ ndê lêng in̄ lêng solop.”

*Awhê dan̄ kêc bu namalu pi Yisu gahi
(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)*

³⁶ Palêsai dan̄ naê Saimon kêgalêm Yisu bu nen̄ gêng whin̄ in̄, dec Yisu sôc in̄ ndê andu gi, ma ndöc tebo bu nen̄ gêng. ³⁷ Yêc malac dinan̄, awhê sac dan̄ mbo. In̄ ngô nawae bu Yisu ndöc Palêsai ndê andu dinan̄, dec kôc bu namalu nayham sip kac dan̄, ma têng andu dau gi. ³⁸ In̄ pôn̄ haduc yêc Yisu gahi-nga ma tan̄, ma in̄ ndê tasulu sip Yisu gahidômbwê. Goc in̄ pun̄ Yisu gahi na kêclau, ngutô in̄ gahi, ma mbac

gêñ malu dau pi inñ gahi. ³⁹ Saimon gêlic gêñ dau, ma gauc gêm yêc dau, “Ngac dindêc inñ bu propet danñ, dec inñ oc êñyalê bu awhê nanñ kêmasêc inñ, nanñ awhê sac danñ.” ⁴⁰ Yisu kêyalê yom nanñ Saimon gauc gêm, goc sôm, “Saimon, aö bu wasôm yom danñ têñ am.” Ma Saimon ô yom ma sôm, “Kêdôhônñwaga, sôm.”

⁴¹ Goc Yisu sôm yom gônñ danñ bocdec bu, “Ngac lu sêkôc tôp yêc ngac ti lêlôm. Ngac danñ ndê tôp gitôm ðdenarii 500 ma danñ ndê tôp gitôm denarii 50. ⁴² Inñlu si mone sêndic tôp-nga mbasi, dec inñ hu inñlu si tôp ñayom sinñ. Am gauc gêm bocke? Inñlu si asa oc atac whinñ ngac dau hóc gêlêc?” ⁴³ Ma Saimon sôm, “Ngac nanñ kôc tôp atu, nanñ.” Ma Yisu sôm, “Am sôm solop.” ⁴⁴ Goc inñ kac dau kwi, tahê awhê dinañ, ma sôm têñ Saimon, “Aö gasôc am nem andu gamenñ, magoc am kêñ bu têñ aö bu wanñwasinñ gahinñ-nga tôm lau Israel-nga si gêbôm dom. Tigenñ lic awhê dec. Inñ ndê tasulu kôm aö gahinñ ñamaim sa, ma inñ puñ aö gahinñ ña kêclauñ. ⁴⁵ Am ñgutô aö dom, tigenñ awhê dec ñgutô aö gahinñ ñapanñ. ⁴⁶ Am kêc olib ñakwi pi aö ñagôlônñ dom, tigenñ inñ kêc bu ñamalu pi aö gahinñ. ⁴⁷ Bocdinañ aö wasôm têñ am bu awhê dindêc kêyalê bu Anötô suc inñ ndê sac daêsam kwi, ma bocdinañ inñ atac whinñ aö ñandô. Tigenñ lau nanñ gauc gêm bu ñac si sac atu dom, nanñ oc atac whinñ inñ nanñ bu suc ñac si sac kwi, nanñ ñandô dom.”

⁴⁸ Ma Yisu sôm têñ awhê dau, “Aö gasuc am nem sac kwi su.” ⁴⁹ Ma ñacleñ ñatô nanñ sêndöc sêwhinñ, nanñ sêsôm têñ dandi, “Ngac dindêc inñ ngac kainñ bocke, dec inñ suc sac kwi?” ⁵⁰ Tigenñ Yisu sôm têñ

awhê dau, “Am nem kêñ whiñ gêm am si. Lhõ ti atac malõ ndi.”

8

Lauwhê daêsam sêñkuc Yisu

¹ Tiñambu Yisu golom malac atu-tu ti sauñ-sauñ, ma gêm mêtê ma hoc ñawaê ñayham asê pi Anõtõ ndê gôlinj. Ma ñgacsêñomi 12 ² ti lauwhê daêsam sêñsêlêñ sêwhiñ inj. Lauwhê dinañ ñatõ Yisu soc ñalau sac su yêc ñac, ma ñatõ inj kôm ñac si gêmbac ñayham sa. Ñac si dan inj Maria Magadala, nañ Yisu soc ñalau sac 7 su yêc inj. ³ Ma awhê dan inj Joana, nañ ndê akweñ Kusa yob Herod ndê andu. Maria lu Joana, ma Susana, ma lauwhê daêsam sêñkuc Yisu ma sêkêñ si awa ti wapa tu sênem inj ti ndê ñgacsêñomi sa-ñga.

Yom gôlinj pi ñgac kêbalip wit ñawhê (Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Têñ têm dan lau toñ atu sêtêñ Yisu sêmenj, ma lau akêñ malac honj yêc gamenj Galili-ñga sêmbo sêwhiñ. Ma Yisu sôm yom gôlinj dan bocdec bu, ⁵ “Ñgac dan sa gi bu êmbalip wit ñawhê yêc ndê ôm, ma têñ ndoc inj kêbalip gêñ dau, nañ ñatõ sêpenj sêsip señ, dec lau sêkwê dôñ ma mbac lólôc-ñga sêsip sêmenj ma señ su. ⁶ Ma ñawhê ñatõ sêpenj sêsip gamenj hoc-hoc, ma têñ têm sêpo sêpi sêmenj, nañ sem bôlinj, bu nom dau tibasô. ⁷ Ñawhê ñatõ sêpenj sêsip kwanj ti ñakwa ñalôm, ma têñ ndoc sêpo sêpi sêmenj, nañ kwanj pi whiñ e yanj gêñ dau ndu. ⁸ Ma ñawhê ñatõ sêpenj sêsip nom ñayham, ma sêpo sêpi sêmenj e sem ñandô gitôm 100.” Yisu gic bata yom

gôlinj dau, goc sôm, “Asa bu dangasunj yêc, nanj ngô anej yom!”

*Yisu whê yom gôlinj wit nawhê-nga nahu sa
(Mat 13:10-23; Mak 4:10-20)*

⁹ Tinambu Yisu ndê ngacsênomi sêndac inj bu whê yom gôlinj dinanj nahu sa. ¹⁰ Ma inj sôm, “Anötö ndê gôlinj nalêj nahu sip nalôm gi. Inj kêyalinj mac sa bu anjyalê nahu dau, magoc aö wasôm yom têtj lau natô na yom gôlinj nambwa. Tôm yom nanj sêto yêc, nanj sôm, ‘*Ŋac sêlic gêtj nanj aö gakôm, nanj napanj, magoc Ŋac si gauc sa dom. Ma Ŋac sêngô anej yom napanj, tigenj Ŋac sênyalê nahu dom.*’ ”

¹¹ Goc Yisu sôm, “Yom gôlinj dau nahu bocdec. Yom pi wit nawhê nanj hêganônj Anötö ndê yom. ¹² Wit nawhê nanj sêpej sêsip senj, nanj hêganônj lau nanj sêngô Anötö ndê yom, magoc Sadañ menj ma kêgaho yom dau su yêc Ŋac si nalôm, tu bu Ŋac sêkêj whinj dom, ma sêtap Anötö ndê mwasiñ nem Ŋac si-nga sa dom. ¹³ Ma yom pi wit nawhê nanj sêpej sêsip gamej hoc-hoc, nanj hêganônj lau nanj sêngô Anötö ndê yom ma sêkôc sa ti atac Ŋayham, tigenj gitôm gêtj nawhê nanj nawakac mba, dec lau dinanj sêkêj whinj Ŋasawa saunj, magoc lêtôm menj ku Ŋac dulu. ¹⁴ Ma yom pi wit nawhê nanj sêpej sêsip kwanj ti Ŋakwa nalôm, nanj hêganônj lau nanj sêngô Anötö ndê yom, magoc Ŋawapac ma mone ti gêtj Ŋayham-Ŋayham nom-nga gêm Ŋac si nalôm ahuc, ma Ŋac si Ŋandô mbasi. ¹⁵ Tigenj wit nawhê nanj sêpej sêsip nom Ŋayham, nanj hêganônj lau ti nalôm Ŋawasi, nanj sêngô Anötö ndê yom ma sêkôc sa tidônj yêc si nalôm, ma sêlhac Ŋannga napanj ma sem Ŋandô daêsam.”

Dasiŋ lam ŋawê kwi dom
(Mak 4:21-25)

¹⁶ Ma Yisu sôm yom daŋ bocdec bu, “Yac datuŋ lam asê tu bu dasiŋ kwi sip lôŋ ŋalôm, me dakêŋ sôc sasac ŋapu dom. Mba! Taŋkiŋ êŋgalêŋ ŋalhu, bu lau naŋ sêsôc sêmeŋ, naŋ sêlic ŋawê. ¹⁷ Ma ŋalêŋ tigen, yom naŋ yêc siŋ dau, ma yom naŋ ŋahu sip ŋalôm gi, naŋ oc meŋ sa tiawê.

¹⁸ “Bocdinaŋ akôc gauc ŋapep pi Anötö ndê yom naŋ mac aŋgô. Asa naŋ kôc Anötö ndê yom sa sip ndê ŋalôm e tidôŋ, naŋ Anötö oc kêŋ ŋagauc daêsam têŋ iŋ. Magoc asa naŋ gauc gêm bu iŋ kôc Anötö ndê yom sa su, tigen iŋ kôc sa tidôŋ dom, naŋ Anötö oc kôc yom dau su yêc iŋ.”

Yisu dinda ti asii
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ Yisu ndöc andu daŋ, ma iŋ dinda ti asii sêmeŋ bu sêlic iŋ. Magoc lau daêsam sêmbo sêwhiŋ iŋ, ma gitôm dom bu sêtigasuc iŋ. ²⁰ Ma ŋamalac daŋ sôm têŋ Yisu, “Am dinam ti asimi sêmbo awê, ma ŋac bu sêlic am.” ²¹ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom ma daŋga wambu ŋapep, naŋ sêti aö dinaŋi ti asiŋi.”

Yisu kôm bu ŋampon timalô
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Têŋ bêc daŋ Yisu sôm têŋ iŋ ndê ŋgacsêŋjomi, “Dapi bugicton ŋadaŋga dandi,” goc iŋ pi waŋ daŋ whiŋ ŋac, ma sêsa si. ²³ Sêlac waŋ sêmbo, ma Yisu yêc bêc yêc. Ma mbu puc atu dec gêli bu sa ma ŋampon gic sip waŋ e kêpiŋ bu waŋ pac. ²⁴ Dec sêtêŋ Yisu si, sêuŋ iŋ sa ma sêsôm, “Ŋadau, ŋadau, yac oc dandiŋaŋ!” Ma Yisu tisa ma sôm yom ŋaŋga

têḅ mbu ti bu ḅamponḅ, dec ḅamponḅ dau timalô, ma gamenḅ ḅanḅen sa. ²⁵ Ma Yisu sôm têḅ ḅac, “Tu sake-ḅga mac akêḅ whiḅ ḅwalec?” Ma ḅac sêtöc dau ti sêhêdaê, ma sêsôm têḅ dandi, “Ei! Inḅ ḅgac dec asa? Inḅ ḅitôm bu kêḅ yatu ḅêḅ honḅ, ma mbu ti bu ḅamponḅ sêwhiḅ, ma sêsöc inḅ ndê yom ḅapu!”

*Yisu kôm ḅgac ti ḅalau sac ḅayham sa
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Sêlac e sêhök asê lau Gerasa-ḅga si gamenḅ nanḅ yêc Bugictonḅ Galili-ḅga ḅadaḅga mbu têḅ gamenḅ ac pi-ḅga. ²⁷ Yisu sip baö ḅi, ma ḅgac danḅ akêḅ malac atu nanḅ yêc gamenḅ dinaḅ, nanḅ têḅ inḅ meḅ. Inḅ ḅgac nanḅ ḅalau sac sêmbö inḅ ndê ḅalôm. ḅasawa baliḅ su ḅgac dau sök ḅakwê dom, ma ndök andu dom, magoc mbo öm sêhök-ḅga. ²⁸⁻²⁹ Ndoc daêsam ḅalau sac sêkök inḅ dönḅ, ma lau sêḅsahê bu sêsök inḅ amba ti gahi dönḅ ḅa sen ḅanḅga ma sêyob inḅ. Magoc têm honḅ inḅ hê sen kic, ma ḅalau sac sêwê inḅ sa gamenḅ sawa ḅi. Têḅ ndoc inḅ ḅêlic Yisu meḅ, nanḅ inḅ mbwêc ma hu dau sip nom yêc inḅ anḅgö-ḅga. Ma Yisu ḅic atu ḅalau sac bu sêhu ḅgac dau siḅ, ḅoc ḅalau danḅ ta yom ti ḅanḅga, “Yisu, Anötö ḅaclai ti ḅawasi ḅadau ndê Atu, am bu kôm sake têḅ aö? Aö waterḅ am bu kôm aö ḅayom dom!” ³⁰ ḅoc Yisu ndac ḅalau sac, “Am nem ḅaê asa?” ḅalau sac daêsam sêmbö ḅgac dau ḅalôm, ma tu dinaḅ-ḅga ḅac si danḅ ô Yisu ndê yom ma sôm, “Anenḅ ḅaê ‘Tonḅ Atu.’ ” ³¹ Ma ḅalau sac h onḅ dinaḅ sêteḅ Yisu tidim daêsam, bu êḅkiḅ ḅac sêsip suḅ baliḅ sac nanḅ sêsam bu Abis,* nanḅ sêndi dom.

---

* **8:31:** Suḅ baliḅ sac (Abis) - alic Rev 9:1.

³² Têñ tēm dinañ bôc ton̄ atu señ gêñ sêmbô lôc ñapu yêc gameñ dinañ, ma ñalau dau sêteñ Yisu bu êñkin̄ ñac sêsôc bôc dinañ si ñalôm, ma Yisu gôlôc. ³³ Goc ñalau sac sêhu ñgac dinañ siñ ma sêsôc bôc si ñalôm si. Ma bôc hoñ sênti sêsip salic sac ma sêsip bugicton̄ ñalôm si, ma bu kô ñac sêmbac ndu. ³⁴ Têñ ndoc lau sêyob bôc-ñga sêlic gêñ dau, nañ sêlhô si, ma sic miñ pi gêñ dau têñ lau nañ sêmbô malac atu ti gameñ ñamakê-ñga. ³⁵ Ma lau hoñ sêsa si bu sêlic gêñ nañ Yisu kôm. Têñ tēm sêhôt asê in̄, nañ sêlic ñgac nañ in̄ soc ñalau sac su yêc in̄, nañ ndôc Yisu gahi-ñga. Sêlic bu in̄ ndê gauc ñawa sa, ma in̄ sôc ñakwê sa tiyham, dec sêtôc dandi. ³⁶ Lau nañ sêlic gêñ dau, nañ sic miñ têñ ñac pi ñalêñ nañ Yisu kôm ñgac ti ñalau sac ñayham sa. ³⁷ Ma lau Gerasa-ñga hoñ sêndac Yisu bu hu ñac siñ, bu ñac sêtôc dau atu. Goc Yisu pi wañ ma bu lhô ndi. ³⁸ Ma ñgac nañ ñalau sac sêhu in̄ siñ, nañ teñ Yisu ñaŋga bu whiñ in̄ ndi, magoc Yisu kêkin̄ in̄ sa gi ma sôm, ³⁹ “Am mbu têñ am nem andu ndi, ma ndic miñ gêñ hoñ nañ Anötô kôm têñ am.” Goc ñgac dau kôlhô gi, ma gic miñ têñ lau hoñ nañ sêmbô malac atu dinañ, pi gêñ atu nañ Yisu kôm têñ in̄.

*Yisu kôm awhê lu ñayham sa
(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)*

⁴⁰ Lau daêsam sêhôn̄ Yisu sêmbô gameñ Galili-ñga, ma têñ tēm in̄ mbu akêñ bugicton̄ ñadañga meñ, nañ sêkôc in̄ sa ti atac ñayham. ⁴¹ Ma ñgac bata dañ, nañ yob lôm wê-ñga yêc gameñ dinañ, nañ meñ hôt asê Yisu. In̄ ndê ñaê Jairas, ma in̄ hu dau sip nom yêc Yisu aŋgô-ñga, ma teñ in̄ ñaŋga bu têñ in̄ ndê andu ndi, ma nem in̄ ndê atuwê sa.

⁴² Bu in ndê atuwê tigen, nan ndê yala gitôm 12, nan gêm bac atu e kêpin bu mbac ndu. Bocdinañ Yisu whin in gi.

In kêsêlên mbo señ, ma lau ton atu sênghi in ahuc. ⁴³ Lau ton dinañ si dan in awhê nan gêm dac ñapañ tòm yala 12 su, magoc ñamalac dan gitôm bu nem in sa dom. ⁴⁴ A whê dau meñ kêsêlên mbo Yisu ñambu-nga, ma kêmasec in ndê ñakwê sip ñadali. Ma ñagahô in ndê dac sa tiyham dom. ⁴⁵ Têñ dinañ Yisu ndac, “Asa kêmasec aö?” Lau dan sêsôm dau asê dom, ma Pita sôm, “Aneñ ñadau, lau ton dindéc sêwhin yac sêkôm am si.” ⁴⁶ Magoc Yisu sôm, “Ñamalac dan kêmasec aö, bu aö kayalê bu aneñ ñaclai ñatô sa gi.” ⁴⁷ Awhê dinañ kêyalê bu in gitôm dom bu sin dau, dec tigasuc Yisu. In kêtitec, ma hu dau sip nom gi. Ma yêc lau hon ñngô-nga, in whê sa bu in kêmasec Yisu tu bu ñayham sa-nga, ma bu têt ndoc in kêmasec in, nan ñagahô in ñayham sa. ⁴⁸ Ma Yisu sôm têt in, “O aneñ bawhê, am nem kêñ whin aö dec kôm am ñayham sa. Am lhö ti atac malô ndi.”

⁴⁹ Yisu sôm yom dinañ mbo, ma ngac dan meñ akêt Jairas ndê andu, ma sôm têt Jairas, “Am atômwê mbac ndu su, dec kêñ ñawapac têt Kêdôhônwaga dau dom.” ⁵⁰ Yisu ngô yom dinañ, magoc in sôm têt Jairas, “Töc daôm dom. Kêt whin, ma in oc ñayham sa.”

⁵¹⁻⁵³ Têt ndoc sêhóc asê Jairas ndê andu, nan sêlic lau daêsam sêhu dangibo asê ma sêtan sêmbo. Goc Yisu sôm, “Mac atan dom! In mbac ndu dom, in yêc bêc yêc.” Magoc ñac sêmbwac in, bu sênjalê bu bawhê dau mbac ndu su. Tigen Yisu kalhac lau hon ahuc sêmbo awê, ma kôc Pita, Jems ma Jon, ma

bawhê dau damba lu dinda, sêwhiņ in ma sêsôc andu si. ⁵⁴ Ma in kêm bawhê dau sip amba ma sôm, “Aneņ bawhê, tisa!” ⁵⁵ Goc bawhê dau tali sa tiyham, ma ñagahô in tisa kalhac. Ma Yisu sôm bu sêkêņ gêņ danen-ņga têņ in. ⁵⁶ In damba lu dinda sêhêdaê, magoc Yisu gic yao bu sêndic miņ pi gêņ naņ in kôm, naņ dom.

9

*Yisu kêkiņ ñgacsêņomi 12 sêsa si
(Mat 10:7-11; Mak 6:7-11)*

¹ Yisu kêgalêm ñgacsêņomi 12 sa sêpitigen, ma kêņ ñaclai ti licwalô têņ ñac gitôm bu sêsoc ñalau sac su, ma sêkôm lau gêmbac ñayham sa. ² Ma in kêkiņ ñac bu sêsa sêndi ma sênem mêtê pi Anötö ndê gôliņ, ma bu sênem lau gêmbac sa. ³ In sôm têņ ñac, “Anșêlêņ amam sawa andi, akôc tôc dom, ma akôc talhi, me bolom, me mone, me ñakwê aô daôm-ņga dom. ⁴ Têņ têm mac asôc malac daņ ma lau sêkôc mac sa asôc ñac si andu, naņ ambo whiņ ñac e mac ahu malac dau siņ. ⁵ Ma lau malac daņ-ņga bu sêkôc mac sa dom, naņ aton kop su yêc gahim têņ ndoc mac ahu ñac siņ, bu atôc ñac si giso asê.” ⁶ Ñgacsêņomi sêņgô yom dinaņ, goc sêsa si. Ñac sêņsêlêņ sêlom-sêlom malac ma sêhoc ñawaê ñayham asê, ma sêkôm lau ñayham sa yêc gameņ hoņ.

*Herod ndac bata Yisu
(Mat 14:1-2; Mak 6:14-16)*

⁷ Têņ ndoc dinaņ gôliņwaga Galili-ņga Herod ñgô yom pi gêņ hoņ naņ Yisu kôm. Ma in gauc gêm yom daêsam, bu lau ñatô sêsôm bu Yisu in Jon, Ñgac Kêku Lau-ņga naņ tisa akêņ lau batê-ņga. ⁸ Ma lau ñatô

sêsôm bu in propet akwa Elaija nan men hoc dau asê, ma natô sêsôm bu in propet namata-nga si dan, nan tisa akên lau batê-nga. ⁹ Tigen Herod sôm, “Aô gac atu, dec sêtim Jon ndê kachu kic su. Asa dec lau sic min pi in?” Ma in tac whin bu lic Yisu.

Yisu gôlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Mak 6:32-44; Jon 6:1-15)

¹⁰ Têh têm aposel 12 sêmbu sêmen, nan sic min têt Yisu pi gên hon nan sêkôm. Ma tinambu in kôc nac sa sêwhin in, ma nac tawasê sêtên malac Betsaida si. ¹¹ Magoc lau daêsam sêngô njawaê ma sêtên Yisu si. Ma in kôc nac sa, ma sôm y om têt nac pi Anötö ndê gôlin, ma kôm nac si lau gêmbac nayham sa.

¹² Sêmbu e kêpin bu ac ndi sip, goc ngacsênomi 12 sêtên in si ma sêsôm, “Gamen dindéc yac dambo, nan gamej sawa. Bocdinaj êmkinj lau toj dindéc sêlhô sêtên malac ti gamej namakê-nga sêndi, bu sênsalê gên sênen-nga ma gamej sêyêc bêc-nga.” ¹³ Magoc Yisu sôm, “Mac akên gên têt nac sênen.” Ma nac sêo yom ma sêsôm, “Yac mba gên danej-nga daêsam dom. Bolom limdan ma i lu sêndöc. Bocke? Yac andi anemlhi gên bu lau hon sênen, a?”

¹⁴ Nac sêsôm yom dinaj njahu bu lau toj dinaj si laungac nanamba gitôm 5,000. Magoc Yisu sôm têt in ndê nac-sênomi, “Akên lau sêndöc sic titon-titon tôm 50.” ¹⁵ Goc nac sêkôm gitôm in sôm, ma lau hon sêndöc sic. ¹⁶ Ma Yisu kôc bolom limdan ma i lu sa, tatic undambê, ma gêm danje, goc pô kôc-kôc, ma kêh têt ngacsênomi bu sêndic sam têt lau. ¹⁷ Lau hon sejen gên e hôc nac dôh, ma tinambu ngacsênomi sic gên nadêlê sa sip gatop 12 e menhu.

*Pita sôm Yisu nhahu asê
(Mat 16:13-20; Mak 8:27-30)*

¹⁸ Têñ ndoc dan Yisu ti in ndê ngacsênjomi sêmbo tawasê, ma in ten mbec mbo. Pacndê, goc in ndac nac, “Lau sêsôm bu aö asa?” ¹⁹ Ma sêsôm, “Lau natô sêsôm bu am Jon, Ngac Kêku Lau-nga, ma natô sêsôm bu am Elaija, ma natô sêsôm bu am propet namata-nga si dan, nan tisa akên lau batê-nga.” ²⁰ Goc Yisu ndac nac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aö asa?” Ma Pita sôm, “Am Mesaya, nan Anötö gic bata bu êñkinj menj.” ²¹ Yisu ngô yom dau ma gic yao nac bu sêsôm asê têt lau dan dom e tinambu. ²² In sôm, “Njamalac ndê Atu gic waê bu hóc nawapac daêsam. Lau bata ti †dabuñsiga atu-tu ma lau nan sêndôhôn yomso oc sêtec in ma lau oc sêndic in ndu. Magoc têt béc titö-nga Anötö oc in in sa tiyham.”

*Lau nan sêñkuc Yisu oc sêhóc nawapac
(Mat 16:24-28; Mak 8:34-9:1)*

²³ Ma in sôm têt nac honj, “Asa nan tac whin bu êñkuc aö nan êngwiniñ dau, ma tøm béc honj hóc ndê a gicso dau sa, ma êñkuc aö. ²⁴ Bu asa nan tac whin bu sap gêt nom-nga dôñ napanj tu mbo tali-nga, nan oc ninja. Magoc asa nan bu hu gêt nom-nga sinj tu êñkuc aö-nga, nan oc ninja dom. ²⁵ Njamalac dan bu po gêt nom-nga honj sa, magoc in dau gatu bu ninja, dec gêt nom-nga honj dinanj oc tøm dom bu nem in sa. ²⁶ Asa nan bu maya tu aö ti anej yom-nga, nan Njamalac ndê Atu oc maya tu in-nga, têt ndoc in mbu menj ti in dau ndê nawasi, ma Damba ndê nawasi ma anela dabuñ si nawasi whin. ²⁷ M a aö wasôm bu yomandô, lau natô kwahic dec sêmbo,

naŋ oc gacgeŋ sêmbô tali e sêlic Anötö ndê gôliŋ meŋ sa tiawê.”

*Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ŋawasi
(Mat 17:1-13; Mak 9:2-10)*

²⁸ Yisu sôm yom dinaŋ su, ma bêc ŋatô gitôm 8 meŋ gi su. Ma Yisu bu teŋ mbec, dec kôc Pita, Jon ma Jems sêwhiŋ iŋ ma sêpi lôc daŋ si. ²⁹ Ma têtêm Yisu teŋ mbec mbo, naŋ iŋ ndê aŋgô andô kaiŋ daŋ sa, ma iŋ ndê ŋakwê ŋawasi sêp sambuc. ³⁰⁻³¹ Ma ŋgac lu sêhôt asê ti ŋawasi atu, naŋ Moses lu Elaija, ma iŋlu sem yomgalôm sêwhiŋ Yisu. Sêsôm yom pi gêt naŋ oc hôt asê Yisu yêc malac Jerusalem têtêŋ ndoc meŋ sa bu iŋ hu nom dindéc siŋ.

³² Têtêŋ ndoc dinaŋ, Pita ma ŋgac lu naŋ sêwhiŋ iŋ, naŋ kwapac ma bêc yô ŋac, tigeŋ ŋac tali sa ma sêlic Yisu ndê ŋawasi ti ŋgac lu naŋ sêlhac sêwhiŋ iŋ. ³³ Têtêŋ têtêm Moses lu Elaija bu sêhu Yisu siŋ, naŋ Pita sôm têtêŋ iŋ, “Ŋadau, ŋayham kêlêc bu yac dambo dec. Yac oc akwê bac töt, am nem daŋ, Moses ndê daŋ, ma Elaija ndê bac daŋ.” Iŋ sôm yom dinaŋ, magoc iŋ ndê gac sa dom. ³⁴ Iŋ sôm yom dinaŋ mbo, ma dao daŋ meŋ ma kôm ŋac ahuc e ŋgacsêŋomi töt dinaŋ sêtöt dau atu. ³⁵ Ma awha daŋ sa yêc dao ŋalôm, naŋ sôm, “Aö neŋ atuŋgac dau dindéc, naŋ aö kayaliŋ sa. Aŋgô iŋ ndê yom maŋ!” ³⁶ Sêŋgô su goc sêlic Yisu tawasê mbo. Tiŋambu ŋac sem yom dau ahuc yêc dau-ŋga, ma têtêŋ ndoc dinaŋ sêsôm yom asê pi gêt naŋ sêlic, naŋ dom.

*Yisu soc ŋalau sac su yêc balê daŋ
(Mat 17:14-21; Mak 9:14-29)*

³⁷ Têtêŋ galaŋsê ŋac sêsip akêtêŋ lôc dau sêmeŋ, ma lau toŋ atu sêkac sa sêtêŋ Yisu si. ³⁸ Ŋac si daŋ

ta yom bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aö gakôc anen atungac tigen dindec men, ma waten am bu nem in sa. ³⁹ Nalau sac dan mbo in nalôm, ma têm daêsam kôc in dô, ma kêmwanan in nanga e in mbwêc atu, ma whapwic sa. Nalau sac dau bu kôm in tisac, ma tec bu hu in sin. ⁴⁰ Aö gaten am nem ngac-sênomi bu sêsoc nalau dau su, magoc nac sêtôm dom.” ⁴¹ Goc Yisu sôm, “O mac lau sac. Mac nem akên whin mbasi! Aö gambo gawhin mac nasawa hic balin su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gên dan? Aö oc wambo wawhin mac tu wanem mac sa napannga dom!” Ma Yisu sôm têt balê dau nadamba, “Kôc nem balê sa mwen.”

⁴² Têt têm balê dau kêsêlên men, nan nalau sac kôc in dô ma kêmwanan in. Tigen Yisu hec yom nalau sac, ma kôm balê dau nayham sa, ma kên in mbu têt in damba gi. ⁴³ Nalên dinan Yisu tôc Anötô ndê naci ti nawasi atu asê, dec kôm lau hon sêhêdaê.

Yisu sôm tiyham bu in oc mbac ndu ma tisa tiyham

(Mat 17:22-23; Mak 9:30-32)

Lau hon sêlhac ti sêhêdaê tu gên hon nan Yisu kôm-nga, ma in sôm têt in ndê ngacsênomi, ⁴⁴ “Angô anen yom dindec nape! Tinambu oc sêkên Namalac ndê Atu sip lau natô amba.” ⁴⁵ Magoc nac sênjalê yom dau nahu dom. Yom dau nahu yêc sin dau têt nac, ma sêtôc bu sêndac Yisu bu whê sa têt nac.

Asa ti ngac namata-nga

(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Tinambu Yisu ndê ngac-sênomi sêsen dau pi nac si asa in ngac namata-nga. ⁴⁷ Yisu kêyalê nac si gauc,

goc kôc balê sauñ dan ma kêñ in kalhac kêpiñ in, ⁴⁸ ma sôm têtñ ñac, “Asa nanñ kôc balê sauñ dan tòm in dindec sa tu aneñ ñaê-ñga, nanñ kôc aô sa, ma asa nanñ kôc aô sa, nanñ kôc in nanñ kêkiñ aô gameñ, nanñ sa. Mac nem asa nanñ kêgwiniñ dau ma ti mac nem ñgac akiñ, nanñ ti ñgac ñamata-ñga yêc Anötö anğô-ñga.”

Lau nanñ sêkôm gwelen tu Yisu-ñga, nanñ sêwhê dau kôc dom
(Mak 9:38-41)

⁴⁹ Ma Jon sôm, “Ñadau, yac alic ñgac danñ kôm gwelen ma soc ñalau sac su yêc lau ña am nem ñaê. In kêkuc am whiñ yac dom, ma boc-dinañ yac ac yao in bu kôm gwelen dau dom.” ⁵⁰ Tigeñ Yisu sôm, “A lhac in ahuc dom, bu asa nanñ kêñ kisa mac dom, nanñ mac nem danñ.”

Lau gameñ Samaria-ñga sêkôc Yisu sa dom

⁵¹ Ndoc meñ kêpiñ bu Yisu mbu pi undambê ndi, dec in kêmasañ dau bu pi malac Jerusalem ndi. ⁵² In kêkiñ lau aheñ-ñga sêmuñ in, sêsôc lau †Samaria-ñga si malac danñ si, bu sêmasañ gameñ tu in mbo-ñga. ⁵³ Magoc lau Samaria-ñga sênyalê bu in kêsêlêñ hêganôñ malac Jerusalem, ma tu dinañ-ñga dec sêkôc in sa dom. ⁵⁴ Jems lu Jon sêlic gêñ dau, goc sêndac Yisu, “Pômdau, am bu sôm, dec yac oc anğalêm ya sip akêñ undambê meñ, ma señ ñac su.” ⁵⁵ Tigeñ Yisu kac dau kwi, ma sôm inlu. ⁵⁶ Ma ñac honñ sêlom malac danñ si.

Lêñ tanñkuc Yisu-ñga
(Mat 8:18-22)

⁵⁷ Yisu ti ndê ngacsêñomi sêñsêlêñ sêmbô senj ma ngac danj sôm têñ Yisu, “Aö bu wanjuc am, wawhiñ am watêñ gameñ bocke nanj am oc ndi.” ⁵⁸ Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hocsuñ yêc, ma mbac lôlôc-nga si ñaic yêc, tigenj Ñamalac ndê Atu ndê mala yêc bêc-nga mba.”

⁵⁹ Ma inj sôm têñ ngac danj, “Mweñ êmkuc aö!” Magoc ngac dau sôm, “Pômdau, gêñ ñamata-nga aö wandi wambo wawhiñ aneñ lau e anjshuñ daman su nanj, ma tiñambu wambu wameñ wanjuc am.”

⁶⁰ Ma Yisu sôm têñ inj, “Mba! Am êmkuc aö nanj gêñ ñamata-nga. Tec lau batê sêñshuñ lau batê. Tigenj am ndi, ma hoc yom asê têñ lau pi Anötö ndê gôlinj.”

⁶¹ Ma ngac danj tiyham sôm, “Pômdau, aö bu wanjuc am, tigenj gêñ ñamata-nga wambu watêñ aneñ andu, ma wakam aneñ lau.” ⁶² Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Asa nanj gic hu gwelenj danj, tigenj kac dau kwi ma hêgo gêñ nanj inj hu sinj su, nanj gitôm dom bu nem gwelenj mbo Anötö ndê gôlinj ñapu.”

10

Yisu kêkinj sêñomi 72 sêsa si

¹ Tiñambu Pômdau kêyalinj sêñomi 72 tiyham sa, bu êñkinj ñac lu-lu sêsa sêndi sêmuñ inj, sêtêñ gameñ ti malac hoñ nanj inj atac whiñ bu ndic kêsi. ² Ma inj sôm têñ ñac, “Gêñ ñandô daêsam yêc ôm, magoc lau sêndic gêñ ñandô sa-nga daêsam dom. Bocdinanj ateñ mbec têñ ôm ñadau bu êñkinj lau gwelenj-nga sêsôc inj ndê ôm sêndi, ma sêndic gêñ ñandô sa. ³ Kwahic dec aö bu wanjkinj mac asa andi! Magoc ayob daôm ñapep, bu aö kakinj mac bu asa andi

atôm domba ηatu, naη sê têtêη giam pôm si gamen sêndi. ⁴ Akôc talhi, me dalu, me atapa dom, ma an sêlêη ηagahô andi. Ahê mwalêc lau yêc seη dom. ⁵ Têη ndoc mac bu asôc andu dan, naη asôm bu, ‘Yom malô têtê lau andu dindec-ηga.’ ⁶ Andu ηadau bu ηgac yom malô-ηga dom, dec mac nem mbec yom malô-ηga oc gacgeη yêc mac-ηga. Ma andu ηadau bu ηgac yom malô-ηga, dec iη oc kôc mbec yom malô-ηga dinaη sa. ⁷ Ambo andu dinaη, ma alom-alom andu dom. Aneη ti anôm gêη bocke naη sêkêη têtê mac, naη ti mac nem ηaôli gwelen-ηga. Mêtê solop bu lau g welen-ηga sêkôc ηaôli gwelen-ηga.

⁸ “Têη têtê mac asôc malac dan, ma lau sêkôc mac sa, naη aneη gêη danen-ηga naη sêkêη têtê mac. ⁹ Akôm ηac si lau gêmbac ηayham sa, ma asôm têtê ηac, ‘Anötö ndê gôliη meη kêpiη.’ ¹⁰ Tigeη mac bu asôc malac dan, ma sêkôc mac sa dom, naη goc alhac malac lôm ma asôm, ¹¹ ‘Yac atonη kop mac nem malac-ηga su yêc yac mba gahiη. Yac akêη kop dindec mbu têtê mac bu atôc nem mêtê sac asê. Tigeη anjalê bu Anötö ndê gôliη meη kêpiη.’ ¹² Yomandô aô wasôm têtê mac bu têtê bêc Anötö êmatôc lau-ηga, naη lau malac dinaη-ηga oc sêtap ηagêyô sac andô sa, hóc gêlêc ηagêyô naη Anötö oc kêη têtê lau sac malac Sodom-ηga.”

*Yisu sôm yom pi lau naη sem dau kwi dom
(Mat 11:20-24)*

¹³ Yisu gic têtêku yom ma sôm, “Oyaê mac lau malac Korasin ma Betsaida-ηga. Mac oc atap Anötö ndê atac ηandê sa. †Lau apa naη sêndôc malac Taya ma Saidon, bu sêlic gêη dalô naη aô

gakôm yêc mac anôm-nga, dec oc tòm sênem dau kwi wandêc su, ma sêndöc ti sêtañ si sac. ¹⁴ Tigen mac akôm dom, dec wasôm têñ mac bu têñ ndoc Anötö êmatôc lau-nga, nañ in oc kêñ ñagêyô sac sambuc têñ mac, hóc gêlêc ñagêyô nañ in oc kêñ têñ lau Taya ti Saidon-nga, nañ su.

¹⁵ “Ma mac lau Kapenaom-nga, mac gauc gêm bu mboe Anötö oc kôc mac sa andöc undambê, a? Mba! In oc êmasuc mac su asip lambwam andi!”

¹⁶ Ma Yisu sôm têñ sêñomi 72 bu, “Asa nañ kôc mac nem yom sa, nañ gitôm in kôc aneñ yom sa. Ma asa nañ tec mac, nañ gitôm in tec aö bocdinañ. Ma asa nañ tec aö, nañ tec Damañ nañ kêkin aö gameñ.” Yisu sôm yom dinañ su, goc kêkin sêñomi 72 sêsa si.

Sêñomi 72 sêmbu sêmeñ

¹⁷ Tinambu sêñomi 72 dinañ sêmbu sêmeñ ti atac ñayham, ma sêsôm, “Pômdau, têñ ndoc yac asôm am nem ñaê asê, nañ gêñ hon sêsôc yac mba yom ñapu, ma ñalau sac sêwhin.” ¹⁸ Ma Yisu sôm, “Aö kayalê bu gêñ nañ mac akôm, nañ ku Sadañ ndê ñaclai dulu, e tòm in peñ akêñ undambê ñagahô ñambwa, tòm sickac hep tigen. ¹⁹ Aö gakêñ ñaclai têñ mac su, tòm bu akwê mboc ti gapiñgap dôñ, ma bu ahôc gêlêc mac nem ñacyo Sadañ ndê ñaclai hon su. Gêñ dañ oc kôm mac atisac dom. ²⁰ Kwahic dec mac atac ñayham bu ñalau sac sêsôc mac nem yom ñapu. Tigen atac ñayham atu, bu Anötö to mac nem ñaê sa yêc undambê.”

²¹ Têñ ndoc dinañ Nalau Dabuñ gêm Yisu ahuc, ma in tac ñayham atu, ma sôm, “O Damañ, undambê ti nom ñadau. Aö wampin am bu am tôc

nem yom ña-ñandô asê têtj lau nañ sêngwiniñ dau, ma siñ kwi têtj lau nañ gauc gêm bu ñac lau tiguauc ma sênyalê gêtj hoñ. Aéc, Damañ, am kôm bocdinañ kékuc am daôm nem atac whiñ.

²² “Damañ kêtj gêtj hoñ sip aõ amañ. Lau dañ sênyalê Atu dom, Damba tawasê kêyalê iñ. Ma lau dañ sênyalê Damba dom, tigenj iñ ndê Atu kêyalê iñ, ma lau nañ Atu dau atac whiñ bu tôc iñ asê têtj ñac, nañ sênyalê Damba.”

²³ Ma iñ kac dau kwi ma sôm têtj iñ ndê ñgacsêñomi tawasê, “Atac ñayham tu mac alic gêtj hoñ dindec-ñga. ²⁴ Aõ wasôm têtj mac bu propet ti kiñ daêsam atac whiñ bu sêlic gêtj nañ mac alic su, magoc sêlic dom. Ma ñac atac whiñ bu sêngô yom nañ mac añgô su, magoc sêngô dom.”

*Yom gôliñ pi lau meñpañ yac-ñga
(Mat 22:34-40; Mak 12:28-31)*

²⁵ Têtj ndoc dañ gwalam akwa yomsu-ñga dañ tisa bu êñsahê Yisu. Ma iñ ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aõ wakôm sake, dec Anötö oc kôc aõ sa wambo tanli ñapañ yêc undambê?” ²⁶ Ma Yisu sôm, “Am kêyalê yomsu hoñ nañ Anötö kêtj têtj Moses. Ma yomsu dau sôm bu am kôm sake?”

²⁷ Goc ñgac dau sôm, “Yomsu dañ sôm bu, ‘Atac whiñ Pômdau, am nem Anötö, ti am nem ñalôm sambuc, ti gatôm sambuc, ti licwalô sambuc ma ti am nem gauc sambuc.’ Ma yomsu dañ tiyham sôm bu, ‘Atac whiñ lau meñpañ am, tôm am tac whiñ am daôm.’” ²⁸ Ma Yisu sôm, “Am sôm solop. Kôm bocdinañ, dec am oc ndöc tamli ñapañ.”

²⁹ Magoc ñgac dau gauc gêm bu tôc asê bu iñ ñgac gitêtj, dec ndac Yisu, “Ma lau asa sêti aneñ lau

menpañ aö-nga?” ³⁰ Yisu ô in ndê yom ña yom gôlin dan bocdec bu, “Ngac Israel-nga dan kêsêlên mbo sen akên Jerusalem ma bu sip tên malac Jeriko ndi, ma lau kan sêkôc in dôñ. Ñac sêkôc in ndê ñakwê su, sic in tisac e kêpin bu mbac ndu, goc sêhu in sin yêc ma sêlhô si. ³¹ Tinambu dabunsga Israel-nga dan kêsêlên mbo sen tigen dinan men, ma tên ndoc in gêlic ngac dau, nan kêlêc in ma kôlhô gi. ³² Malô goc ngac Israel-nga dan akên †Liwai ndê ton men hôc asê, gêlic ngac dau, ma kêlêc in ma kêsêlên gi. ³³ Tinambu ngac Samaria-nga dan kêsêlên mbo sen dinan, men hôc asê, goc gêlic ngac dau ma tawalô in. ³⁴ In tên in gi, kégwasin in ndê gamboc ña olib ñakwi ti wain, goc kêpañ. Ma in kêñ in ndôc in ndê donki ñahô, kôc in sa gi sôc andu ñaclen-nga dan, ma yob in. ³⁵ Galañsê bêbêc in kêñ mone denarii lu tên andu ñadau, ma sôm, ‘Nem yaom ngac dindéc. Ma mone dindéc bu nditôm dom, goc wakên mone ñatô tiyham tên ndoc aö wambu wamen.’”

³⁶ Ma Yisu ndac, “Am gauc gêm bocke? Lau tö dinan si asa in ngac nan sip lau kan si amba, nan ndê ngac menpañ in-nga?” ³⁷ Goc ngac yomsu-nga sôm, “Ngac dê, nan tawalô in.” Ma Yisu sôm, “Am ndi ma kôm bocdinan. Tamwalô lau hon ma nem ñac sa.”

Mata lu Maria

³⁸ Yisu ti ndê ngacsênomi sênşêlên si e sêhóc asê malac dan. Ma awhê dan, nan ndê ñaê Mata, kêgalêm Yisu bu neñ gên yêc in ndê andu. ³⁹ Tên ndoc Yisu sôc gi ndôc, nan Mata ndê asiwê Maria ndôc sic kêpin Pômdau gahi-nga, bu ngô in ndê yom. ⁴⁰ Tigen Mata kôm gwelen atu tu ndê gên-nga.

Inj têtj Yisu menj ma ndac, “Pômdau, aö tarwasênj gakôm gwelenj gambo! Aö asinjwê lec gêm aö sa dom, ma am gêlic njayham, me? Sôm bu inj nem aö sa.” ⁴¹ Magoc Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Mata, Mata, am hêgo daôm tu gêtj daêsam-nga. ⁴² Magoc lau honj sêpônnda gêtj atu tigenj. Maria tac whinj gêtj njayham dau, ma lau danj oc sêtôm dom bu sêkôc su yêc inj.”

11

*Yom pi lênj datenj mbec-nga
(Mat 6:9-13; 7:7-11)*

¹ Têtj bêc danj Yisu tenj mbec mbo gamenj danj. Inj tenj mbec pacndê, ma inj ndê ngac-sênjom danj sôm têtj inj, “Pômdau, tôm Jon kêdôhônj inj ndê sênjomi, dec êmdôhônj yac bu atenj mbec.” ² Ma Yisu sôm, “Têtj ndoc mac bu atenj mbec, nanj atenj bocdec bu:

Damanj, am nem njaê lau sênem dabunj manj.

Mwenj ti lau honj si Pômdau.

³ Tôm bêc honj kêtj yac mba gö têtj yac.

⁴ Suc yac mba sac kwi, bu lau honj nanj sêkôm sac têtj yac, nanj asuc si sac njatôp kwi bocdinanj.

Ma yob yac bu lêtôm tap yac sa dom.”

⁵⁻⁶ Ma inj gic têtj yom ma sôm, “Akôc gauc pi mac daôm nem lênj nanj atenj gêtj têtj nem dawami. Mboe am nem njaclenj senj baliñ-nga danj menj hóc asê têtj ôbwêc, ma am pônnda gêtj danenj-nga bu kêtj têtj inj. Ma têtj timaniñhu am bu têtj am nem dawam danj ndi, ma sôm têtj inj, ‘Oê dawanj, kêtj gö njatô têtj aö bu wakêtj têtj aö neñ silip nanj kwahic dec menj hóc asê.’ ⁷ Am gauc gêm bocke? Am dawam dinanj oc ô nem yom yêc andu njalôm ma

sôm, ‘Kêñ ñawapac têtj aö dom! Aö gac gatam ahuc su, ma aneñ balêkoc sêyêc bêc su. Gitôm dom bu watisa ma wakêñ gêtj dañ têtj am!’ Inj oc sôm bocdinañ, a? ⁸ Aö wasôm têtj am, bu am nem dawam oc tisa ma kêñ gêtj têtj am, magoc inj oc kêñ tu am dawam inj-ñga dom. Inj oc kêñ gêtj têtj am tôm am ndac, ñahu bu am pônnda daôm ma mayam pac tu ndac inj-ñga.

⁹ “Bocdinañ aö wasôm têtj mac. Ateñ gêtj têtj Anötö, dec oc akôc ñandô, añsalê inj ti ndê lêtj, ma oc atap sa, ma amati gatam, dec oc lêtj su têtj mac. ¹⁰ Bu Anötö kêñ gêtj têtj lau hoñ nañ sêndac inj, ma lau hoñ nañ sêñsalê inj ti ndê lêtj, nañ oc sêtap sa, ma ñac nañ sêmati gatam, nañ oc lêtj su têtj ñac.

¹¹ “Damba dañ, bu atuñgac teñ i, dec oc kêñ mboc wêm dañ têtj inj dom. ¹² Ma atuñgac bu ndac mbac ñ agulu, goc damba oc kêñ gapingap têtj inj dom. ¹³ Mac lau sac, tigenj atoc nem balêkoc sa ña gêtj ñayham-ñayham. Magoc Damam nañ mbo undambê inj gitêtj eñ, ma oc kêñ Ñalau Dabuñ têtj lau nañ sêteñ inj.”

*Yisu ndê ñaclai ñahu
(Mat 12:22-32; Mak 3:23-27)*

¹⁴ Têtj ndoc dañ Yisu soc ñalau sac awha mba dañ su yêc ñgac dañ. Têtj têtj ñalau sac hu ñgac awha mba dau siñ, nañ ñgac dau gic hu sôm yom asê, ma lau toñ atu nañ sêlic, nañ sêhêdaê.

¹⁵⁻¹⁶ Lau ñatô bu sêñsahê Yisu, dec sêndac inj bu kôm gêtj dalô dañ bu têtj asê bu inj kôc ñaclai yêc Anötö ndê. Ma lau ñatô sêsôm, “Ñalau sac si ñadau †Belsebal kêñ ñaclai têtj Yisu, ma bocdinañ inj soc ñalau sac su.” ¹⁷ Yisu kêyalê ñac si gauc, ma sôm,

“Lau gameŋ daŋ bu sêwhê dau kôc, dec ŋac si ŋacyo oc sêseŋ ŋac su. Ma gôlôwac daŋ bu sêwhê dau kôc, dec ŋac oc sêlhac ŋaŋga dom, ma ŋac si ŋacyo oc sêku ŋac dulu. ¹⁸ Ma Sadaŋ boc-dinaŋ. In bu kêŋ kisa in ndê ŋalau sac, dec in ndê gôliŋ oc niŋga. Bocke dec mac asôm bu aö gasoc ŋalau sac su ŋa Belsebal ndê ŋaclai. ¹⁹ Mac asôm bu aö gakôc ŋaclai yêc Belsebal, dec gasoc ŋalau sac su. Ma bocke? Mac nem sêŋomi naŋ sem gwelenj sêsoc ŋalau sac-ŋga sêwhin, naŋ mac aŋgôliŋ yom dau pi ŋac whin, a? Ŋac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôc mac! ²⁰ Aö gasoc ŋalau sac ŋa Anötö ndê ŋaclai, bocdinaŋ aŋyalê bu Anötö ndê ŋaclai bu nem gôliŋ gêŋ hoŋ, naŋ hôc asê mac su.

²¹ “Sadaŋ in gitôm ŋgac ti licwalô atu naŋ kôc in ndê wapa siŋ-ŋga, ma yob in ndê andu. Oc tôm dom bu lau sêŋgaho ŋgac kainj dinaŋ ndê gêŋ daŋ. ²² Tigenj ŋgac ti licwalô atu naŋ hôc gêlêc in ndê bu ndic siŋ têŋ in ma ku in dulu, dec in oc kôc in ndê wapa siŋ-ŋga su, ma whê in ndê wapa hoŋ kôc.

²³ “Asa naŋ kalhac whin aö dom, naŋ ti aneŋ ŋacyo. Ma asa naŋ gic lau sa sêtêŋ aö sêmeŋ dom, naŋ soc ŋac su yêc aö.”

*Nalau sac sêŋsalê mala naŋ yêc ŋambwa
(Mat 12:43-45)*

²⁴ “Têŋ ndoc ŋalau sac daŋ sa yêc ŋamalac daŋ, naŋ gitôm in kêgihî mbo gameŋ sawa ma kêsalê mala êŋwhaŋ dau-ŋga. Tigenj têŋ ndoc in tap sa dom, naŋ in oc sôm têŋ dau, ‘Aö wambu wandi wasôc andu naŋ aö gahu siŋ su.’ ²⁵ Ma in oc mbu ndi, ma tap sa bu ŋamalac dau ndê ŋalôm yêc ŋambwa, gitôm andu sawa naŋ sêmasaŋ ŋawasi

sa. ²⁶ Dec in̄ oc sa ndi, kôc ñalau sac 7 nañ sac sambuc sêhóc gêlêc in̄ su, nañ sêmen̄, ma ñac hon̄ oc sêsôc andu dinañ sêndi ma sêmbo dinañ. Bocdi-nañ ñawapac nañ tap ñamalac dau sa, nañ hóc gêlêc ñawapac ñamata-ñga-ñga su.”

²⁷ Yisu sôm yom dinañ, ma awhê dañ yêc lau ton̄ atu ñalôm ta yom ma sôm, “Am dinam nañ kôc am ma kêñ su am, nañ tap Anötö ndê mwasiñ sa su.”

²⁸ Ma Yisu sôm, “Lau nañ sêngô Anötö ndê yom ma sêkôc sa ti dañga wambu, nañ oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa hóc gêlêc su.”

Lau sêndac Yisu bu kôm gêñ dalô
(Mat 12:38-42)

²⁹ Lau daêsam nañ sêmbo sêwhiñ Yisu, nañ si ton̄ kêsôwec ñapañ. Ma in̄ sôm, “Lau têm dindec-ñga ñac lau sac. Sêndac gêñ dalô, magoc Anötö oc tôc gêñ dalô tigen̄ têñ ñac, tôm gêñ dalô nañ in̄ kôm pi Jona.

³⁰ Anötö kêkin̄ Jona têñ lau Ninewa gitôm gêñ dalô dañ, ma ñalên̄ tigen̄ gêñ nañ oc hóc asê ñamalac ndê Atu, nañ oc ti lau têm dindec-ñga si gêñ dalô.

³¹ “Muñ-ñga, Kwin Siba-ñga* kêsêlên̄ sen̄ baliñ, bu ñgô Kin̄ Solomon ndê yom ti gauc atu-tu. Ma kwahic dec ñgac nañ hóc gêlêc Solomon su mbo dec, tigen̄ lau têm dindec-ñga sêpu in̄ ndê yom. Tu dinañ-ñga, kwin dau oc tisa akêñ lau batê têñ ndoc Anötö oc êmatôc lau, ma in̄ oc hoc lau têm dindec-ñga si sac asê. ³² Ma ñalên̄ tigen̄, têñ bêc ñambu-ñga lau Ninewa oc sêtisa sêwhiñ lau têm kwahic dec-ñga, ma ñac oc sêhoc lau dindec si sac asê. Ñahu bu lau Ninewa sêngô Jona ndê yom ma sem si ñalôm

---

* **11:31:** Kwahic dec dasam gameñ Siba-ñga bu ‘Arabia.’ Miñ pi Kwin Siba-ñga sêto yêc 1 Kin̄ 10:1-13.

kwi. Ma kwahic dec, ngac nanj hôc gêlêc Jona su mbo dec, tigenj lau kwahic dec-nga sem dau kwi dom.”

Namalac si tandô gitôm ya nawê

(Mat 6:22-23)

³³ “Yac datunj lam asê tu bu dasinj kwi me tanjatôc na suc ahuc dom. Mba! Dakênj êngalênj lhu, bu lau nanj sêsôc sêmenj nanj sêlic nawê.

³⁴ “Am nem tanôm gitôm ya nawê nanj tôc senj têtj am. Bocdinañ am nem tanôm bu wê am sa lêñ najayham, dec am oc gacgenj mbo nawê nalôm. Magoc tanôm bu wê am sa lêñ sac-nga, dec am gacgenj mbo nasec nalôm. ³⁵ Tu dinañ-nga dec yob daôm napep bu nawê nanj yêc nem nalôm, nanj mbac e nasec sa dom. ³⁶ Ma am bu sap lêñ nawê-nga dôñ napanj, ma ndic ahê lêñ nasec-nga, dec nawê oc nem am nem nalôm sambuc ahuc, tôm lam danj pô am.”

Yisu pu lau Palêsai ti lau yomsu-nga

³⁷ Yisu gic bata yom dinañ su, goc Palêsai danj kêgalêm inj bu neñ gêtj whinj inj. Yisu sôc ngac dau ndê andu gi ma ndöc sic ndöc tebo. ³⁸ Ma Palêsai dau hêdaê bu Yisu gêtj gêtj magoc kêgwasinj amba munj su dom. ³⁹ Goc Pômdau sôm têtj inj, “Mac lau Palêsai atôm laclhu ti pele nanj sêngwasinj nadômbwê-nga nawasi sa, magoc nalôm nadômbwi yêc dôñ yêc. Bu mêtê tamgatu gêtj ma mêtê sac hôc mac nem nalôm ahuc. ⁴⁰ Mac lau gauc mbasi-nga. Anötö nanj kêmasañ namalac namlic ti gêtj awê-nga nanj kêmasañ nalôm-nga whinj. ⁴¹ Tamwalô lau nalôm sawa, ma akêñ nem nalôm sambuc tu anem nac sa-nga, ma bocdinañ dec mac nem namlic ti nalôm whinj oc nawasi sa yêc Anötö anjgô-nga.

⁴² “Oyaê. Mac lau Palêsai awhê nem gêñ ôm-nga saun-saun honj kôc ti toñ amanlu, ma akêñ toñ tigenj ti da têtj Anötö. Mac akôm gêñ saunj dinañ, tigenj mac ahu gêñ atu sinj. Mac amatôc lau si yom ñapep dom, ma atac whinj Anötö su dom. Gêñ saunj nañ mac akôm, inj ñayham, magoc akôm yêc gêñ atu-tu whinj bocdinañ. ⁴³ Oyaê. Mac lau Palêsai atac whinj bu andôc lau tiwaê si pônj yêc lôm wê-nga, ma atac whinj bu lau sêtoc mac sa atôm lau tiwaê yêc malac lôm. ⁴⁴ Oyaê. Tu mêtê sac nañ hóc mac nem ñalôm ahuc, dec mac atôm nom nañ sêñsuhunj ñgac batê danj yêc ñalôm, ma lau sêñyalê dom ma sêñsêlêñ sêmbô ñahô.”

⁴⁵ Gwalam akwa yomsu-nga danj ñgô Yisu ndê yom dinañ ma sôm, “Kêdôhônwaga, am sôm yom dinañ pi lau Palêsai, ma am pu yac lau yomsu-nga whinj.” ⁴⁶ Ma Yisu sôm, “Oyaê. Mac lau yomsu-nga akêñ yomsu daêsam têtj lau nañ kêtj wapac ñac ñandô, tigenj mac daôm akôm gêñ danj bu anem ñac sa tu sêhóc ñawapac dinañ-nga dom.

⁴⁷ “Oyaê. Mac amasanj sêhô bu atoc propet akwa-kwa sa, magoc mac daôm apami sic propet dau ndu. ⁴⁸ Bocdinañ mac atôc asê bu mac alic gêñ nañ apami sêkôm, nañ bu ñayham. ⁴⁹ Anötö kêyalê gêñ honj, dec hoc yom asê gwananj pi mac apami bocdec bu, *‘Aô wanjinj lau propet ma lau aposel sêtêñ ñac sêndi, magoc ñac oc sêndic propet ñatô ndu, ma sêkôm mêtê sac têtj ñatô.’* ⁵⁰ Bocdinañ mac lau têtj dindec-nga oc awêkainj ñagêyô awhinj apami, tu propet honj si dac nañ sêkêc sinj-nga, têtj têtj ñamata-nga andô e menj. ⁵¹ Aêc, Abel inj ñgac ñamata-nga, ma Sekaria inj ñgac ñambu-nga, propet

naŋ ɲac sic ndu yêc lôm dabuŋ, ma alta naŋ kalhac lôm dabuŋ ɲasactô, naŋ ɲalhu. Aêc, aö wasôm têtj mac, lau têtj kwahic dec-ɲga oc sêtap matôc sa pi lau hoŋ dinaŋ si dac.

⁵² “Oyaê. Lau daêsam takwê mac gwalam akwa yomsu-ɲga bu awhê Anötö ti ndê lêtj sa têtj ɲac, magoc mac am ɲac sa ɲapep dom. Mac atôm lau naŋ sêyob ki gatam-ɲga, ma sêtéc bu sêkac sa têtj lau naŋ bu sêsôc sêndi. Mac daôm aŋyalê Anötö ti asôc iŋ ɲapu dom, ma mac alhac lau naŋ bu sêɲyalê iŋ ti sêsôc iŋ ɲapu, naŋ ahuc.”

⁵³ Yisu gic bata yom dinaŋ ma hu andu dau siŋ. Ma lau Palêsai ti lau naŋ sêndôhôn yomsu, naŋ sic hu sêkêtj kisa iŋ ɲandô. ɲac sêndac iŋ pi gêtj daêsam, ⁵⁴ sêɲsahê bu sêtím iŋ bu sôm yom giso, dec oc tôm bu sêmatôc iŋ.

12

Yisu ndê yom ɲatô (Mat 10:26-33)

¹ Têtj têtj dinaŋ lau daêsam andô, tausen ma t ausen, sêkôm mwasac bu sêtigasuc Yisu e sêɲgapiŋ dau sa. Ma Yisu sôm yom têtj iŋ ndê ɲgacsêɲomi bocdec bu, “Ayob daôm ɲapep bu lau Palêsai si mêtê sac lom mac dom. ɲac sêsôm yom ɲayham magoc ɲac dau sêkôm ɲandô sa dom. Mêtê dau gitôm yist naŋ tôm bu nem bolom ahuc ɲagahô eŋ.

² Gêtj hoŋ naŋ lau sem ahuc, ma gêtj hoŋ naŋ yêc siŋ dau, naŋ oc meŋ sa tiawê. ³ Yom bocke naŋ mac asôm têtj daôm têtj ôbwêc, naŋ lau oc sêɲgô têtj acsalô. Ma yom naŋ mac asôm malô têtj daôm yêc andu ɲalôm, naŋ oc sêsôm asê yêc malac lôm.

⁴ Aneŋ lau mac aŋgô. Atöc lau naŋ bu sêndic mac ndu-ŋga dom, bu tiŋambu ŋac sêtôm dom bu sêkôm gêŋ daŋ tiyham têŋ mac. ⁵ Tigeŋ aö wasôm têŋ mac bu atöc Anötö, ma asôc iŋ ŋapu. Bu têŋ ndoc mac ambac ndu su, iŋ ndê ŋaclai yêc bu tuc mac asip lambwam andi. Aêc, aö wasôm têŋ mac, atöc iŋ!

⁶ “Akôc gauc pi mbac kecsoc naŋ lau sêlic bu gêŋ ŋambwa. Tigeŋ Anötö oc êŋlhiŋ ŋac si daŋ siŋ dom. ⁷ Ma Anötö tac whiŋ mac hôc gêlêc mbac saun-sauŋ daêsam su. Yomandô! Anötö kêyalê mac e pi sa, gitôm iŋ sê mac nem kêclauŋ hoŋ sa timala. Bocdinaŋ atöc daôm dom.

⁸ “Aö wasôm têŋ mac bu asa naŋ sôm asê yêc lau aŋgô-ŋga bu iŋ kêŋ whiŋ aö, naŋ Ŋamalac ndê Atu oc sôm ŋamalac dau ndê ŋaê asê yêc Anötö ndê aŋela aŋgô-ŋga. ⁹ Tigeŋ asa naŋ sêc iŋ ndê kêŋ whiŋ aö-ŋga ahuc yêc lau aŋgô-ŋga, naŋ Ŋamalac ndê Atu oc sêc iŋ ahuc yêc Anötö ndê aŋela aŋgô-ŋga bocdinaŋ. ¹⁰ Asa naŋ bu sôm yom sac pi Ŋamalac ndê Atu, tigeŋ tiŋambu kac ndê ŋalôm kwi, naŋ Anötö oc suc iŋ ndê sac kwi. Tigeŋ asa naŋ sôm yom sac sambuc pi Ŋalau Dabuŋ, naŋ Anötö oc suc iŋ ndê sac kwi dom.

¹¹ “Tiŋambu lau oc sêkôc mac dôŋ tu mac akêŋ whiŋ aö-ŋga. Ŋac oc sêwê mac atêŋ lau bata Israel-ŋga andi, bu sêmatôc mac yêc ŋac si lôm wê-ŋga. Ma ŋac oc sêkêŋ mac alhac gôliŋwaga ma lau ti ŋaclai aŋgô-ŋga bocdinaŋ. Têŋ ndoc dinaŋ, ahêgo daôm tu yom asôm ma aô têŋ ŋac-ŋga dom. ¹² Bu Ŋalau Dabuŋ oc êndôhôn mac ma kêŋ yom têŋ mac tu asôm-ŋga têŋ ndoc dinaŋ.”

Yom gôliŋ pi ŋgac ti lêlôm

¹³ Ngac danj yêc lau toŋ atu dinan ɲalôm ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhônɲwaga, sôm têtj aô dôwanj bu whê damanj ndê wapa lêɲsêm kôc ma kêɲ ɲatô têtj aô.” ¹⁴ Magoc Yisu sôm, “Am ɲgô su nanj. Anötö kêyalinj aô sa ti am nem ɲgac êmatôc yom-ɲga me ɲgac whê wapa kôc-ɲga dom.” ¹⁵ Goc inj sôm têtj lau hoŋ, “Ayob daôm ɲapep bu tamgatu wapa nom-ɲga dom. Bu ɲamalac si ɲahu sêmbo tali-ɲga sip awa ti wapa daêsam nanj sic sa-ɲga, nanj dom.”

¹⁶ Ma inj sôm yom gôlinj danj têtj ɲac bocdec bu, “Ngac ti lêlôm danj mbo, ma gêtj nanj inj sô yêc ndê nom gêm ɲandô daêsam andô. ¹⁷ Dec inj gauc gêm têtj dau, ‘Aô wakôm sake? Anenj andu wakêtj gêtj ɲandô sôc-ɲga oc nditôm dom.’ ¹⁸ Bocdinanj dec inj sôm, ‘Aô wakôm gêtj bocdec. Aô wasenj andu akwa-kwa hoŋ su, ma wakwê andu wakuc ɲatô nanj atu andô. Ma yêc dinanj, aô wandic anenj gêtj ɲandô ti wapa hoŋ sa. ¹⁹ Ma aô wasôm têtj dauj, ‘Aô gac gêtj ɲayham daêsam sa, gitôm bu oc wambo yala daêsam. Aô wanɲwanj dauj, ma wanenj ti wanôm gêtj ma watisambuc.’” ²⁰ Magoc Anötö sôm têtj inj, ‘Am ɲgac gauc mbasi-ɲga! Ôbwêc dec am oc mbwac ndu. Ma wapa nanj am gic sa tu daôm-ɲga, nanj oc ti asa ndê?’” ²¹ Goc Yisu sôm, “Lau hoŋ nanj sic wapa daêsam sa tu dau-ɲga, magoc sêmbo sêtôm lau ɲalôm sawa tu sêɲyalê Anötö ti ndê mêtê dom-ɲga, nanj lau gauc mbasi-ɲga bocdinanj.”

Dahêgo dauj dom

(Mat 6:25-34)

²² Ma Yisu sôm têtj inj ndê ɲgacsêɲomi, “Bocdinanj dec aô wasôm têtj mac, ahêgo daôm tu gêtj anenj-ɲga, me tu ɲakwê asôc-ɲga dom. ²³ Bu Anötö kêɲ

mac ambo tamli, ma gêñ dinan in gêñ atu. Gêñ danen-nga in gêñ atu dom. Ma Anötö kên mac nem namlic ngagên hon. Dinan in gêñ atu, ma ñakwê asôc-nga in gêñ atu dom.

²⁴ “Akôc gauc pi mbac ko. Ñac sêsô gêñ dom, ma sic gêñ ñandô sa dom. Ñac si andu gêñ ñandô-nga mbasi, tigen Anötö gôlôm ñac. Ma Anötö tac whin mac ñamalac hôc gêlêc mbac hon su. ²⁵ Ma mac nem asa, bu hêgo dau dec oc tôm bu ndic têku ndê têm mbo tali-nga? ²⁶ Mac atôm dom bu akôm gêñ saun andô dinan, bocdinan tu sake-nga mac ahêgo daôm pi gêñ ñatô?

²⁷ “Ma akôc gauc pi ñaola ñayham nan sêpo sêlhac kwan ñalôm. Sêkôm gwelen dom, ma sêmasan ñakwê dom, tigen aô wasôm tên mac, bu Kin Solomon in sôc ñakwê ñayham andô, magoc in ndê gôlôn ti ñawasi hôc gêlêc ñaola dinan dan su dom. ²⁸ O mac lau nan akên whin gwalec, angô! Kwan ti ñaola nom-nga sêlhac bêc daêsam dom, ma lau oc sêkên ya nen su, magoc Anötö kên gêñ dau ti ñadalô ñayham ma yob ñapep. Ma bocdinan, anyalê bu yom ñandô, Anötö oc yob mac ma kên ñakwê tên mac whin. ²⁹ Ahêgo daôm pi gêñ anen ti anôm-nga dom, ma ambo ti ñalôm ñawapac dom. ³⁰ Lau sambuc nan sênjalê Anötö dom, nan sêhêgo dau pi gêñ kain dinan ñapan, magoc Damam undambê-nga kêyalê su bu mac apônda gêñ dau. ³¹ Ahêgo daôm tu gêñ dinan-nga dom, magoc akôm ñanga bu atap malam sa yêc Anötö ndê gôlin ñapu. Ma in oc yob mac tu gêñ nom-nga-nga whin. ³² O anen lau, atôc daôm dom. Bu mac nem Damam undambê-nga tac whin bu ti mac nem Kin ma kôc mac sa

andöc in̄ ndê gôlin̄ n̄apu.”

Tan̄salê awa n̄andô undambê-n̄ga
(Mat 6:19-21)

33-34 “Aö wasôm têt̄ mac, bu gameñ bocke nan̄ mac nem awa yêc, nan̄ mac oc ahê gauc pi ma atac whin̄ n̄apan̄. Bocdinañ akêt̄ nem wapa nom-n̄ga têt̄ lau sênemlhi, ma akêt̄ nem awa tu anem lau n̄alôm sawa sa-n̄ga. Ma apo gêt̄ undambê-n̄ga sa ti nem awa n̄andô, nan̄ oc yêc n̄ayham n̄apan̄. Lau kan̄ oc sêtôm dom bu sênem kan̄, ma gêt̄ dan̄ oc kôm tisac dom.”

Tamasan̄ dauñ tu Pômdau mbu meñ-n̄ga
(Mat 24:42-51)

35-36 “Amasan̄ daôm n̄apep. Ambo atôm lau akin̄ nan̄ sêsôc n̄akwê gwelen̄-n̄ga sa, ma sêtun̄ si lam asê ma sêhôn̄ si n̄adau bu mbu meñ akêt̄ mwasiñ nem awê-n̄ga. Têt̄ ndoc n̄ac si n̄adau mbu meñ ma êmati gatam, nan̄ n̄ac oc sêkac gatam sa têt̄ in̄ n̄agahô. ³⁷ N̄adau bu mbu meñ ma tap lau akin̄ sa, nan̄ sêmasan̄ dau gwanan̄ ma sêhôn̄ in̄ sêmbo, dec n̄ac oc sêtap mwasiñ atu sa yêc in̄. Aö wasôm yomandô, n̄adau dau oc meñ, sôc n̄akwê tôm lau akin̄ sêsôc, kêt̄ n̄ac sêndöc tebo, ma nem akin̄ n̄ac. ³⁸ N̄adau bu meñ têt̄ timaniñhu me têt̄ ôbwêc lôm, ma tap n̄ac sa sem ali ma sêhôn̄ in̄ sêmbo, dec in̄ oc êmwasiñ n̄ac êñlêc. ³⁹ Tigen̄ an̄gô su nan̄! Lau kan̄ sêkêt̄ puc pi ndoc sêmeñ-n̄ga dom. Andu n̄adau dan̄, bu êñyalê ndoc nan̄ n̄gac kan̄ dan̄ oc meñ, dec in̄ oc yob in̄ ndê andu n̄apep bu n̄gac kan̄ dinañ sôc meñ dom. ⁴⁰ Ma mac bocdinañ, amasan̄ daôm n̄apep ma anem ali n̄apan̄, bu N̄amalac ndê Atu

oc mbu menj têtj ndoc nanj mac akêtj batam, nanj dom.”

⁴¹ Têtj dinanj Pita sôm, “Pômdau, am sôm yom gôlinj dinanj bu yac ngacsênomi anjô, me bu lau honj sêngô?” ⁴² Ma Pômdau ô yom ma sôm, “Mac nem asa inj gitôm ngac akinj najham ma ti gauc? Ngac akinj kainj dinanj ndê njadau bu lhô têtj gamej danj ndi, goc inj oc kêtj inj yob lau akinj njatô ma kêtj gêtj danenj-nga têtj njac tôm njandoc. ⁴³ Ma têtj ndoc njadau mbu menj ma tap inj sa kôm inj ndê gwelenj njapep mbo, nanj inj oc lic inj najham ma kôm najham têtj inj. ⁴⁴ Yomandô! Njadau oc kêtj inj yob inj ndê wapa honj. ⁴⁵ Magoc ngac akinj sac oc sôm têtj dau, ‘Anenj njadau oc mbu menj njagahô dom.’ Goc inj oc ndic lau akinj njatô, ma nenj gêtj njawahô ti nômwain e ênjinj inj. ⁴⁶ Njadau oc mbu menj hôc asê têtj bêc ti acgatu nanj ngac akinj dau kêtj bata, nanj dom. Ma inj oc kêtj njagêyô sac sambuc têtj inj, ma soc inj su ndi bu mbo whinj lau nanj danjgapêc ma sêkêtj whinj dom.

⁴⁷ “Ngac akinj nanj kêyalê gêtj nanj inj ndê njadau tac whinj bu inj kôm, tigenj tec bu kôm ma kêmasanj dau dom, nanj oc tap njagêyô atu sa. ⁴⁸ Magoc ngac akinj nanj kêyalê gêtj nanj njadau tac whinj bu inj kôm, nanj dom, dec kôm mêtê sac nanj gic waê bu inj tap njagêyô sa, nanj oc kôc njagêyô saunj. Lau honj nanj sêtap mwasiinj sa yêc Anôtô, nanj inj takwê njac bu sêkôm gwelenj njawasiinj dinanj e nem njandô. Ma njac nanj sêtap mwasiinj atu sa, nanj inj takwê njandô daêsam.”

*Lau oc sêwhê dau kôc tu Yisu-nga
(Mat 10:34-36)*

49 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Aö gasip nom gameŋ bu wakêŋ ya êŋsahê lau nom-ŋga, ma aö atac whiŋ bu ya dau lom asê ŋagahô. 50 Aö daun oc wahôc ŋawapac ti ŋandê atu, naŋ gitôm busaŋgu kaiŋ dan tu waliŋ-ŋga. Ma aö wapô sim daun ŋandô e gêŋ dau ŋandô sa. 51 Gauc nem bu aö gameŋ bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aö-ŋga dec lau oc sêwhê dau kôc. 52 Têŋ kwahic dec ma ndi, lau naŋ sêmbu andu dan, naŋ oc sêwhê dau kôc tu aö-ŋga. Lau aman dan bu sêmbu, goc lu oc sêkêŋ kisa tö, ma tö oc sêkêŋ kisa lu. 53 Tu aö-ŋga dec ŋac oc sêwhê dau kôc. Damba lu atuŋgac oc sêkêŋ kisa dau, ma dinda lu atuwê oc sêkêŋ kisa dau. Ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkêŋ kisa dau bocdinaŋ.”

Tanyalê ndoc

54 Ma Yisu sôm têtŋ lau toŋ atu, “Mac bu alic dao yec sambuc dan puc pi meŋ, dec mac asôm bu u oc ndic, ma u gic. 55 Ma muasa bu êŋsêlêŋ, dec mac asôm bu gameŋ oc ŋandê sa, ma gameŋ ŋandê sa. 56 Mac lau atim yom lau-ŋga! Mac alic gêŋ dalô nom-ŋga ti umbon-ŋga ma mac atôm bu aŋyalê ndoc. Ma bocke dec mac alic gêŋ hon naŋ aö gakôm yêc nom, magoc mac nem gauc sa pi aö neŋ ŋahu lec dom.

57 “Oc tôm bu mac aŋsahê gêŋ hon tu bu aŋyalê lêŋ bocke iŋ lêŋ gitêŋ, magoc tu sake-ŋga mac akôm dom? 58 Aŋgô! Am asa naŋ nem têtŋ bu yêc ŋamalac dan, ma iŋ bu wê am têtŋ ŋgac êmatôc yom-ŋga, naŋ goc êmsahê bu êmasaŋ yom whiŋ iŋ têtŋ ndoc amlu aŋsêlêŋ ambo seŋ. Ma bocdinaŋ ŋgac dau oc kêŋ am têtŋ ŋgac êmatôc yom-ŋga dom. Bu mba,

mboe ngac êmatôc yom-nga o c kêñ am têtñ ngac yob gapocwalô-nga, ma inñ oc kêñ am sôc gapoc-walô ndi. ⁵⁹ Aô wasôm têtñ am bu am oc ndôc gapocwalô ñapañ e am ndic nem tốp hoñ pacndê.”

13

Danem daun kwi bu dandinan dom

¹ Têtñ ndoc dinan lau ñatô sêmbo sêwhinñ Yisu, ma ñac sic minñ yom pi lau Galili-nga ñatô. Lau dinan sic domba ndu bu sêkêñ ti da, ma gôlinwaga Pailot ndê lau sêmênñ ma sic ñac ndu ma sênğaluñ ñac si dac whinñ domba si dac. ² Yisu ngô ñac si yom dau, goc ndac, “Mac gauc gêm bocke? Lau Galili-nga dinan si sac hôc gêlêc lau Galili-nga ñatô si sac su, ma bocdinanñ ñawapac dinanñ hôc asê ñac, a? ³ Aô wasôm, mba! Tigenñ mac bu anem nem ñalôm kwi dom, dec mac oc andinam. ⁴ Gauc nem andu balinñ nanñ lau sêkwê yêc Siloam, nanñ ku sa ma sec lau 18. M ac gauc gêm bocke? Lau 18 dinanñ si sac hôc gêlêc lau Jerusalem-nga si sac, a? ⁵ Aô wasôm têtñ mac, mba! Tigenñ mac bu anem nem ñalôm kwi dom, dec mac hoñ oc andinam.”

⁶ Goc Yisu sôm yom gôlinñ danñ bocdec bu, “Yêc ngac danñ ndê ôm wain-nga, a kinñ danñ kalhac. Ma ngac dau gi kêsalê a kinñ ñandô, magoc tap sa dom. ⁷ Dec inñ sôm têtñ ngac nanñ yob inñ ndê ôm, ‘Tôm yala tö aô gameñ kasalê ñandô yêc a kinñ dindéc, ma gatap sa dom. Lêtñ dulu, bu a dau pôc gameñ ahuc ma gêm ñandô dom.’ ⁸ Tigenñ ngac yob ôm-nga sôm, ‘Anênñ ñadau, hu sinñ lhac yala danñ tiyham. Aô wandic gwelec ma wahôc nom pi ñahu. ⁹ Inñ bu nem

ņandô tēņ yala wakuc, dec oc ņayham. Ma bu nem ņandô dom, naņ goc am lêņ dulu.’ ”

Yisu kôm awhê bôliņ daņ ņayham sa tēņ bêc Sabat-ņga

¹⁰ Tēņ bêc Sabat-ņga daņ, Yisu kêdôhôn lau mbo lôm wê-ņga daņ. ¹¹ Ma awhê daņ mbo, naņ ņalau sac kôm iņ ndöc bôliņ tôm yala 18. Iņ kêsêlêņ kēņkōņ ma gitôm dom bu iņ lhac solop. ¹² Yisu gêlic iņ ma ta iņ meņ, goc sôm, “O awhê daôm, aö bu waseņ gēņ naņ sô am dôn, naņ su.” ¹³ Goc Yisu kēņ amba sac iņ, ma ņagahô iņ kalhac tisolop, ma kēpiņ Anötö.

¹⁴ Tigeņ ņgac bata naņ yob lôm wê-ņga dinaņ, iņ tac ņandê bu Yisu kôm awhê dinaņ ņayham sa tēņ bêc Sabat-ņga. Dec iņ sôm tēņ lau, “Bêc 6 yêc bu danem gwelen. Mac bu atac whiņ bu ņayham sa, dec amene tēņ bêc Sabat-ņga dom. Amene tēņ bêc 6 dinaņ ņadaņ.” ¹⁵ Magoc Pômdau ô iņ ndê yom ma sôm, “Mac lau atim yom lau-ņga. Mac hoņ akôm gwelen tēņ bêc Sabat-ņga tēņ ndoc mac ambwala nem donki ti makao su, ma awê ņac sêsa si bu sênôm bu. ¹⁶ Awhê dindec iņ Abraham ndê apawê daņ, ma Sadaņ sô iņ dôn tôm yala 18 su. Tu sake-ņga dec tambwala iņ su tēņ bêc Sabat-ņga dom?” ¹⁷ Yisu ndê yom dau kôm iņ ndê ņacyo hoņ maya atu. Tigeņ lau daêsam atac ņayham pi gēņ ņayham hoņ naņ iņ kôm.

*Yom gôliņ pi gēņ ņawhê sauņ
(Mat 13:31-32; Mak 4:30-32)*

¹⁸ Ma Yisu ndac lau dinaņ, “Anötö ndê gôliņ kêsôwec ņalêņ bocke? Aö wanem dôhôn pi gēņ sake bu wawhê sa? ¹⁹ Anötö ndê gôliņ gitôm ņawhê sauņ

andô dan, gitôm a soc n̄awhê. N̄gac dan kôc sa gi ma sô yêc ndê ôm, ma tin̄ambu gêñ dau po ti a atu, ma mbac lôlôc-n̄ga sêmeñ sêhê si n̄aic yêc n̄asañgac.”

*Yom gôliñ pi yist
(Mat 13:33)*

²⁰ Ma in̄ sôm yom gôliñ dan tiyham bocdec bu, “Aö wanem dôhôn Anötö ndê gôliñ pi gêñ sake bu wawhê sa? ²¹ Aö wanem dôhôn pi yist, nan̄ awê dan kên sip plawa lôñ atu dan ma kêgaluñ. Ma n̄asawa sauñ eñ yist dinañ kôm plawa hon̄ suñ.”

Gatam undambê-n̄ga sauñ andô

²² Tin̄ambu Yisu kêsêlêñ hêganôn̄ Jerusalem gi. In̄ golom-golom malac atu-tu ti sauñ-sauñ hon̄, ma kêdôhôn̄ lau. ²³ Ma n̄amalac dan̄ ndac in̄, “Pômdau, Anötö oc kôc lau tigen̄-tigen̄ sa sêndöc undambê, me lau daêsam?” Ma Yisu ô yom ma sôm têt̄ lau, ²⁴ “Lau daêsam oc sêñsahê bu sêsôc gatam sêndi, magoc n̄ac oc sêtôm dom, bu gatam dau sauñ andô. Bocdinañ akôm n̄aŋga bu asôc gatam dau andi. ²⁵ Andu n̄adau bu tisa ma ndic gatam ahuc, dec mac oc alhac awê, amati gatam ma asôm, ‘Pômdau, lêc gatam su têt̄ yac.’ Magoc in̄ oc sôm têt̄ mac bu, ‘Mac lau dinañ amên akêñ nde? Aö kayalê mac dom.’ ²⁶ Ma mac oc asôm, ‘Yac añ gêñ ti anôm gêñ awhiñ am, ma am kêdôhôn̄ lau yêc yac mba malac lôm.’ ²⁷ Tigen̄ in̄ oc sôm, ‘Mac lau dinañ amên akêñ nde? Aö kayalê mac dom. Alhö su yêc aö, mac lau akôm sac-n̄ga!’ ²⁸⁻²⁹ Têt̄ têt̄ n̄ambu-n̄ga, mac oc alic Abraham, Aisak ma Jakob ti p ropet akwa-kwa hon̄ sêndöc Anötö ndê gameñ undambê-n̄ga. Ma lau oc sêmeñ akêñ nom n̄abatiñ hon̄, ma sêneñ mwasiñ atu yêc undambê. Magoc Anötö oc êmasuc

mac su andi ambo gameŋ ahôc ŋandê-ŋga, ma yêc dinaŋ mac oc ataŋ, ma mac nem lhôm êŋsiŋ pi dau. ³⁰ Anġô su naŋ! Lau ŋatô naŋ kwahic dec sêti lau ŋambu-ŋga, naŋ oc sêti lau ŋamata-ŋga, ma lau ŋamata-ŋga oc sêti lau ŋambu-ŋga.”

Yisu taŋ pi lau Jerusalem-ŋga

³¹ Têŋ ndoc dinaŋ lau Palêsai ŋatô sêtêŋ Yisu sêmeŋ ma sêsôm, “Hu gameŋ dindec siŋ ma lhö ndi, bu Herod tac whiŋ bu ndic am ndu.” ³² Magoc Yisu sôm têŋ ŋac, “Mac andi asôm têŋ Herod, giam pôm dinaŋ, ‘Acsalô lec ma laŋsê aö oc wasoc ŋalau sac su, ma wakôm lau gêmbac ŋayham sa. Ma têŋ bêc titö-ŋga aö oc wandic dabiŋ aneŋ gwelen.’ ³³ Aö oc wakôm aneŋ gwelen tôm bêc ŋatô, ma tiŋambu aö watêŋ Jerusalem wandi. Mac lau Israel-ŋga ac propet daêsam ndu su yêc Jerusalem, ma bocdinaŋ dec aö gac waê bu wapi wandi wawhiŋ.

³⁴ “O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anötö ndê lau propet ndu, ma lau gitêŋ naŋ iŋ kêkiŋ têŋ mac, naŋ mac atuc ŋa hoc ndu. Ndoc daêsam aö tac whiŋ bu wandic mac lau sa asôc Anötö ndê gôliŋ ŋapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ŋatu sa sôc ŋamakê ŋapu. Tigeŋ mac atec. ³⁵ Bocdinaŋ Anötö oc hu mac ti nem andu siŋ. Ma aö wasôm têŋ mac bu mac oc alic aö tiyham dom e mac asôm, ‘Tampiŋ Mesaya naŋ meŋ gêm Pômdau anġô.’ ”

14

Yisu gêm ŋgac ŋamlic suŋ dan sa

¹ Têŋ bêc Sabat-ŋga dan, Yisu sôc ŋgac bata dan ndê andu gi bu neŋ gêŋ. Ngac bata dau iŋ lau Palêsai si dan, ma ŋac si lau ŋatô tatiŋ Yisu sêmbo.

² Yisu gêlic ngac gêmbac dan ndöc, nan amba ti gahi sunj. ³ Goc inj ndac lau Palêsai ti gwalam akwa yomsu-nga bocdec bu, “Yac bu dakôm lau nayham sa têtj bêc Sabat-nga, dec oc tanjili yomsu Sabat-nga, me mba?” ⁴ Nac sem dôj ma sêô yom dan dom, goc inj kêmasec ngac ti gêmbac dinan, kôm inj nayham sa, ma kêj inj kôlhö gi. ⁵ Ma inj ndac nac, “Mac nem balê dan me donki dan bu pej sip sê njalôm têtj bêc Sabat-nga, dec mac oc akôm sake? Mac oc ahê inj sa pi mej, me ahu inj sinj yêc?” ⁶ Ma nac sêtôm dom bu sêô inj ndê yom.

Datoc dauj sa dom

⁷ Yisu gêlic bu lau nan ngac bata dau kêgalêm nac sa bu sênej gêtj sêwhinj inj, nan atac whinj bu sêndöc pôtj nanj gic lau tiwaê njawaê. Dec inj sôm yom gôlinj dan têtj nac bocdec bu, ⁸ “Lau bu sêkêtj ahej am bu nej mwasinj nem awhê-nga, nan ndi ndöc lau tiwaê si pôtj dom. Mboe mwasinj njadau kêgalêm ngac tiwaê dan nanj hóc gêlêc am su. ⁹ Bu bocdinanj dec inj oc têtj am mej ma sôm, ‘Kêtj pôtj nayham dindéc têtj ngac atu dindéc.’ Ma am oc tisa ti mayam, ma ndi ndöc pôtj njambwa. ¹⁰ Boc-dinanj lau bu sêkêtj ahej am bu nej mwasinj, nan ndi ma ndöc pôtj njambwa. Ma mboe njadau oc mej ma sôm têtj am, ‘Anej silip, tisa ma mwej ndöc pôtj nayham.’ Ma bocdinanj inj oc po am nem waêm sa yêc njaclej hoj anjô-nga. ¹¹ Nalêj tigenj, lau nanj sêtoc dau sa, nanj Anötö oc êngwininj nac. Ma lau nanj sêngwininj dau, nanj Anötö oc toc nac sa.”

Tamwasinj lau njalôm sawa

¹² Ma Yisu sôm têtj ngac bata dau, “Am bu ndê mwasiñ bu lau sênej sêwhiñ am, nañ kêñ aheñ nem silip ti asidôwai, me lau ti lêlôm nañ sêndöc am nem malac, nañ dom. Am bu kôm bocdinañ, dec tiñambu ñac oc sêkêñ aheñ am bu neñ gêtj whiñ ñac, ma mwasiñ dau ti am nem ñagêyô. ¹³ Têtj têtj am ndê mwasiñ dañ, nañ kêñ aheñ lau ñalôm sawa ti lau bôliñ ma lau tapec. ¹⁴ Ma bocdinañ am oc tap Anötö ndê mwasiñ sa. Nahu bu lau dinañ sêtôm dom bu sêkêñ gêtj dañ ô nem mwasiñ têtj kwahic dec. Magoc têtj ndoc lau gitêtj sêtisa akêñ lau batê-ñga, nañ Anötö oc kêñ ñagêyô ñayham têtj am.”

Yom gôliñ pi mwasiñ atu
(Mat 22:1-14)

¹⁵ Lau nañ señ gêtj sêwhiñ Yisu, nañ si ngac dañ ngô Yisu ndê yom dinañ ma sôm têtj iñ, “Lau nañ bu sênej mwasiñ atu yêc Anötö ndê gamenñ undambê-ñga, nañ oc atac ñayham hóc gêlêc.” ¹⁶ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Ngac dañ kêmasañ mwasiñ atu dañ, ma kêñ aheñ lau daêsam. ¹⁷ Têtj mwasiñ dau ñabêc iñ kêkiñ ngac akiñ dañ bu sôm têtj lau nañ iñ kêgalêm ñac sa bu, ‘Amenñ, bu aö kamasañ gêtj honñ su.’ ¹⁸ Tigenñ ñac honñ sêtec bu sêmenñ, dec sêmasañ yom têtj iñ. Ngac dañ sôm, ‘Aö waloc dom, bu aö gamlhi nom dañ su, ma kwahic dec aö bu wasa wandi walic. Aö wateñ am bu hu aö siñ.’ ¹⁹ Ma dañ sôm, ‘Aö waloc dom, bu aö gamlhi makao amanñlu, ma kwahic dec aö bu wasa wandi ma wañsahê ñac tu sêkôm gwelenñ-ñga. Wateñ am bu hu aö siñ.’ ²⁰ Ma dañ tiyham sôm, ‘Kwahic dec aö gam awhê sa, bocdinañ gitôm dom bu waloc.’ ²¹ Bocdinañ ngac akiñ dau mbu gi ma gic miñ yom

dinaŋ têtj iŋ ndê ŋadau. Ma yom dau kôm ŋadau tac ŋandê, dec iŋ kêkiŋ ndê ŋac akiŋ tiyham ma sôm, ‘Ŋagahô sôc malac atu ndi, ma kôc lau ŋalôm sawa ti lau bôliŋ ma lau tapec sa sêmeŋ bu sêneŋ aö neŋ mwasiŋ.’ ²² Ma ŋac akiŋ kôm bocdinaŋ, goc mbu meŋ ma sôm, ‘Aneŋ ŋadau, aö gakôm gitôm am sôm, ma ŋasawa yêc dôŋ yêc.’ ²³ Dec ŋadau sôm têtj iŋ, ‘Sa seŋ ma gameŋ ŋamakê-ŋga ndi, ma kac lau bu sêsôc sêmeŋ. Aö tac whiŋ bu aneŋ andu meŋhu. ²⁴Yomandô aö wasôm têtj mac, bu lau naŋ aö gakêŋ aheŋ têtj ŋamata-ŋga, naŋ si daŋ oc neŋ aneŋ mwasiŋ dom.’ ”

Lêŋ taŋkuc Yisu-ŋga

²⁵ Lau daêsam sêŋsêlêŋ sêwhiŋ Yisu, ma iŋ kac dau kwi ma sôm têtj ŋac, ²⁶“Asa naŋ têtj aö meŋ ma bu êŋkuc aö, naŋ atac whiŋ aö hôc gêlêc gêŋ hoŋ ndic ŋawaê. Iŋ bu atac whiŋ damba me dinda, me iŋ nawhê ma balêkoc, me asidôwai ti lhuwêi, me iŋ dau ndê lêŋ mbo-ŋga hôc gêlêc iŋ ndê atac whiŋ aö, dec oc tôm dom bu iŋ ti aneŋ daŋ ma êŋkuc aö. ²⁷ Asa naŋ bu êŋkuc aö, magoc tec bu hôc ndê a gicso dau, naŋ gitôm dom bu êŋkuc aö.

²⁸ “Mac nem daŋ bu kwê andu atu daŋ, naŋ gêŋ ŋamata-ŋga iŋ oc ndöc sic ma kôc gauc pi iŋ ndê mone ti gêŋ bu oc nditôm bu kwê andu dau sa, me mba. ²⁹ Iŋ bu kêŋ alhō sip nom ndi, magoc ndic dabiŋ andu dom, dec lau naŋ sêlic, naŋ oc sêsu iŋ susu, ³⁰ ma sêsôm, ‘Ŋgac dindê gic hu kwê andu, magoc gitôm dom bu ndic dabiŋ.’

³¹ “Ma kiŋ daŋ bu sa ndi bu ndic siŋ têtj kiŋ daŋ, dec gêŋ ŋamata-ŋga iŋ oc ndöc sic ma kôc gauc pi iŋ ndê lau siŋ-ŋga 10,000, bu oc sêtôm bu sêhōc gêlêc

kiŋ dinaŋ ndê lau siŋ-ŋga 20,000, me mba. ³² In bu lic bu ŋac sêtôm dom, dec in oc êŋkiŋ lau wamba-ŋga sêtêŋ kiŋ dinaŋ têtŋ ndoc in mbo ahê, bu sêsôm yom wamba-ŋga.

³³ “Bocdinaŋ akôc gauc ŋapep muŋ su, goc amenŋ aŋkuc aö. Asa naŋ tec bu hu in ndê gêtŋ hoŋ siŋ tu aö-ŋga, naŋ oc nditôm dom bu ti aö neŋ daŋ.

³⁴ “Gwêc so in gêtŋ ŋayham, tigenŋ ŋamakic bu niŋga, oc dakôm ŋamakic sa tiyham ŋalêtŋ nde?

³⁵ Gwêc so dau tisac su, ma boc-dinaŋ tambaliŋ siŋ niŋga. Mac daŋamsuŋ bu yêc, naŋ aŋgô aneŋ yom.”

15

Yom gôliŋ pi domba daŋ naŋ giŋga (Mat 18:12-14)

¹ Lau sêkôc takis-ŋga ma lau ŋatô naŋ lau Palêsai sêsam ŋac bu lau sac, naŋ daêsam sêtêŋ Yisu si bu sêŋgô in ndê yom. ² Ma lau Palêsai ti lau

naŋ sêndôhônŋ yomsu, naŋ sêtucdiŋ Yisu ma sêsôm, “Ŋgac dau kôc lau sac sa, ma gêtŋ gêtŋ whiŋ ŋac.”

³ Dec Yisu sôm yom gôliŋ daŋ têtŋ ŋac bocdec bu,

⁴ “Mac nem ŋgac daŋ bu yob domba 100, ma in ndê domba daŋ bu niŋga, dec in oc kôm sake? In oc hu 99 siŋ sêmbo gameŋ gaponŋ, ma êŋsalê domba naŋ giŋga su e in tap sa. ⁵ Ma têtŋ ndoc in tap sa, naŋ

in oc hu sac bakêyac ti atac ŋayham atu. ⁶ Ma in

oc mbu têtŋ ndê andu ndi, ma êŋgalêm in ndê lau meŋpaŋ in-ŋga ti ndê silip, ma sôm têtŋ ŋac, ‘Mac atac ŋayham awhiŋ aö, bu aö gatap aneŋ domba naŋ giŋga su, naŋ sa.’ ⁷ Aö wasôm têtŋ mac, bu ŋalêtŋ tigenŋ dinaŋ Anötö ti aŋela undambê-ŋga oc atac ŋayham atu tu ŋamalac sac daŋ naŋ gêm ndê ŋalôm

kwi, hôc gêlêc atac ñayham tu lau gitêñ 99 nañ si yom me giso tu sênem dau kwi pi-ñga mbasi.”

Yom gôlinj pi mone nañ giñga

⁸ Ma Yisu sôm, “Ma akôc gauc pi awhê dan, nañ ndê mone silba amanlu sêndôc. Mone dan bu niñga, dec in oc tun lam asê ma sê andu ña-basac sa, goc êñsalê ñapep e in tap mone dau sa. ⁹ Têñ ndoc in tap sa su, nañ in oc êñgalêm in ndê silip ti lau menpañ in-ñga sêmenj sêpitigenj ma sôm, ‘Mac atac ñayham awhinj aô, bu aô gatap mone nañ giñga su, nañ sa.’ ¹⁰ Aô wasôm têñ mac bu ñalêñ tigenj, Anötö ti anjela undambê-ñga oc atac ñayham atu, têñ ndoc ñamalac kôm sac-ñga dan gêm ndê ñalôm kwi.”

Yom gôlinj pi balê nañ giñga

¹¹ Ma Yisu gic têtû yom ma sôm, “Ñgac dan mbo ma in ndê atunçac lu. ¹² Ma balê saun sôm têñ damba, ‘Damanj, wapa lêñsêm nañ gic aô ñawaê, nañ kêñ têñ aô.’ Goc damba whê ndê wapa ti gêñ hoñ kôc tu inlu-ñga, ma kêñ têñ balê saun tôm in ndac. ¹³ Ñasawa saun ma balê saun dau gic in ndê gêñ hoñ sa, ma kôlhô têñ gamenj baliñ dan gi. Ma yêc dindê in kôm gêñ hoñ tôm in ndê atac whinj, ma kêyainj ndê awa ti gêñ hoñ. ¹⁴ Têñ ndoc in ndê mone hoñ pacndê, nañ tóbôm atu gêm gamenj dinan ahuc ma in pônnda dau. ¹⁵ Goc in têñ ñgac atu dan yêc gamenj dinan gi, ma kêsalê gwelenj. Ma ñgac dau kêñ in gôlôm in ndê bôc. ¹⁶ Gêñ yô in ñandô, tigenj lau sêkêñ gêñ dan têñ in tu neñ-ñga dom, ma boc-dinan in gauc gêm bu neñ gêñ nañ bôc señ. ¹⁷ Tinjambu in ndê gauc sa, ma in sôm têñ dau, ‘Damanj ndê lau akinj sêpônnda gêñ danen-ñga

dom. Tigenj gêñ yô aö ndu tòm bu wambac ndu-
 nga. ¹⁸ Aö walhö wambu watêñ damañ wandi, ma
 wasôm, “Damañ, aö gakôm mêtê sac têñ Anötö ma
 têñ am. ¹⁹ Aö ñgac sac, dec gitôm dom bu am sam
 aö bu am atômñgac tiyham. Lic aö gitôm am nem
 ñgac akiñ dañ.” ²⁰ Goc in tisa ma mbu têñ damba
 gi.

“Inj kêsêlêñ mbo señ, ma damba gêlic inj yêc ahê
 ma tawalô inj ñandô, dec kêtî têñ inj gi, gôlô inj dôñ
 ma ñgutô inj. ²¹ Magoc atungac sôm têñ inj, ‘Damañ,
 aö gakôm mêtê sac têñ Anötö ma têñ am. Aö ñgac
 sac, dec gitôm dom bu am sam aö bu am atômñgac
 tiyham.’ ²² Tigenj damba sôm têñ inj ndê lau akiñ,
 ‘Ñagahô, akôc ñakwê ñayham ti atapa bu inj sôc, ma
 akêñ gôlôn amanatu-ñga sôc inj amba-atu. ²³ Ma
 akôc makao ñatu tôp ñayham dañ, ma andic ndu.
 Yac oc dandê mwasiñ atu ti atac ñayham, ²⁴ bu yac
 gauc gêm bu aneñ atungac dindéc mbac ndu su,
 magoc kwahic dec dalic bu inj mbo tali. Inj giñga su,
 ma datap inj sa tiyham.’ Ma ñac hoñ atac ñayham.

²⁵ “Têñ ndoc dinañ balê dau dôwa kôm gwelenj
 mbo ôm, ma têñ ndoc inj mbu meñ suñ sa andu,
 nañ inj ñgô lau sêtê wê ti sêkôm atac ñayham atu.
²⁶ Goc inj mbwêc ñgac akiñ dañ meñ ma ndac inj
 bu, ‘Lau lê sêkôm ñanta ti atac ñayham tu sake-ñga?’
²⁷ Ma inj sôm, ‘Am asim meñ su ma inj mbo ñayham,
 ma bocdinañ dec damam gic makao tôp ñayham
 dañ ndu, ma ndê mwasiñ atu.’ ²⁸ Yom dau kôm
 dôwa tac ñandê atu, ma inj tec bu sôc balan ñalôm
 ndi. Goc damba sa gi ma kêmwanen inj bu sôc ndi.
²⁹ Tigenj inj sôm têñ damba, ‘Yala ñeñ su aö gam
 akiñ ti dañañ wambu am. Tigenj am kêñ naninj

ɲatu me gêɲ saunɲ danɲ têtɲ aö bu wandê mwasiɲ tu aneɲ silip-ɲga dom. ³⁰ Kwahic dec am nem atômɲgac dinaɲ, naɲ kêyaiɲ am nem awa ti wapa whiɲ lauwhê seɲ-ɲga, naɲ mbu meɲ ma am gic makao tu iɲ-ɲga.’ ³¹ Magoc damba sôm, ‘Aneɲ balê, am mbo whiɲ aö ɲapaɲ, ma aneɲ gêɲ hoɲ ti am nem. ³² Tigeɲ am asim dindec naɲ yac gauc gêm bu iɲ mbac ndu su, naɲ mbo tali. Iɲ giɲga su, ma datap iɲ sa tiyham. Bocdinaɲ iɲ lêtɲ solop bu yac atac ɲayham atu ma dandê mwasiɲ tu iɲ-ɲga.’ ”

16

Yom gôliɲ pi ɲgac yob wapa-ɲga

¹ Ma Yisu sôm yom gôliɲ danɲ têtɲ ndê ɲgacsêɲomi bocdec bu, “ɲgac ti lêtôm danɲ mbo, ma lau sic miɲ têtɲ iɲ bu ɲgac naɲ yob iɲ ndê gêɲ, naɲ kêyaiɲ iɲ ndê wapa daêsam. ² Dec iɲ ta ɲgac dau meɲ, ma sôm têtɲ iɲ, ‘Yom bocke dec gangô pi am lec. Kwahic dec am sa ndi ma sê gêɲ hoɲ sa ma êmasaɲ bapia wapa-ɲga bu kêɲ têtɲ aö. Bu aö oc watiɲ am su yêc gwelenɲ yob aneɲ wapa-ɲga.’ ³ Dec ɲgac yob wapa-ɲga sôm têtɲ dau, ‘Aö wakôm bocke? Aö neɲ ɲadau oc soc aö su yêc aneɲ gwelenɲ. Aneɲ licwalô gitôm dom bu wakôm gwelenɲ ôm-ɲga, ma aö mayanɲ bu wateɲ gêɲ. ⁴ Aö kayalê gêɲ naɲ bu wakôm-ɲga, ma têtɲ ndoc ɲadau tiɲ aö su yêc aneɲ gwelenɲ, dec lau oc sêkôc aö sa ma sênem yaom aö yêc ɲac si andu.’ ⁵ Bocdinaɲ iɲ mbwêc lau naɲ si têtɲ yêc iɲ ndê ɲadau, naɲ tigeɲ-tigeɲ sêtêtɲ iɲ sêmeɲ. Goc iɲ ndac ɲgac ɲamata-ɲga bocdec bu, ‘Am nem têtɲ bocke yêc aö neɲ ɲadau?’ ⁶ Ma ɲgac dau sôm, ‘Aneɲ têtɲ gitôm

olib ñakwi sip lôñ* 100.’ Goc ñgac yob wapa-ñga sôm têtñ in, ‘Am nem bapia têtñ-ñga kelec. Kôc sa, ndöc sic ñgahô, ma to bu am nem têtñ gitôm olib ñakwi sip lôñ 50.’ ⁷ Goc in sôm têtñ ñgac tilu-ñga, ‘Am nem têtñ bocke yêc?’ Ma ñgac dau sôm têtñ in, ‘Aneñ têtñ gitôm bolom wit sip dalu atu-tu 100.’ Goc ñgac yob wapa-ñga sôm, ‘Kôc nem bapia têtñ-ñga, ma to bu am nem têtñ gitôm dalu 80.’

⁸ “Goc ñadau kêpiñ ñgac yob wapa-ñga sac dinañ, bu in kôm gêtñ ti gauc. Lau sambuc sêkôc awa nom-ñga ma sêhê silip ñac si lau. Ñalêtñ dinañ ñac sêkôm gêtñ ti gauc sêhêc gêlêc Anötö ndê lau. ⁹ Awa nom dindec-ñga hê lau daêsam si gauc tu sêkôm mêtê sac-ñga. Magoc aö wasôm têtñ mac bu akôc nem awa nom-ñga ma anem lau sa, ma ñalêtñ dinañ ahê silip têtñ daôm. Tiñambu awa dau oc niñga, magoc ñac oc sêkôc mac sa ti atac ñayham têtñ ndoc mac andöc undambê.”

¹⁰ Ma Yisu gic têtñ yom ma sôm, “Asa nañ yob gêtñ sauñ ñapep, nañ oc yob gêtñ atu ñapep bocdinañ. Ma asa nañ yob gêtñ sauñ ñapep dom, nañ oc yob gêtñ atu ñapep dom. ¹¹ Bocdinañ mac bu ayob awa nom-ñga ñapep dom, dec Anötö oc kêñ awa ñandô têtñ mac tu ayob-ñga dom! ¹² Ma mac bu ayob lau ñatô si gêtñ ñapep dom, dec Anötö oc kêñ gêtñ dañ ti mac nem gêtñ dom!”

¹³ “Ñamalac dañ gitôm dom bu nem akin ñadau lu, bu in oc tec dañ, ma atac whiñ dañ, me oc sap dañ dôñ ma pu dañ. Ma mac boc-dinañ, gitôm dom bu atoc Anötö ma awa nom-ñga lu-lu sa ti mac nem ñadau.”

---

* **16:6:** Lôñ dinañ lôñ atu - tigen-tigen gitôm 35-40 lita.

14 Yisu sôm yom dinañ, ma lau Palêσαι ñatô nañ sêñgô, nañ sem tô in. Nahu bu ñac lau atac whin mone-nga. 15 Tigen Yisu sôm têt ñac, “Yêc ñamalac añgô-nga, mac lau dinañ atoc daôm sa bu mac lau gitêt, magoc Anötö kêyalê mac nem ñalôm su. Gêt nañ mac lau nom-nga atoc sa bu gêt ñayham kêlêc, nañ Anötö gêlic gitôm gêt sac sambuc.”

Yisu puc Anötö ndê yomsu dêt

16 Ma Yisu sôm, “Anötö kêt Moses ndê yomsu ti propet si yom bu lau sêñkuc e Jon, Ngac Kêku Lau-nga hôc asê. Têt Jon ndê têt ma meñ, nañ lau sêhoc ñawaê asê pi Anötö ndê gôlin. Ma lau daêsam sêkôm mwasac bu sêsôc Anötö ndê gôlin ñapu. 17 Gitôm bu undambê ti nom oc ñinga, tigen gitôm dom bu Moses ndê yomsu ñalhô atêc dañ ñinga. 18 Ngac dañ bu hu nawhê siñ ma nem awê wakuc, nañ kôm mêtê mockain-nga yêc Anötö añgô-nga. Ma ñac nañ gêm awê nañ hu ndê akweñ siñ, nañ kôm mêtê mockain-nga bocdinañ.”

Ngac ti lêtôm lu Lasarus

19 Ma Yisu sôm, “Ngac ti lêtôm dañ mbo, nañ sôc ñakwê ñayham ma po dau sa ña gêt ñayham-ñayham tôm bêc hoñ. 20 Ma yêc in ndê andu ñamakê, ñac ñalôm sawa dañ ndöc, nañ ndê ñaê Lasarus. Gamboc daêsam sem in ñamlic ahuc, 21 ma giam sêmeñ ma sêndambwê gamboc dau. In gêt yô in, dec in takwê bu neñ gêt ñapopoc nañ peñ akêt ñac ti lêtôm ndê tebo, magoc mba. 22 Têt bêc dañ ñac ñalôm sawa dinañ mbac ndu, ma añela sêkôc in sa gi ndöc undambê whin Abraham. Ma ñac ti lêtôm mbac ndu bocdinañ, ma lau sêñsuhun in.

23 Inj sip lambwam gi ma kêsahê ñandê atu, dec hôc tandô sa pi undambê, ma gêlic Abraham yêc ahê, ma Lasarus ndöc whiñ inj. 24 Goc inj ta yom têt inj ma sôm, ‘Abañ Abraham, tamwalô aô! Êmkinj Lasarus bu kêt amba-atu sip bu ndi, ma meñ kêt pi aô êmbalañ. Ya dindec kôm aô ñamlic ñandê atu.’ 25 Tigenj Abraham ô yom ma sôm, ‘Aneñ balê, gauc nem ndoc am mbo tamli, nañ am tap gêt ñayham-ñayham daêsam sa, magoc Lasarus mbo sac ñapañ. Kwahic dec inj mbo ñayham, ma am tap ñandê atu sa. 26 Ma gêt dañ tiyham. Yêc hêclu ñalhu, Anötö kêt ñasawa atu dañ, dec oc tôm dom bu lau sêtêt am sêloc. Ma gitôm dom bu mac nem dañ lom têt yac meñ.’ 27 Goc ñgac dau sôm, ‘Bocdinañ aô wateñ am abañ, êmkinj Lasarus têt aô damañ ndê andu ndi, 28 ma kêt puc aneñ asidôwai amañdañ, bu sênem dau kwi tu bu sêmeñ ma sêhóc ñandê yêc gameñ dindec dom.’ 29 Magoc Abraham sôm, ‘Moses ma Propet si yom yêc bu kêt puc ñac. Am nem asidôwai bu sêkêt dañga ñac si yom, dec oc tôm bu sênem dau kwi.’ 30 Ma ñgac dau sôm, ‘Mba, abañ Abraham! Lau batê si ñgac dañ bu mbu têt ñac ndi, dec ñac oc sêkac si ñalôm kwi.’ 31 Ma Abraham sôm, ‘Ñac bu sêkêt whiñ yom nañ Moses ma lau propet sêto, nañ dom, dec ñac oc sêkêt whiñ ñgac nañ tisa akêt lau batê-ñga, nañ dom.’ ”

17

*Yisu ndê yom ñatô
(Mat 18:6-7; Mak 9:42-48)*

¹ Yisu sôm têt inj ndê ñgacsêñomi, “Gêt lêtôm-ñga oc sêmeñ sêhóc asê. Tigenj ñamalac asa nañ

bu kôc gêñ lêtôm-nga dañ meñ, nañ oc tap Anötö ndê matôc sa. Oyaê. ² Oc ñayham bu dasô hoc atu dañ pi in kachu, ma tambalin in sip gwêc ndi. Ma bocdinañ oc tòm dom bu in êntôm aneñ lau saun si dañ bu kôm mêtê sac, ma tinambu tap Anötö ndê matôc sa.

³ “Bocdinañ ayob daôm ñapep! Am nem asidôwa dañ bu kôm sac, nañ goc hec yom in. Ma in bu nem dau kwi, goc suc in ndê sac kwi. ⁴ In bu kôm sac têt am tidim 7 têt acsalô tigen, magoc tinambu kac ndê ñalôm kwi ma ndac am bu suc in ndê sac kwi, nañ dec am suc in ndê sac kwi mañ.”

⁵ Ma lau aposel sêsôm têt Pômdau, “Nem yac sa bu akêt whin ñaŋga.” ⁶ Goc in ô yom ma sôm, “Mac nem akêt whin bu gêt saun andô nditôm soc ñamatu saun dañ, dec oc tòm bu mac asôm têt a atu dindec bu, ‘Puc daôm sa, ma sa ndi lhac gwêc ñagapon,’ ma a dau oc daŋga wambu mac.”

⁷ Ma Yisu sôm, “Akôc gauc pi ñgac akiñ nañ gic nom me yob domba, ma mbu têt ñadau ndê andu têt telha. In ndê ñadau oc sôm têt in bu, ‘Mweñ ñagahô, ndôc sic ma neñ gêt,’ a? ⁸ Mba, in oc sôm, ‘Sôc ñakwê sakiñ-nga sa, ma êmasañ gêt bu waneñ, ma nem akiñ aö e aö waneñ ti wanôm gêt pacndê. Goc tinambu am daôm neñ ti nôm gêt.’ ⁹ Ma ñadau oc nem dañge ñgac akiñ dau bu in daŋga wambu in ndê yom, a? Mba! ¹⁰ Ma mac bocdinañ, têt ndoc mac akôm gêt hon nañ Anötö gic atu mac, nañ asôm, ‘Yac lau akiñ ñambwa. Yac akôm gêt nañ gic yac ñawaê eñ.’ ”

Yisu kôm lau 10 ti gêmbac leprasi ñayham sa

11 Yisu kêsêlêñ hêganôn malac Jerusalem gi, ma mbo señ nan yêc gameñ Samaria ti Galili-nga ñabatiñ. 12 Inj hôc asê malac dañ, ma tap laungac 10 ti gêmbac leprasi sa yêc malac dau ñamakê. Nac sêlhac ahê, 13 ma sêta inj ña awha atu bocdec bu, “Ñadau Yisu, tamwalô yac!” 14 Yisu tahê ñac ma sôm, “Andi, ma atôc daôm têtj lau dabuñsiga.” Ma têtj ndoc ñac sêlhô s i, nan sêlic bu ñac si ñamlic ñawasi sa. 15 Nac si dañ gêlic bu inj ñayham sa su, dec gic hu kêpiñ Anötö ña awha atu, ma kac dau kwi ma mbu têtj Yisu gi. 16 Ngac dau inj ñgac gameñ Samaria-nga, ma inj hu dau sip nom yêc Yisu gahi-nga, ma gêm danje inj. 17 Ma Yisu sôm, “Bocke? Mac lau 10 hon ñamlic ñayham sa, me? Bocdinañ dec lau 9 sêmbon de? 18 Am ñgac Israel-nga dom, magoc am ñgac tigen dec mbu mwen ma kêpiñ Anötö.” 19 Ma Yisu sôm têtj inj, “Tisa, ma lhô ndi. Am nem kêtj whinj kôm am ñayham sa.”

Anötö ndê gôliñ ñapuc

20 Têtj bêc dañ lau Palêsai sêndac Yisu pi ndoc bocke Anötö ndê gôliñ oc meñ sa tiawê yêc nom. Ma Yisu sôm, “Têtj ndoc Anötö ndê gôliñ meñ sa tiawê, nan oc tôm dom bu mac alic gêtj dañ tu kêtj puc mac-nga. 21 Ma oc tôm dom bu lau sêsôm, ‘Alic gêtj dau kelec,’ me ‘Gêtj dau kêlê.’ Mba! Anötö ndê gôliñ meñ sa su, ma yêc mac ñalôm.”

Yisu ndê bêc mbu meñ-nga (Mat 24:37-44)

22 Ma inj sôm têtj inj ndê ñgac-sêñomi, “Têm oc meñ sa, nan mac tamkwê bu alic ñamalac ndê Atu mbu meñ ma mbo whinj mac tiyham, magoc mac oc

alic in dom. ²³ Lau oc sênsau bu in mbu meŋ su, ma sêsôm in mbo gameŋ bocdê, me gameŋ bocdec. Magoc aŋgô ŋac si yom dau dom, ma aŋkuc ŋac dom. ²⁴ Bu têŋ ndoc Ŋamalac ndê Atu mbu meŋ, naŋ in oc hôc asê ŋagahô gitôm sickac hep tigen ma umbonŋ ŋasawa sambuc ŋawê sa. ²⁵ Tigen gêŋ ŋamata-ŋga in oc hôc ŋandê atu ma lau têm dindec-ŋga oc sêtec in.

²⁶ “Têm naŋ Ŋamalac ndê Atu oc mbu meŋ, naŋ lau oc sêmbo tôm sêmbo têŋ Noa ndê têm. ²⁷ Têŋ ndoc dinaŋ lau seŋ gêŋ ti sênôm gêŋ, ma laungac ti lauwê sem dau e Noa sôc waŋ gi. Goc bu atu suŋ ma seŋ ŋac hoŋ su siŋga. ²⁸ Ma oc kain tigen tôm Lot ndê têm, naŋ lau seŋ ti sênôm gêŋ, semlhi gêŋ ti sêkêŋ gêŋ bu lau semlhi, sêsô gêŋ ŋawê ma sêkwê andu. ²⁹ Magoc têŋ bêc Lot hu malac Sodom siŋ, naŋ ya ti fsolpa peŋ sip akêŋ undambê ma seŋ lau Sodom-ŋga hoŋ su. ³⁰ Ma lau oc sêmbo ŋalêŋ tigen dinaŋ têŋ bêc naŋ Ŋamalac ndê Atu mbu meŋ ma hoc dau asê. ³¹ Têŋ bêc dinaŋ, oc tôm dom bu lau naŋ sêndôc andu ŋasactô, naŋ sêsôc andu ŋalôm sêndi bu sêkôc gêŋ daŋ. Ma ŋalêŋ tigen, oc tôm dom bu lau naŋ sêmbo ôm, naŋ sêkac dau kwi bu sêkôc si gêŋ daŋ. ³² Gauc nem gêŋ naŋ hôc asê Lot ndê awê! ³³ Asa naŋ tac whiŋ bu sap gêŋ nom-ŋga dôŋ ŋapaŋ tu mbo tali-ŋga, naŋ oc niŋga. Magoc asa naŋ hu siŋ tu êŋkuc aö-ŋga, naŋ oc niŋga dom. ³⁴ Aö wasôm têŋ mac, têŋ bêc naŋ Ŋamalac ndê Atu mbu meŋ, naŋ ŋamalac lu oc sêyêc andu daŋ, ma Anötö oc kôc inlu si daŋ, ma hu daŋ siŋ. ³⁵⁻³⁶ Ma awê lu oc sêndê gêŋ sêmbo, ma Anötö oc kôc daŋ, ma hu daŋ siŋ.” ³⁷ Yisu ndê ŋgacsêŋomi sêŋgô yom dau

su, goc sêndac inj, “Pômdau, gêñ dinan oc hóc asê yêc nde?” Ma Yisu sôm, “Yac bu dalic macmpon sêñgihi sêmbô, nan tanyalê bu gêñ mbôp dan yêc.”

18

Yom gôlinj pi lêñ datenj mbec-nga

¹ Ma Yisu sôm yom gôlinj dan têt inj ndê ngac-sêñjomi, ma kêdôhônj nac bu sêtenj mbec tòm bêc honj, ma takwê bu sêtap nandô sa ma sêhu sinj dom.

² Inj sôm, “Ngac êmatôc yom-nga dan mbo malac atu dan. Inj töt Anötö dom, ma toc namalac dan sa dom. ³ Ma awhê sawa dan ndöc malac dinanj, ma inj têt ngac êmatôc yom-nga dau gi napanj, ma sôm, ‘Namalac dan kêt nawayapac têt aö. Nem aö sa ma êmatôc alu mba yom.’ ⁴ Inj ndac tidim daêsam magoc ngac dau tec bu nem inj sa e tinambu inj sôm têt dau, ‘Aö gatöc Anötö dom, ma gatoc namalac sa dom, ⁵ tigenj awhê sawa dindec ndac aö napanj, ma bocdinanj aö wanem inj sa ma wamatôc inj ndê yom. Aö bu wakôm dom, dec inj oc menj napanj e kôm aö lic kam sa.’ ”

⁶ Ma Pômdau sôm têt ndê ngac-sêñjomi, “Ngac êmatôc yom-nga dau inj ngac gitêt dom, magoc inj sôm bu nem awhê sawa dinanj sa. ⁷ Mac lau nanj Anötö kêyalinj mac sa ati inj ndê, nanj atenj mbec têt inj acsalô ti ôbwêc, mac gauc gêm sake? Anötö oc tec bu ngô mac nem mbec ma nem mac sa, a? ⁸ Mba! Aö wasôm têt mac bu inj oc nem mac sa ngahô. Tigenj, têt ndoc Namalac ndê Atu mbu menj, nanj inj oc tap lau natô sa, nanj sêsap si sêkêtj whinj inj-nga dôñj sêmbô, me mba?”

Yom gôlinj pi Palêsai ma ngac kôc takis-nga danj

9 Yisu kêyalê bu lau ñatô nañ sêkêñ danğa in, nañ sêtoc dau sa bu lau gitêñ ma sêpu lau ñatô. Bocdinañ in sôm yom gôliñ dan bocdec bu. 10 “Ngac lu sêtêñ lôm dabuñ si, bu sêteñ mbec. Inlu si dan in Palêsai, ma ngac dan in ngac kôc takis-nga. 11 Palêsai dau tisa kalhac, ma teñ mbec tu dau-nga bocdec bu, ‘Anötö, aö wanem danđe am bu aö gatôm lau ñatô nañ lau sac, nañ dom. Aö gatôm lau kañ dom, me lau nañ sêkôm mêtê sac me mêtê mockaiñ-nga dom. Ma yomandô, aö gatôm ngac kôc takis-nga dindê dom. 12 Yêc wake hoñ ñalôm aö gahu gêñ daneñ-nga siñ tidim lu tu gauc nem am-nga. Aö gawhê neñ awa ti wapa hoñ kôc gi toñ amanlu, ma gakêñ toñ dan ti da têñ am.’ 13 Palêsai teñ mbec bocdinañ, tigen ngac kôc takis-nga kalhac ahê. In hóc tandô sa têñ undambê dom, magoc wec ti ñalôm ñawapac ma teñ mbec bocdec bu, ‘Anötö, tamwalô aö ngac sac dec.’ ” 14 Goc Yisu sôm, “Aö wasôm têñ mac bu Anötö gêlic ngac kôc takis-nga dinañ ti ngac gitêñ, ma Palêsai dinañ mba. Nahu bu asa nañ po dau ndê waê sa, nañ Anötö oc êngwiniñ in, ma asa nañ kêgwiniñ dau, nañ Anötö oc toc in sa.”

*Yisu gêm mbec balêkoc saun
(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)*

15 Têñ bêc dan lau sêkôc si balêkoc saun sêtêñ Yisu sêmen, bu in kêñ amba sac ñac. In ndê ngac-sêñomi sêlic e sêsôm dinda ti dambai. 16 Tigen Yisu mbwêc ñac sêmen ma sôm, “Atec balêkoc dinañ sêtêñ aö sêmen, ma alhac ñac ahuc dom. Bu Anötö ndê gôliñ gic lau nañ sêtôm balêkoc saun-saun dindec, nañ ñawaê. 17 Aö wasôm yom ñandô têñ mac,

bu asa nanj bu sôc Anötö ndê gôlinj njanu nditôm balêkoc saunj danj dom, nanj oc nditôm dom bu sôc ndi.”

Ngac bata ti lêlôm

(Mat 19:16-22; Mak 10:17-22)

¹⁸ Ma ngac bata Israel-nga danj ndac Yisu, “Kêdôhônjwaga njanham, aô wakôm sake, dec tinjambu Anötö oc kôc aô sa wambo tanjli yêc undambê?”

¹⁹ Ma Yisu sôm, “Tu sake-nga am sam aô bu njanham? Anötö tawasê inj njanham. ²⁰ Am kêyalê Moses ndê yomsu, ‘Kôm gêj mockainj-nga dom. Ndic jamalac ndu dom. Nem kanj gêj dom. Sôm yom tasanj pi lau dom,’ ma ‘Toc damam lu dinam sa.’” ²¹ Ma ngac dau sôm, “Aô kakuc yomsu honj dinanj têtj ndoc aô gambo balê njananj e kwahic dec.” ²² Yisu ngô yom dinanj ma sôm têtj inj, “Am pônnda gêj tigenj. Kêj am nem wapa honj têtj lau sênemlhi, ma ndic sam nja-awa têtj lau njalôm sawa. Ma bocdinanj am nem awa njandô oc yêc undambê. Ma tinjambu mwenj ma êmkuc aô.” ²³ Magoc ngac dau ngô Yisu ndê yom e njalôm njawapac, njahu bu inj ngac ti wapa daêsam.

Puc pi awa ti wapa

(Mat 19:23-30; Mak 10:23-31)

²⁴ Yisu tahê inj ma sôm, “Lau ti lêlôm si awa ti wapa kalhac njac ahuc e gitôm dom bu sêsôc Anötö ndê gôlinj njanu njagahô. ²⁵ Bôc atu danj gitôm kamel, oc tôm bu sôc so njalasê njagahô hóc gêlêc ngac ti lêlôm danj bu sôc Anötö ndê gôlinj njanu su.” ²⁶ Lau nanj sêngô yom dau sêsôm, “Bu bocdinanj dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasiinj nem lau si-nga sa? Oc njawapac atu!” ²⁷ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Gêj

naŋ ŋamalac sêtom dom bu sêkôm, naŋ Anötö gitôm bu kôm.”

²⁸ Ma Pita sôm têt in, “Yac oc bocke? Yac ahu mba andu ti gêt hon sin tu aŋkuc am-ŋga.” ²⁹ Ma Yisu sôm têt in, “Aö wasôm yom ŋandô têt mac bu asa naŋ bu hu andu, me awê, me asidôwai, me damba lu dinda, me balêkoc sin tu êŋkuc aö-ŋga, ³⁰ naŋ Anötö oc kêt gêt kain dinan daêsam têt in ô, têt têt in mbo nom. Ma têt têt ŋambu-ŋga, Anötö oc kôc in sa ma kêt in ndöc tali ŋapaŋ yêc undambê.”

*Yisu sôm tiyham bu in oc mbac ndu
(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)*

³¹ Yisu kôc ŋgacsêŋomi 12 sa sêsa si sêmbo dau-ŋga, ma sôm têt ŋac bu, “Kwahic dec yac bu dapi Jerusalem dandi, ma gêt hon naŋ lau propet sêto pi ŋamalac ndê Atu, naŋ oc ŋandô sa. ³² Lau oc sêkêt in sip lau Rom-ŋga amba, ma ŋac oc sêsu in susu, sêkôm in ŋayom, sêhê gasôp pi in, sêtap in, ma sêndic in ndu. ³³ Magoc in oc tisa tiyham têt bêt titö-ŋga.” ³⁴ Tigeŋ ŋac sêŋyalê yom dau ŋahu dom. ŋahu yêc sin dau têt ŋac, ma ŋac si gauc sa pi Yisu ndê yom dau dom.

*Yisu kôm ŋgac tapec tandô po asê
(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)*

³⁵ Yisu ma lau naŋ sêŋkuc in sêŋsêlêŋ e sêsuŋ sa malac Jeriko. Ma yêc seŋ ŋamakê ŋgac tapec dan ndöc ma teŋ gêt. ³⁶ ŋgac dau ŋgô bu lau daêsam sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ, goc ndac gêt dau ŋahu. ³⁷ Ma lau sêsôm têt in bu Yisu Nasaret-ŋga kêsêlêŋ mbo seŋ meŋ. ³⁸ Goc in mbwêc, “Yisu, †Dawid ndê Atu, tamwalô aö!” ³⁹ Lau naŋ sêŋsêlêŋ sêmuŋ Yisu

sêhec yom ngac tapec dau, ma sêsôm têtj inj bu nem dôj. Magoc inj mbwêc ti njanja, “Dawid ndê Atu, tamwalô aô!” ⁴⁰ Yisu kwê dôj kalhac, ma sôm têtj lau bu sêkôc ngac dau sêtêtj inj sêmenj. Ma têtj ndoc inj tigasuc Yisu, nanj Yisu ndac inj, ⁴¹ “Am tac whinj bu aô wakôm sake têtj am?” Ma inj sôm, “Pômdau, aô tac whinj bu tanôj njanham sa.” ⁴² Goc Yisu sôm têtj inj, “Tanôm njanham sa! Am nem kêj whinj kôm am njanham sa.” ⁴³ Ma njagahô enj inj tandô njanham sa, ma inj kêkuc Yisu ma kêpij Anötö. Ma lau honj nanj sêlic gêtj dinanj, nanj sêmpinj Anötö bocdijnanj.

19

Yisu lu Sakias

¹ Yisu sôc malac Jeriko gi, ma bu êjnsêlêj gacgenj sa ndi. ² Ma njac danj mbo, nanj sêsam inj ndê njê bu Sakias. Inj njac bata kôc takis-nja, ma inj dau ndê mone daêsam. ³ Inj tac whinj bu lic Yisu pi njandô, magoc inj gitôm dom, bu inj njac apê, ma lau daêsam sêngihi Yisu ahuc. ⁴ Tu dinanj-nja inj kêti munj gi, ma pi a kinj danj, bu lic Yisu nanj kêsêlêj mbo senj menj. ⁵ Têtj ndoc Yisu hôc asê a dinanj njapu, nanj tatac ma sôm têtj inj, “Sakias, sip mwenj njagahô! Acsalô dec aô wambo am nem andu wawhinj am.” ⁶ Goc njagahô Sakias sip nom ma kôc Yisu sa ti atac njanham, ma sêtêtj inj ndê andu si. ⁷ Magoc lau honj nanj sêlic gêtj dau sêtucdinj ma sêsôm, “Yisu bu ndic njac sac danj kêsi!”

⁸ Têtj ndoc sêmbo Sakias ndê andu, nanj njac dau tisa ma sôm têtj Yisu, “Pômdau lic! Kwahic dec aô wawhê anenj wapa honj kôc ndi tonj lu, ma wakêj tonj danj têtj lau njalôm sawa. Ma lau nanj aô

kasau ñac ma gakôc ñac si mone, nañ aô waô mone dau tidim hale têtj ñac.” ⁹ Dec Yisu sôm, “Acsalô lec Anötö ndê mwasiñ nem lau si-nga meñ pi lau andu dindec-nga. Bu ñgac dindec in Abraham ndê apanğac dañ whiñ. ¹⁰ Ñamalac ndê Atu meñ bu êñsalê lau nañ siñga su, ma bu nem ñac si.”

*Yom gôliñ pi mone gol
(Mat 25:14-30)*

¹¹ Lau nañ sêñgô Yisu ndê yom dinañ, nañ sêlic bu in suñ sa têtj Jerusalem, ma sêkêñ bata bu têtj ndoc in hóc asê, nañ Anötö ndê gôliñ oc meñ sa tiawê, ma Yisu oc ti lau Israel-nga si kiñ. Bocdinañ Yisu gic hu sôm yom gôliñ dañ têtj ñac. ¹² In sôm, “Ñgac ti waê atu dañ kêmasañ dau bu têtj gameñ baliñ dañ ndi, bu yêc dindê kiñ atu oc kêñ ñaclai têtj in bu nem gôliñ lau yêc in dau ndê gameñ. Ma tiñambu in oc mbu meñ. ¹³ Boc-dinañ in kêgalêm in ndê lau akiñ amanlu sa, ma kêñ mone gol dañ nañ sêsam bu ‘maina’ têtj ñac tôm gi.* Ma in sôm têtj ñac, ‘Akôc mone dec sa, ma akôm gwelen pi e nditôm aô wambu wameñ.’ ¹⁴ Magoc in ndê lau sêtec in, ma sêkêñ lau aheñ-nga ñatô sêñkuc in bu sêsôm têtj kiñ atu bu, ‘Yac atec ñgac dec bu nem gôliñ yac.’ ¹⁵ Magoc kiñ atu ñgô ñac si yom dom ma kêñ ñaclai têtj ñgac dau bu nem gôliñ lau, goc in mbu têtj in ndê gameñ gi. In hóc asê su, goc kêñ yom bu in ndê lau akiñ nañ in kêñ mone têtj ñac, nañ sêtêtj in sêndi. In bu lic ñac sêkôm gwelen bocke pi mone dau.

---

* **19:13:** Maina tigeñ gitôm †denarii 100, nañ gitôm ñaôli gwelen bêc 100-nga.

16 “Ngac akiñ ñamata-nga meñ ma sôm, ‘Aneñ ñadau, aõ gakôm gwelen pi am nem mone tigen, ma gatap mone amanlu tiyham sa.’ 17 Ma ñadau sôm, ‘Aneñ ngac akiñ, am kôm ñayham! Am yob gêñ saun dindec ñapep, ma kwahic dec aõ wakêñ am nem gôlin malac amanlu.’

18 “Ma ngac tilu-nga meñ ma sôm, ‘Ñadau, aõ gakôm gwelen pi am nem mone tigen, ma gatap mone amañdan tiyham sa.’ 19 Ma ñadau sôm têt in, ‘Kwahic dec aõ wakêñ am nem gôlin malac amañdan.’

20 “Ma lau akiñ dau si dan meñ ma sôm, ‘Ñadau, am nem mone gol tigen kelec. Aõ kapan si ñapep. 21 Aõ gatôc am, bu am ngac lêlê-nga dom. Am kêñ batam bu kôc gêñ ñandô yêc lau nañ am kêñ gêñ têt ñac dom. Ma am gic gêñ ñandô sa yêc gameñ nañ am sô gêñ ñawhê dom.’ 22 Goc ñadau sôm têt in, ‘Am ngac akiñ sac! Aõ wamatôc am wan̄kuc yom nañ am daôm sôm. Am kêyalê bu aõ ngac lêlê-nga dom, ma bu aõ gakêñ batan bu wakôc gêñ yêc lau nañ aõ gakêñ gêñ têt ñac dom, ma bu wandic gêñ ñandô sa yêc gameñ nañ gasô gêñ dom. 23 Tu sake-nga am kôm gwelen pi aneñ mone dom? Oc tôm bu am kêñ aneñ mone têt lau sêyob mone-nga bu sêyob e aõ wambu wameñ, dec oc tôm bu sêkêñ mone ñagec sac mone dau ñahô ma aõ wakôc hon sa.’

24 “Ma in sôm têt lau nañ sêlhac sêmpin, ‘Akôc in ndê mone tigen dinañ su, ma akêñ têt ngac akiñ nañ kôc mone amanlu.’ 25 Magoc ñac sêsôm, ‘Ñadau, in kôc mone amanlu su!’ 26 Goc ñadau sôm, ‘Aõ wasôm têt mac bu asa nañ yob gêñ nañ aõ gakêñ sip in amba, nañ ñapep, nañ wakêñ gêñ ñatô

tiyham têtj inj whinj. Tigenj asa nanj yob ndê gêtj ñapep dom, nanj aô wakôc inj ndê gêtj honj su. ²⁷ Ma anjô! Anenj ñacyo nanj sêtec bu aô wanem gôlinj ñac, nanj akôc ñac sêmenj, ma andic ñac ndu yêc aô anjôn-ñga.’ ”

Yisu hôc asê Jerusalem

(Mat 21:1-9; Mak 11:1-10; Jon 12:12-15)

²⁸ Yisu sôm yom dinanj su, ma kêsêlêtj hêganônj Jerusalem gi, ma inj ndê sêtjomi sêtjkuc inj. ²⁹ Inj kêsêlêtj gi e kêpinj malac lu nanj sêsam bu Betpagi ma Betani, malac lu nanj sêyêc Lôc Olib. Ma inj kêkinj ndê ñgacsêtjom lu ³⁰ ma sôm têtj injlu, “Asôc malac dindê andi, ma amlu oc atap donjki danj sa, nanj sêsô dônj kalhac. Inj donjki ñatu wakuc, nanj ñamalac danj ndôc ñahô munj su dom. Anjapwêc su ma akôc sa amenj. ³¹ Ma lau bu sêndac amlu bu bocke ma amlu bu anjapwêc inj su, goc asôm têtj ñac bu, ‘Pômdau tac whinj bu donjki dindêc nem inj sa.’ ” ³² Boc-dinanj ñgac lu dinanj sêsôc malac dau si, ma sêtap donjki dau sa tôm Yisu sôm. ³³ Sêtjapwêc donjki sêmbo, ma ñadaui sêndac injlu bu, “Amlu anjapwêc inj tu sake-ñga?” ³⁴ Ma sêsôm, “Pômdau tac whinj bu donjki dindêc nem inj sa.”

³⁵ Injlu sêwê donjki dau sêtêtj Yisu si, ma sêkêtj ñac si ñakwê awê-ñga sac donjki, ma sêkêtj inj pi gi ndôc ñahô. ³⁶ Yisu ndôc donjki ma kêsêlêtj gi, ma lau sêhê si ñakwê yêc senj. ³⁷ Inj kêsêlêtj gi e hôc asê gamenj nanj senj sip akêtj Lôc Olib, goc sêtjomi tonj atu nanj sêtjkuc inj, nanj sêmbwêc ti atac ñayham atu, ma sêmpinj Anötö pi gêtj dalô nanj sêlic. ³⁸ Sêsôm, “Anötö nem mbec kinj nanj menj gêm Pômdau anjô.”

Yom malô yêc undambê, ma Anötö ndê waê sa yêc lôlôc!”

³⁹ Palêesai ñatô sêmbô sêwhiñ lau daêsam dinan, ma sêsôm têt Yisu, “Kêdôhônwaga, hec yom am nem sêñomi, bu ñac si yom so.” ⁴⁰ Ma Yisu sôm têt ñac, “Anğô! Sêñomi bu sênem dôn, goc hoc dindec oc sêmbwêc asê!”

⁴¹ Yisu kêsêlêñ gi e hóc tandô sa pi malac atu Jerusalem, dec tañ pi malac dau. ⁴² In sôm, “Tôm ñasawa baliñ su e meñ têt acsalô lec aö tac whiñ bu mac lau Jerusalem-ñga añyalê lêt nañ oc tôm bu kêt mac ambo ti atac malô. Tigen mac nem ñalôm ñadandi ma kwahic dec lêt dau yêc siñ dau têt mac.

⁴³ Têm oc meñ sa, nañ nem ñacyo oc sêñgihi mac ahuc ma sêñgili tunbôm ma sêsôc nem malac sêloc.

⁴⁴ Ñac oc sêndic mac ti nem balêkoc hoñ ndu, m a sêseñ malac dindec su e hoc dañ ndöc hoc dañ ñahô tiyham dom. Ñac oc sêkôm bocdinan, ñahu bu Anötö têt mac meñ bu nem mac sa, magoc mac añyalê dom.”

*Yisu soc lau su yêc lôm dabuñ
(Mat 21:12-17; Mak 11:15-17)*

⁴⁵ Têt ndoc Yisu hóc asê Jerusalem, nañ in kêsêlêñ gi e sôc lôm dabuñ ñabatêmdö gi. Ma in soc lau nañ sêkêt gêt bu lau sênemlihi, nañ sêsa awê. ⁴⁶ In sôm têt ñac, “Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Aneñ andu gic waê bu lau sêteñ mbec sêmbô-ñga,’ magoc mac akôm Anötö ndê andu ti lau kañ si gameñ.”

⁴⁷ Tôm béc hoñ in kêdôhôn lau mbo lôm dabuñ ñabatêmdö. Ma dabuñsiga atu-tu ti lau †Skraib nañ sêndôhôn yomsu, ma lau bata Israel-ñga

sêñsalê lêñ bu sêndic inñ ndu. ⁴⁸ Magoc sêtap lêñ dan sa dom, bu lau honñ atac whinñ bu sêñgô inñ ndê yom, ma sêsap inñ dôñ ñapañ.

20

*Gêndac pi Yisu ndê ñaclai ñahu
(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)*

¹ Têñ têm dinanñ Yisu kêdôhônñ lau, ma gêm mêtê pi ñawaê ñayham mbo lôm dabuñ. Ma dabuñsiga atu-tu ti lau Skraib ma lau bata Israel-nga sêtêñ inñ si, ² ma sêsôm, “Sôm têtñ yac. Am kôc ñaclai yêc nde, bu kôm gêtñ honñ nanñ am kôm? Asa kêtñ têtñ am?”

³ Ma inñ sôm, “Gêtñ ñamata-nga aô bu wakêtñ gêndac danñ têtñ mac. Asôm têtñ aô, ⁴ asa kêtñ ñaclai têtñ Jon dec inñ kêku lau? Anötö kêtñ ñaclai têtñ inñ, me mba?”

⁵ Ñac sem yomgalôm têtñ dau pi Yisu ndê gêndac ma sêsôm, “Yac bu dasôm bu, ‘Anötö kêtñ ñaclai têtñ Jon,’ dec inñ oc ndac yac, ‘Tu sake-nga mac akêtñ whinñ Jon dom?’ ⁶ Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kêkuc ñamalac nom-nga si gauc ñambwa, dec lau honñ oc sêtuc yac ña hoc dambac ndu, bu ñac sêlic Jon bu Anötö ndê propet danñ.” ⁷ Bocdinanñ sêsôm têtñ Yisu bu sêñyalê Jon ndê ñaclai ñahu dom. ⁸ Ma Yisu sôm têtñ ñac, “Ma bocdinanñ aô wasôm aneñ ñaclai ñahu asê têtñ mac dom.”

*Yom gôlinñ pi lau sêyob ôm wain-nga
(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)*

⁹ Ma Yisu sôm yom gôlinñ danñ têtñ lau dau bocdec bu, “Ñgac danñ sô ôm wain-nga danñ, ma kêtñ têtñ lau ñatô bu sêyob. Goc inñ têtñ gameñ danñ gi ma mbo ñasawa baliñ. ¹⁰ Têtñ ndoc sêhonñ wain ñandô sa-nga, inñ kêkinñ ñgac akinñ danñ têtñ lau nanñ sêyob inñ

ndê ôm, nañ gi, bu sêkêñ wain ñandô ñatô têtñ inj. Tigenñ ñac sic inj, ma sêkêñ inj kölhö amba sawa gi. ¹¹ Goc ñadau kêkinñ ñgac akinñ danñ tiyham, magoc ñac sic inj ma sêkôm mêtê sac têtñ inj, ma sêkêñ inj kölhö amba sawa gi. ¹² Ma inj kêkinñ ñgac titö-ñga têtñ ñac gi, magoc ñac sic inj basô, ma sêmasuc inj sa awê gi. ¹³ Goc ôm wain-ñga ñadau sôm, ‘Aö wakôm sake? Aö wanñkinñ aneñ balê, nañ aö atac whinñ inj ndu andô. Mboe ñac oc sêtoc inj sa.’ ¹⁴ Tigenñ têtñ têtñ lau sêyob ôm-ñga sêlic ñadau ndê atu kêsêlêñ meñ, nañ sêsôm têtñ dandi, ‘Ñadau ndê atunñgac dê oc wêkainñ ôm dindec. Dandic inj ndu ma dakôc ôm dindec su ti yac neñ.’ ¹⁵ Ma sêmasuc inj yêc ôm wain-ñga, ma sic inj ndu.”

Ma Yisu ndac, “Mac gauc gêm bu ôm ñadau oc kôm sake têtñ ñac? ¹⁶ Inñ oc meñ ma ndic lau sêyob ôm-ñga ndu, ma kêñ ndê ôm têtñ lau ñatô sêyob.” Lau nañ sêñgô yom dinanñ sêsôm, “Mba! Bocdinanñ dom!” ¹⁷ Magoc Yisu tahê ñac ma sôm, “Gauc nem yom nañ sêto yêc bocdec bu, ‘Hoc nañ lau sêkwê andu-ñga sêtec, nañ kwahic ti hoc ñamata-ñga yêc andu dau.’ Mac añyalê yom dau ñahu, me mba? ¹⁸ Lau honñ nañ sêtinñ gahi pi hoc dinanñ e sêpeñ, nañ oc sêñinñga, ma hoc dau bu peñ pi ñamalac danñ, dec oc sec inj popoc.”

¹⁹ Lau Skraib ti dabunñsiga atu-tu sêñyalê bu Yisu ndê yom gôlinñ dinanñ hêganônñ ñac, dec ñac atac whinñ bu sêkôc inj dôñ ñagahô eñ. Magoc ñac sêtöc lau nañ sêmbo sêwhinñ inj, dec sêkôm dom.

*Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-ñga
(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)*

²⁰ Ma lau bata Israel-nga dinan tatiñ Yisu napep, ma sêkêñ lau natô bu sêtip in. Lau sêtip Yisu-nga dinan sêñsau bu nac tac whiñ bu sêñgô in ndê yom. Tigen sêkêñ danğa bu mboe sêñgô in sôm yom so dan, dec nac oc sêkêñ in sip gôliñwaga Rom-nga ndê amba, bu êmatôc in. ²¹ Ma nac sêsôm têt in bu, “Kêdôhônwaga, yac anyalê bu am sôm yom ma kêdôhôn lau nalên gitên. Am toc lau hon sa nalên tigen, ma kêdôhôn Anötö ndê lêt têt lau kêkuc yom nandô. ²² Kwahic dec yac bu andac am bu in solop bu yac dakên takis têt Sisa, me mba?”

²³ Yisu kêyalê bu nac gauc gêm bu sêtin in, dec sôm têt nac, ²⁴ “Atôc mone silba dan têt aö.” Ma in ndac, “Asa ndê nagatu ti naê yêc mone dindec?” ²⁵ Ma nac sêsôm, “Sisa ndê.” Goc Yisu sôm têt nac, “Bocdinañ atoc Sisa sa na gêt nañ gic in nawae, ma atoc Anötö sa na gêt nañ gic in nawae.”

²⁶ Nalên dinan nac sêñsahê bu sêtin in bu sôm yom so dan yêc lau hon anğô-nga, magoc sêtôm dom. Sêhêdaê tu in ndê yom ti gauc-nga, ma nac si yom mba bu sêsôm ô.

Lau Sadiusi bu sêtin Yisu pi yom datisa akên lau batê-nga

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Têt dinan lau †Sadiusi natô sêtên Yisu si. Nac lau Israel-nga si ton dan, nañ sêkêñ whiñ bu lau batê oc sêtisa tiyham dom. Ma nac sêkêñ gêndac dan têt Yisu bocdec bu, ²⁸ “Kêdôhônwaga, Moses to yac neñ yomsu dan bocdec bu. Ngac dan bu ndê dôwa nem awê sa ma bu mbac ndu ma balêkoc mbasi, nañ ngac dau oc nem dôwa ndê awê sawa, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-nga. ²⁹ Têt

têm dan, asidôwai 7 sêmbô. Ngac ñamata-nga gêm awhê sa, magoc in mbac ndu ma in ndê balêkoc mba. ³⁰⁻³¹ Ma ngac tilu-nga gêm awhê sawa dau, tigen mbac ndu ma balêkoc mba. Nalên tigen ngac titô-nga e tên ngac ti-7-nga hon sem awhê sawa dau magoc sêmbac ndu ma balêkoc mba. ³² Ma tiñambu awhê dau mbac ndu. ³³ Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tôm lau ñatô sêsôm, dec awhê dau oc ti asa ndê awhê? Bu asidôwai 7 dinañ hon sem in su tên ndoc sêmbô tali.”

³⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm tên ñac, “Lau têm dindec-nga sem dau, ³⁵ tigen tên têm ñambu-nga, lau nañ Anötö oc lic bu lau gitên ma uñ ñac sa bu sêndöc tali yêc undambê, nañ oc sênem dau dom. ³⁶ Ma oc tôm dom bu ñac sêmbac ndu tiyham, bu ñac oc sêmbô sêtôm añela. Lau nañ Anötö uñ sa sêndöc undambê, nañ oc sêti in ndê balêkoc. ³⁷ Ma Moses dau tôle asê bu lau batê oc sêtisa. Gauc nem yom nañ in to pi ndoc in gêlic ya golom sa a dan. Tên ndoc dinañ in sam Pômdau bu Abraham ndê Anötö, Aisak ndê Anötö, ma Jakob ndê Anötö. ³⁸ Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-nga Anötö sam dau bu lau tö dinañ si Anötö? Anötö in lau batê si Anötö dom, in lau tali si Anötö, bu lau hon si ñahu sêmbô tali-nga yêc Anötö.”

³⁹ Lau †Skraib ñatô sêngô Yisu ndê yom dau ma sêsôm, “Kêdôhôn-waga, am nem yom ñayham!” ⁴⁰ Ma tiñambu lau sêtöc dau bu sêkên gêndac tên Yisu tiyham.

*Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya
(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)*

⁴¹ Ma Yisu sôm tênh ñac, “Bocke ma lau sêsôm bu Mesaya in Dawid ndê Atu? ⁴² Dawid dau to yom yêc Buku Wê-nga bocdec bu, ‘Anötö sôm tênh aneñ Pômdau, “Am ndöc aö aman andô-nga, ⁴³ e nditôm aö wakêñ nem ñacyo sêsôc am gahim ñapu.”’ ⁴⁴ Bocdinañ Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke dec lau sêsôm bu Mesaya in Dawid ndê Atu?”

*Yisu ndê puc pi lau Skraib si mêtê sac
(Mat 23:1-7; Mak 12:38-40)*

⁴⁵ Ma yêc lau hoñ dinañ si anğô-nga, Yisu sôm tênh in ndê ñgacsênjomi, ⁴⁶ “Ayob daôm ñapep bu anğuc lau Skraib si gêbôm dom. Ñac sêsôc ñakwê baliñ ma sênşêlêñ sêmbo malac lôm, bu ñac atac whiñ bu lau sêtoc ñac sa ma sêhê mwalêc ñac. Ñac atac whiñ bu sêndöc mala ñamata-nga yêc lôm wê-nga, ma lau tiwaê si mala tênh ndoc sêneñ mwasiñ-nga. ⁴⁷ Yêc lau hoñ anğô-nga, sêteñ mbec baliñ, magoc tênh ndoc lau sêlic ñac dom, nañ sênşau lauwhê sawa bu sênşaho ñac si andu su. Anötö oc êmatôc ñac ma kênş ñagêyô sac andô tênh ñac.”

21

*Awhê tuc dañ kênş da danşe
(Mak 12:41-44)*

¹ Yisu hóc tandô sa ma gêlic lau ti lêlôm sêkênş si da sip apa da-nga nañ kalhac lôm dabuñ ñamakê. ² Ma in gêlic awhê tuc ñalôm sawa dañ kênş awa sauñ lu gitôm wan toea lu sip apa da-nga. ³ Ma in sôm, “Aö wasôm yomandô tênh mac, bu yêc Anötö anğô-nga awhê tuc ñalôm sawa dindêc kênş da hóc gêlêc lau hoñ si da su. ⁴ Nahu bu lau ti lêlôm sêkênş

si da, magoc ñac si awa daêsam gacgen yêc ñac-ñga. Tigen awhê dindec in awhê ñalôm sawa, ma in kên in ndê gên hon ti da.”

*Yisu sôm yom pi lôm dabun Jerusalem-ñga
(Mat 24:1-2; Mak 13:1-2)*

⁵ Yisu ndê ñgacsênomi ñatô sêsôm yom pi hoc ñayham-ñayham ma gôlôn ñayham nan lau ñatô sêkên bu sêngôlôn lôm dabun. Magoc Yisu sôm, ⁶“Ndoc oc men sa, nan gên ñayham hon nan kwahic dec mac alic yêc gameñ dindec, nan oc niñga. Nacyo oc sêsen hoc hon su, ma hoc dan oc ndöc hoc dan ñahô tiyham dom.”

*Gên wapac têm nambu-ñga-ñga
(Mat 24:3-14; 10:17-22; Mak 13:3-13)*

⁷ Ma Yisu ndê ñgacsênomi sêndac in, “Kêdôhônwaga, ñawapac nan am sôm yom pi, nan oc hôc asê Jerusalem têt têm bocke? Ma gên sake oc kên puc yac bu têm dau men kêpin?” ⁸ Ma Yisu sôm, “Ayob daôm ñapep bu lau sênsau mac dom. Lau daêsam oc sêmen sênem aô anôn ma sêsôm, ‘Aô Mesaya dau,’ ma ‘Têm dau men kêpin.’ Ankuc ñac dom! ⁹ Ma têt têm mac ango ñawaê bu lau sic sin têt dau, me lau sêli dau sa, nan atôc daôm dom. Bu gên hon dinañ gic waê bu men sa mun, magoc têm nambu-ñga yêc dôn yêc.” ¹⁰ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Kin nom-ñga oc sêkên kisa dau, ma lau akên gameñ dan oc sêndic sin têt lau akên gameñ dan. ¹¹ Tiyhò oc nem atu, ma tôbôm ti gêmbac atu-tu oc sêhòc asê gameñ ñatô. Lau oc sêlic gên dalô atu-tu yêc umbon, ma gên atu-tu nan oc kôm ñac sêtöc dau atu.

12 “Gêñ ñamata-nga, lau oc sêkêñ kisa mac, ma sêkôc mac dôñ. Tu mac akêñ whiñ aô-nga, dec lau oc sêmatôc mac yêc lôm wê-nga, ma sêkêñ mac andôc gapocwalô. Ma ñac oc sêkêñ mac alhac kiñ ti gôliñwaga aŋgô-nga bu sêmatôc mac. 13 Ndoc dinañ iñ mac nem têt bu asôm yom asê pi aô. 14 Ahêgo daôm tu yom asôm-nga dom, 15 bu aô daun oc wanem mac sa, ma wakêñ yom ti gauc têt mac. Ma mac nem ñacyo oc sêtôm dom bu sêo mac nem yom me sêseñ mac nem yom. 16 Dinami ti damami, ma asidôwai ma silip nañ sêkêñ whiñ dom, nañ oc sêhoc mac nem lau ñatô asê, ma sêndic ñatô ndu. 17 Tu aô-nga dec lau hoñ oc sêtec mac. 18 Tigen Anötö oc yob mac e nem kêclaun ñandô dañ ñinga dom. 19 Magoc alhac ñaŋga ma ahu aô siñ dom, ma Anötö oc kôc mac sa andôc tamli ñapañ yêc undambê.”

*Nawapac gameñ Judia-nga
(Mat 24:15-28; Mak 13:14-23)*

20 “Têt ndoc mac alic lau siñ-nga sêñgihi Jerusalem ahuc, nañ dec anyalê bu ñasawa saun ma ñac oc sêseñ malac atu dau su. 21 Têt ndoc dinañ, mac lau nañ ambo gameñ Judia-nga nañ alhê ñagahô api gameñ lôc-nga andi. Lau nañ sêmbo Jerusalem, nañ sêhu malac dau siñ, ma lau nañ sêmbo gameñ ñamakê-nga nañ sêsôc malac atu dau tiyham dom. 22 Yom hoñ nañ lau propet sêhoc asê gwanaj pi ñagêyô nañ oc tap lau nom-nga sa, nañ oc ñandô sa têt têt dinañ. 23 Oyaê. Lauwhê nañ daê ma lauwhê nañ sêkêñ su têt balêkoc, nañ oc sêtap nawapac atu sa têt têt dinañ. Nawapac atu oc hôc asê nom, ma lau Israel-nga oc sêñsahê

ņacyo si atac ñandê. ²⁴ Lau gameņ apa-ņga oc sêndic lau Israel-ņga ñatô ndu ña bien baliņ, ma sêņgaho ñatô su ma sêwê ñac sêtêņ lau apa si gameņ sêndi sêtôm lau gapocwalô-ņga. Anötö kêmatiņ têm bu lau gameņ apa-ņga sêņgwiniņ lau Jerusalem-ņga, ma ñac oc sêkôm e têm dau pacndê.”

*Namalac ndê Atu ndê bêc mbu meņ-ņga
(Mat 24:29-36; Mak 13:24-31)*

²⁵ “Lau oc sêlic gêņ dalô ac-ņga ti ayô-ņga ma tata-ņga. Ma yêc nom, gwêc oc li dau sa atu, ma kôm lau si gauc êņsôņ ma ñalôm ñawapac atu. ²⁶ Gêņ ti ñaclai naņ sêlhac umbon oc wiwic sa, ma tu dinaņ-ņga lau oc sêtöc dau e ñac tagôlô ma sêhêgo dau tu gêņ bocke naņ oc hóc asê nom-ņga. ²⁷ Têņ ndoc dinaņ lau oc sêlic Ñamalac ndê Atu mbu meņ ndöc dao ñahô ti ñaclai ma ñawasi atu. ²⁸ Têņ ndoc gêņ kain dinaņ bu meņ sa, naņ atisa ma tamtac, bu mac nem ndoc bu atap Anötö ndê mwasiņ nem mac si-ņga ña-ñandô sa, naņ meņ kêpiņ.”

²⁹ Ma Yisu sôm yom gôliņ daņ bocdec, “Gauc nem a laņ ma a ñatô. ³⁰ Têņ ndoc mac alic ñalauņ wakuc bu lêc, naņ mac aņyalê bu ndoc ac-ņga meņ kêpiņ. ³¹ Ma bocdinaņ têņ ndoc mac alic gêņ naņ aö gasôm yom pi, naņ hóc asê, dec aņyalê bu ndoc meņ kêpiņ bu Anötö ndê gôliņ meņ sa tiawê. ³² Yomandô! Lau têm dinaņ-ņga oc sêmbac ndu dom e gêņ hoņ dinaņ hóc asê. ³³ Undambê ti nom oc niņga, tigeņ aneņ yom daņ oc niņga dom.”

Danem ali

³⁴⁻³⁵ Ma Yisu sôm, “Oc tôm dom bu ñamalac daņ êņlêc bêc ñambu-ņga dau. Bocdinaņ dec amasaņ ðaôm ñapep ma anem ali. Ayob bu anôm gêņ êņiņ

mac-nga ma aneŋ gêŋ ŋawahô me apô sim daôm tu ŋawapac nom-nga êŋlêc dom, bu mboe gêŋ dau oc hê nem gauc dôn têtêm bêc ŋambu-nga dau meŋ sa. Bu bêc dau oc hôc asê mac ŋagahô, tôm bôc daŋ sip akô sep eŋ. ³⁶ Anem ali ma atene mbec bu Anötô kêŋ licwalô têtêm mac bu ŋawapac hoŋ naŋ oc sêhôt asê, naŋ ku mac dulu dom, ma bu mac oc atôm bu alhac ŋamalac ndê Atu aŋgô-nga ti mayam pac.”

³⁷ Têtêm ŋasawa dinaŋ Yisu kêdôhôn lau mbo lôm dabuŋ ŋabatêmdö têtêm acsalô, ma in sa gi yêc Lôc Olib têtêm ôbwêc. ³⁸ Tôm bêc hoŋ lau daêsam sêtêtêm lôm dabuŋ si têtêm bêbêc ganduc, bu ŋac atac whin bu sêŋgô Yisu ndê yom.

22

Judas sôm tidôn bu hoc Yisu asê (Mat 26:14-16; Mak 14:10-11)

¹ Lau Israel si †Mwasin Bolom Yist Mba-nga naŋ lau sêsam bu Mwasin Pasowa-nga, naŋ meŋ kêpin. ² Ma dabuŋsiga atu-tu ti kêdôhônwaga yomsu-nga sêŋsalê lêŋ bu sêndic Yisu ndu gelec, ŋahu bu sêtôc lau. ³ Têtêm ndoc dinaŋ Sadaŋ sip Judas ndê ŋalôm. In ŋac naŋ sêsam bu Iskeriot, ma in ŋgacsêŋomi 12 si daŋ. ⁴ In têtêm dabuŋsiga atu-tu ti lau sin-nga naŋ sêyob lôm dabuŋ, naŋ gi, ma ŋac sem yomgalôm pi lêŋ tu Judas hoc Yisu asê têtêm ŋac-nga. ⁵ Goc ŋac atac ŋayham, ma sêsôm tidôn bu sênemlhi in ŋa mone. ⁶ Judas gôlôc ma kêsalê ndoc bocke naŋ lau daêsam oc sêmo sêwhin Yisu dom, dec oc tôm bu in hoc Yisu asê.

*Yisu ndê ŋgacsêŋomi sêmasaŋ Mwasin Pasowa-nga
(Mat 26:17-19; Mak 14:12-16)*

⁷ Mwasinj Bolom Yist Mba-nga ñabêc nanj lau Israel sic domba Pasowa-nga ndu, nanj meñ hóc asê. ⁸ Ma Yisu kêkinj Pita lu Jon ma sôm, “Amlu andi ma amasanj Mwasinj Pasowa-nga bu danenj.” ⁹ Ma sêndac inj, “Am tac whinj bu alu amasanj Pasowa yêc nde?” ¹⁰ Ma Yisu sôm têtj injlu, “Asôc Jerusalem andi, ma amlu oc atap ngac danj sa, nanj hóc bu lôñ danj. Anjuc inj atêtj inj ndê ñadau ndê andu andi, ¹¹ ma asôm têtj andu ñadau, ‘Alu mba kêdôhônwaga ndac am pi ñalôm ñacleñ-nga, bu inj ti ndê ngacsênjomi bu sênenj Mwasinj Pasowa-nga yêc am nem andu.’ ¹² Ma inj oc tôc ñalôm atu danj yêc andu dau ñahô-nga têtj amlu. Tebo ti gêtj honj tu yac danenj Mwasinj Pasowa-nga yêc ñalôm dinanj, goc amlu amasanj gêtj yêc ñalôm dinanj.” ¹³ Goc injlu sêsôc Jerusalem si ma sêtap gêtj honj sa gitôm Yisu sôm têtj injlu, ma sêmasanj mwasinj Pasowa-nga.

*Yisu gic hu Mwasinj Dabuj
(Mat 26:26-29; Mak 14:22-26)*

¹⁴ Têtj ôbwêc dinanj, Yisu ndôc tebo whinj lau aposel bu sênenj Mwasinj Pasowa-nga. ¹⁵ Ma inj sôm têtj ñac, “Ñasawa saunj aô oc wahôc ñandê atu, magoc aô atac whinj bu wanenj Mwasinj Pasowa-nga dindéc wawhinj mac munj. ¹⁶ Bu aô wasôm têtj mac, aô wanenj Mwasinj Pasowa-nga tiyham dom e Anötö ndê gôlinj meñ sa tiawê, ma Pasowa dau ña-ñandô meñ sa.” ¹⁷ Goc inj kôc laclhu wain-nga danj, gêm danje ma sôm, “Akôc ma akêtj lom têtj daôm. ¹⁸ Aô wasôm têtj mac bu aô oc wanôm wain tiyham dom e Anötö ndê gôlinj meñ sa tiawê.” ¹⁹ Ma inj kôc bolom, gêm danje ma pô kôc, goc gic sam têtj ñac ma sôm, “Aô neñ ñandô dau dec, nanj gakêtj

tu mac-nga. Anenj gêñ dindec tu bu gauc nem aö-nga.” ²⁰ Nac senj gêñ pacndê, goc ñalêñ tigenj inj kôc laclhu wain-nga danj ma sôm, “Laclhu dindec ti dôhônj pwac wakuc anenj dac-nga, nanj wakêc sinj tu mac-nga. ²¹ Tigenj anjô! Njgac nanj bu hoc aö asê, nanj gêñ gêñ ndöc tebo whinj aö. ²² Bu gêñ nanj oc hôc asê Njamalac ndê Atu, nanj kêkuc lêñ nanj Anötö kêmasanj gwananj su, tigenj njgac nanj hoc aö asê, nanj oc tap njagêyô atu sa. Oyaê!” ²³ Goc njac honj sêndac dandi pi njac si asa oc kôm gêñ dau.

Asa ti njgac njamata-nga

(Mat 20:25-28; 19:28; Mak 10:42-45)

²⁴ Ma têtñ ndoc dinanj njgac-sêñomi sêsenj dau bu njac si asa ti njgac njamata-nga. ²⁵ Goc Yisu sôm têtñ njac, “Lau sambuc si kinj sêtoc dau sa têtñ njac si lau, ma lau nanj sem gôlinj lau, nanj sêsam dau bu lau njamata-nga. ²⁶ Magoc mac anjuc mêtê kainj dinanj dom. Mac nem asa inj njgac tiwaê, nanj êñgwininj dau ti njgac waêmbe. Ma asa inj njgac njamata-nga, nanj ti njgac akinj njambwa. ²⁷ Mac gauc gêm bocke? Njgac nanj ndöc tebo, ma njgac nanj gêm akinj inj, nanj injlu si asa ti njgac njamata-nga? Yêc njamalac anjô-nga, njgac nanj ndöc tebo inj njgac njamata-nga. Tigenj aö gambo gawhinj mac gitôm njgac akinj.

²⁸ “Ndoc bocke nanj njawapac me kisa tap aö sa su, nanj mac ahu aö sinj dom. ²⁹ Bocdinanj tinjambu aö wakêñ mac anem gôlinj lau, gitôm Damanj kêñ njac lai tu wanem gôlinj-nga sip aö daunj amanj. ³⁰ Ma mac oc anenj ti anôm gêñ awhinj aö yêc gamenj undambê-nga, ma mac oc andöc pônj atu ma amatôc Israel si lau njatonj 12.”

*Yisu sôm bu Pita oc sêc iŋ ahuc
(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31)*

³¹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Saimon, Saimon, Sadan ndac bu ênsahê mac nem akêŋ whiŋ bu gêŋ ŋandô me mba, gitôm lau sêwhê wit ŋapa ti ŋandô kôc.” ³² Tigen aô gaten mbec tu am-ŋga Saimon, bu am oc hu nem kêŋ whiŋ siŋ dom. Ma tiŋambu têŋ têm am nem daôm kwi, nan puc nem asidôwai dôn.” ³³ Dec Pita sôm, “Pômdau, tôm ŋac sêkêŋ hêclu dasôc gapocwalô, me sêndic hêclu ndu, aô wahu am siŋ dom.” ³⁴ Ma Yisu sôm, “Pita, aô wasôm têŋ am, ôbwêc dec am oc sêc aô ahuc tidim tō, ma tiŋambu dalec oc taŋ.”

Ngacsêŋomi oc sêtap kisa sa

³⁵ Goc Yisu ndac ŋac, “Têŋ ndoc aô kakiŋ mac asa a bu anem mêtê lau, nan mac akôc talhi mone-ŋga, ti gata, ma atapa dom. Têŋ ndoc dinaŋ mac apônda daôm, me mba?” Ma ŋac sêsôm, “Mba.” ³⁶ Goc Yisu sôm, “Kwahic dec ma ndi, mac nem talhi mone-ŋga me gata bu yêc, nan akôc sa. Ma mac nem bien baliŋ bu mbasi, dec akêŋ nem ŋakwê awê-ŋga têŋ lau sênemlhi, goc akôc ŋa-awa ma anemlhi bien baliŋ dan.” ³⁷ Bu sêto yom dan yêc bocdec bu, ‘*Sêlic iŋ gitôm lau sac si dan.*’ Yom dau hêganôn aô, ma gic waê bu ŋandô sa. Yomandô, yom nan sêto pi aô, nan oc ŋandô sa.” ³⁸ Ma ngacsêŋomi sêsôm, “Pômdau lic! Bien baliŋ lu dec sêyêc.” Ma Yisu sôm, “Gitôm.”

*Yisu tēŋ mbec yêc Lôc Olib
(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)*

³⁹ Yisu ti ndê ngacsêŋomi sêhu malac Jerusalem siŋ, ma sêsa sêtêŋ Lôc Ôlib si. Têm daêsam su sêkac sa sêmbo gamen dinaŋ. ⁴⁰ Iŋ hóc asê ma sôm tēŋ

ņac, “Ateņ mbec bu lêtôm tap mac sa dom.” ⁴¹ Goc in hu ñac siņ ma sa ñasawa sauņ gi, pôn haduc ma teņ mbec bocdec bu, ⁴² “Damaņ, am bu tac whiņ, dec kôc laclhu ñawapac-ņga dindec su yêc aö. Tigen êmkuc aneņ tac whiņ dom, kôm tôm am daôm nem atac whiņ bu kôm.” ⁴³ Ma aņela undambê-ņga daņ hoc dau asê têņ in, ma kôm in licwalô sa. ⁴⁴ Yisu pô sim dau ñandô, ma teņ mbec ñaņga, ma in ndê wahen kêc sip nom gitôm dac.

⁴⁵ In teņ mbec su, goc tisa ma mbu têņ in ndê ñgacsêņomi gi, ma gêlic bu ñac sêyêc bêc sêyêc. Ñac si ñalôm ñawapac kôm ñac kwapac. ⁴⁶ Ma in uņ ñac sa goc ndac ñac, “Tu sake-ņga mac ayêc bêc ayêc? Atisa mac ateņ mbec bu lêtôm tap mac sa dom.”

Sêkôc Yisu dôņ

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-52; Jon 18:1-11)

⁴⁷ Yisu sôm yom dau mbo, ma ñgacsêņomi 12 si daņ, naņ sêsam bu Judas, naņ hóc asê ma wê lau toņ atu sêwhiņ in. In kêsêlêņ têņ Yisu bu ñgutô in, ⁴⁸ magoc Yisu ndac in, “Judas, bocke? Am bu ñgutô Ñamalac ndê Atu tu bu hoc in asê, a?” ⁴⁹ Lau naņ sêmbo sêwhiņ Yisu, naņ sêlic gêņ naņ bu hóc asê ma sêndac, “Pômdau, yac andic ñac ña bien, a?” ⁵⁰ Ma ñac si daņ puc ndê bien sa ma pa dabuņ-siga ñamata-ņga ndê ñgac akiņ ndê daņgalauņ andô-ņga su. ⁵¹ Magoc Yisu sôm, “Akôm bocdinaņ dom!” Ma in kêmasec ñgac dau ndê daņgalauņ, ma kôm in ñayham sa. ⁵² Goc Yisu sôm têņ dabuņsiga atu-tu ti lau bata, ma lau siņ sêyob lôm dabuņ-ņga, naņ sêmeņ bu sêkôc in dôņ, “Bocke dec mac akôc bien ti gêņ siņ-ņga ma asa ameņ bu akôc aö dôņ gitôm ñgac kaņ daņ? ⁵³ Tôm bêc hoņ aö gambo gawhiņ

mac yêc lôm dabuŋ ɲagameŋ, ma mac akôc aö dôŋ dom. Tigey kwahic dec ti mac nem ndoc, ma ɲaclai ɲasec-ɲga gêm gôliŋ mac.”

Pita sêc Yisu ahuc

(*Mat 26:69-75; Mak 14:66-72; Jon 18:15-18, 25-27*)

⁵⁴ ɲac sêkôc Yisu dôŋ, ma sêwê iŋ sêtêŋ dabuŋsiga ɲamata-ɲga ndê andu si. Ma Pita kêkuc ɲac mbo ahê. ⁵⁵ Yêc dabuŋsiga dau ndê andu ɲatuŋlôm, lau ɲatô sêkôm ya golom asê, goc sêndöc sêwhiŋ dau ma sêŋsulu. Ma Pita gi ndöc sic whiŋ ɲac. ⁵⁶ Awhê akiŋ dan gêlic Pita ndöc ya ɲawê, goc tahê iŋ ma sôm, “Iŋ ɲgac dindéc iŋ kêkuc Yisu whiŋ.” ⁵⁷ Tig ey Pita pa dau ma sôm, “Awhê! Aö kayalê iŋ dom!”

⁵⁸ ɲasawa sauy ma ɲamalac dan gêlic iŋ ma sôm, “Am lau naŋ sêŋkuc iŋ, naŋ si ɲgac dan!” Ma Pita ô yom ma sôm, “Am ɲgac, mba!”

⁵⁹ Acgatu ɲasawa dan meŋ gi su, ma ɲamalac dan tiyham sôm ti ɲaŋga, “ɲgac dindéc iŋ kêkuc Yisu whiŋ! Yomandô! Bu iŋ ɲgac Galili-ɲga.” ⁶⁰ Magoc Pita sôm, “O ɲgac daôm! Aö kayalê yom naŋ am sôm, naŋ ɲahu dom!” Iŋ sôm yom dinaŋ mbo, ma mbac dalec taŋ. ⁶¹ Ma Pômdau kac dau kwi ma tahê Pita, ma Pita gauc gêm yom naŋ Pômdau sôm têŋ iŋ bocdec bu, “Ôbwêc dindéc am oc sêc aö ahuc tidim tö, ma tiŋambu mbac dalec oc taŋ.” ⁶² Goc iŋ sa awê gi, ma taŋ dau ndu.

Lau siŋ-ɲga sêsu Yisu susu

(*Mat 26:67-68; Mak 14:65*)

⁶³⁻⁶⁴ Lau siŋ-ɲga naŋ sêkôc Yisu dôŋ, naŋ sic hu sêsu iŋ susu. Sêkic iŋ tandô ahuc ɲa po, goc sêtap iŋ ma sêndac, “Am bu propet, dec sôm asê bu asa dec

tap am?” ⁶⁵ Ma sêpu in ti sêngwini in in na yom sac daêsam.

Lau bata Israel-nga sêmatôc Yisu
(*Mat 26:63-68; Mak 14:61-65*)

⁶⁶ Têñ bêbêc ganduc lau bata Israel-nga, ma dabuñsiga atu-tu ti lau Skraib sêkac sa sêpitigen, ma sêkêñ Yisu kalhac ñac anğô-nga. Ñac sêsôm têt in, ⁶⁷ “Am bu Mesaya dau, dec sôm têt yac!” Ma Yisu sôm têt ñac, “Aö bu wasôm, dec mac oc akêt whin aö dom, ⁶⁸ ma aö bu wakêt gêndac dan têt mac, dec mac oc aö aneñ yom dom. ⁶⁹ Tigen, têt kwahic dec ma ndi, Ñamalac ndê Atu oc ndôc Anötö Ñaclai Ñadau ndê amba andô-nga.” ⁷⁰ Ma ñac hon sêsôm, “Bocdinañ, am sôm bu am Anötö ndê Atu, a?” Ma Yisu sôm, “Mac asôm solop bu aö dauñ dindec.” ⁷¹ Goc sêsôm têt dandi, “Yac danğô yom nan in dau sôm su. Dapônda yom dan tu tangôlin pi in-nga dom.”

23

Pailot kêsu Yisu
(*Mat 27:11-26; Mak 15:2-15; Jon 18:29-19:16*)

¹ Goc lau hon dinañ sêtisa ma sêwê Yisu sêtêt Pailot si. ² Ma ñac sêngôlin yom pi in, ma sêsôm, “Ñgac dindec gêli lau Israel-nga ñalôm sa. In sôm bu lau sêkêt takis têt Sisa dom, ma in toc dau sa ma sam dau bu Mesaya, kin nan lau Israel-nga sêkêt bata.” ³ Goc Pailot ndac Yisu bocdec bu, “Am lau Israel-nga si kin, a?” Ma Yisu sôm, “Tôm nan am daôm sôm.” ⁴ Dec Pailot sôm asê têt dabuñsiga atu-tu ti lau hon, “Aö gatap ñgac dindec ndê giso dan sa dom, bu tamatôc in pi-nga.” ⁵ Tigen ñac sêsôm ti

naŋga, “In kêdôhôn lau ma gêli ñac si ñalôm sa yêc gameŋ Judia-ŋga hon. In gic hu yêc gameŋ Galili-ŋga ma kôm ñapaŋ e meŋ têt gameŋ dindec.”

Pailot kêkiŋ Yisu têt Herod Antipas

⁶ Têt ndoc Pailot ngô yom dinaŋ, naŋ in ndac ñac bu Yisu in ñgac Galili-ŋga, me mba. ⁷ Ma in tap sa bu in ñgac Galili-ŋga, dec kêkiŋ in têt Herod gi. Herod in ñgac naŋ gêm gôliŋ gameŋ Galili-ŋga, ma in mbo malac Jerusalem têt têt dinaŋ. ⁸ Têt têt Herod gêlic Yisu, naŋ in tac ñayham atu, bu ñasawa baliŋ su in tac whiŋ bu lic in. In ngô ñawaê pi Yisu su, ma kêŋ bata bu lic in kôm gêt dalô daŋ. ⁹ In kêŋ gêndac daêsam têt Yisu, magoc Yisu ô yom dom.

¹⁰ Têt dinaŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau Skraib sêtisa ma sêngôliŋ yom pi in ti ñaŋga. ¹¹ Goc Herod ti lau siŋ-ŋga sêsu Yisu susu ma sêngwiniŋ in. Sêkêt in sôc ñakwê baliŋ gitôm kiŋ sêsôc, ma sêŋkiŋ in mbu têt Pailot gi. ¹² Muŋ-ŋga Herod lu Pailot sêkêt kisa dau, magoc acsalô dinaŋ inlu sêhê silip dandi.

Pailot bu êŋgapwêc Yisu

¹³ Pailot mbwêc dabuŋsiga atu-tu ti lau bata ma lau Israel-ŋga ñatô sêpitigen, ¹⁴ ma sôm têt ñac, “Mac akôc ñgac dau atêt aô amen, ma asôm bu in gêli lau ñalôm sa. Aô kasahê in yêc mac aŋôm-ŋga, ma gatap sa bu yom naŋ mac aŋgôliŋ pi in, naŋ ñahu mba. ¹⁵ Ma Herod bocdinaŋ, bu in kêkiŋ in mbu têt yac meŋ. Bocdinaŋ wasôm têt mac bu ñgac dau kôm giso daŋ dom bu dandic in ndu. ¹⁶⁻¹⁷ Tu dinaŋ-ŋga aô wakêt aneŋ lau sêhi in ña sô, ma sêhu in siŋ lhô ndi.” ¹⁸ Magoc ñac sêmbwêc atu sêwhiŋ dau bu, “Kôc in sa ma ndic in ndu! Ma

hu Barabas siñ têt yac.” ¹⁹ Barabas in ngac nan ndöc gapocwalô têt ndoc dinañ, bu in kégilí lau bu sêndic siñ, ma in gic lau ñatô ndu. ²⁰ Magoc Pailot tac whiñ bu êngapwêc Yisu su, dec sôm yom ñanga tiyham bu nem ñac si ñalôm kwi. ²¹ Magoc ñac sêmbwêc yom ñapañ, “Ndic in pi a gicso dau! Ndic in pi a!” ²² Goc Pailot sôm têt ñac tidim tö-ña, “Tu sake-ña? In kôm giso bocke? Aô gatap yom dañ sa pi in dom, bu dandic in ndu. Bocdinañ aô wakêt aneñ lau siñ-ña sêndic in ñamlic ñandê, ma wahu in siñ.” ²³ Tigeñ ñac sêmbwêc hôc ahuc ñapañ, bu sêndic in pi a gicso dau. Ma sêmbwêc yom dau e Pailot sôc ñapu. ²⁴ In gôlôc ma sôm têt lau siñ-ña bu sêkôm gitôm lau dau si yom. ²⁵ Barabas, ngac siñsêlêc nan ndöc gapocwalô tu in gic lau ndu-ña, nan sêngapwêc in su tôm lau sêndac. Magoc Yisu, nan sêtec, nan Pailot kêkin in têt lau siñ-ña bu sêndic in ndu.

Sic Yisu pi a gicso dau

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Ñac sêwê Yisu sêsa si, ma yêc señ sêtap ngac dañ ñaê Sairin sa. In ngac malac Sairin-ña,* ma in kêsêlêñ mbo señ akêt gameñ ñamakê-ña bu têt Jerusalem ndi. Lau siñ-ña sêkôc Sairin ma sêkêt in kêbalañ a gicso dau kêkuc Yisu.

²⁷ Lau daêsam sêñkuc Yisu si, ma lauwhê ñatô sêwhiñ ñac, sêhu danjibo asê pi in ma sêtañ. ²⁸ Goc Yisu kac dau kwi ma sôm têt ñac, “Mac lauwhê Jerusalem-ña, atañ aô dom! Tigeñ atañ tu daôm-ña, ma tu mac nem balêkoc-ña. ²⁹ Bu ndoc

* **23:26:** Sairin - malac dañ nan yêc Not (North) Afrika.

ɲawapac-ɲga oc meɲ sa, naɲ mac oc asôm bu iɲ gêɲ ɲayham bu lauwhê ɲatô ɲac lauwhê gapoc ma sêkôc balêkoc me sêkêɲ su têtɲ balêkoc dom. ³⁰ Têtɲ ndoc dinaɲ, lau oc tac whiɲ bu lôc daɲ tip meɲ ma êɲgatôc ɲac si. ³¹ Gêɲ naɲ kwahic dec sêkôm têtɲ aô, naɲ gitôm sêkêɲ ya gêɲ a batac. Bocdinaɲ ahêgo daôm pi gêɲ ɲac oc sêkôm tiɲambu-ɲga, oc nditôm sêkêɲ ya neɲ a basô.”

³² Lau siɲ-ɲga sêwê ɲgac sac lu sêwhiɲ Yisu, bu sêndic iɲlu ndu sêwhiɲ iɲ. ³³ ɲac sêsa si e sêhôt asê gamenɲ naɲ sêsam bu ɲakêcyha, ma yêc dinde ɲac sic Yisu pi a gicso dau. Ma sic ɲgac sac lu sêpi a gicso sêwhiɲ Yisu, daɲ kêgalêɲ andô-ɲga, ma daɲ kêgalêɲ gasê-ɲga. ³⁴ Têtɲ dinaɲ Yisu teɲ mbec ma sôm, “Damaɲ, suc aneɲ ɲacyo si sac kwi, bu ɲac sêɲyalê gêɲ naɲ sêkôm, naɲ dom.” Tiɲambu lau siɲ-ɲga sêpuc gapoc bu sêlic ɲac si asa oc kôt Yisu ndê ɲakwê.

³⁵ Lau daêsam sêlhac ma tahê Yisu, ma lau bata Israel-ɲga bocdinaɲ. Sêlhac ti sem tô iɲ ma sêsôm, “Iɲ gêm lau ɲatô sa. Iɲ bu Mesaya naɲ Anötö kêyalɲ sa, naɲ nem dau si maɲ.” ³⁶ Ma lau siɲ-ɲga sêtigasuc ma sêsu iɲ susu boc-dinaɲ. Sêkêɲ wain ɲamakic têtɲ iɲ, ³⁷ ma sêsôm, “Am bu lau Israel-ɲga si kiɲ, naɲ goc nem daôm si.” ³⁸ ɲac sêto yom kalhac iɲ ndê a gicso dau ɲahô, naɲ sôm, ‘Lau Israel-ɲga si Kiɲ dindec.’

³⁹ ɲgac sac daɲ naɲ kêgalêɲ a gicso dau kêpiɲ Yisu, naɲ su iɲ susu ma sôm, “Am Mesaya dau, a? Bocdinaɲ dec nem daôm si, ma nem alu si awhiɲ!” ⁴⁰ Tigeɲ ɲgac sac tilu-ɲga hec yom iɲ, ma ndac, “Am töt Anötö, me mba? Yac lau töt dakôt ɲagêyô tigeɲ.

41 Hêclu dakôc ñagêyô solop, bu hêclu dakôm sac. Magoc ñgac dindec kôm giso dan dom.” 42 Goc in sôm têñ Yisu, “Yisu, têñ ndoc am ndöc nem pôn kin-nga, nan gauc nem aö.” 43 Ma Yisu ô yom ma sôm têñ in, “Aö wasôm yomandô têñ am bu acsalô lec am oc ndöc †Paradais whin aö.”

Yisu mbac ndu

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-39; Jon 19:28-30)

44 Têñ ac kalhac lhu, ñasec gêm gameñ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-nga, 45 bu ac gêm ganduc. Ma po baliñ nan kêgalêñ lôm dabun ñalôm, nan dau kic gi lu. 46 Têñ ndoc dinañ Yisu mbwêc awha atu ma sôm, “Damañ, aö gakêñ aneñ gatun sip am amam!” In sôm yom dinañ su, goc mbac ndu.

47 Ngac bata sin-nga gêlic gêñ hon dinañ, ma kêpiñ Anötö ma sôm, “Yomandô! Ngac dindec in ñgac gitêñ!” 48 Ma lau daêsam nan sêkac sa su bu sêlic lau sin-nga sic Yisu pi a gicso dau, nan sêlic gêñ hon dinañ e kôm ñac si ñalôm ñawapac, dec sêndahin ñasu ma sêlhö si. 49 Ma lau hon nan sêñyalê Yisu, ma lauwhê nan sêñkuc in akêñ gameñ Galili-nga, nan sêlhac ahê ma sêlic gêñ dinañ.

Josep kêñ Yisu ndê ñamlan yêc hoc ñasun

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

50-51 Ngac dan mbo, nan ndê ñaê Josep. In ndê malac Arimatiya yêc gameñ Judia-nga, ma in ñgac ñayham ma gitêñ nan kêñ bata Anötö ndê gôlin bu meñ sa tiawê. In lau †Sanedrin-nga si dan, tigen in ñalôm whin yom nan ñac sêkic pi Yisu bu sêndic in ndu, ti gêñ nan sêkôm têñ in, nan dom. 52 Têñ telha dinañ in têñ Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ñamlan.

⁵³ Goc in kôc in su yêc a gicso dau, kêpan in na po nayham dan, ma kê in yêc sêhô dan. Lau sêlê in sêhô dinan gwanan su yêc hoc dan nalôm, ma sêkê in ngac batê dan yêc sêhô dau mun su dom.

⁵⁴⁻⁵⁵ Lauwhê nan mun-nga sênsêlê in sêwhin Yisu têt ndoc in men akê in game in Galili-nga, nan sênkuc Josep si, ma sêlic sêhô dinan ti game in nan Josep kê in Yisu ndê namlan yêc nan. Tigen bêc dinan in lau Israel si bêc sêmasan dau tu sêlic om-nga, ma ndoc Sabat-nga men kê in. ⁵⁶ Bocdinan lauwhê dinan sêmbu sêtê in si andu si, ma sêmasan bu namalu ti gêt natô bu sênem oso Yisu. Ma têt bêc Sabat-nga, nac sêwhan dau tôm yomsu Sabat-nga sôm.

24

Yisu tisa

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-13)

¹ Sabat men gi su, ma têt wake nabêc namata-nga, goc lauwhê dinan sêti têt bêbêc ganduc. Sêkôc gêt namalu nan sêmasan su, ma sêsa sêtê in sêhô dau si. ² Ma sêlic bu hoc atu nan Josep kêpi gi tin sê awha, nan ndôc namala dom. ³ Dec sêso si, magoc sêtap Pômdau Yisu ndê namlan sa dom. ⁴ Sêlhac ma sêhêdaê, ma ngac lu ti nakwê nawasi atu, sêhoc dau asê ma sêlhac sêwhin nac. ⁵ Dec lauwhê sêtôc dau, ma sêwec ango andô têt nom. Ma ngac lu sêso têt nac, “Tu sake-nga mac ansalê in nan mbo tali, yêc lau batê si mala? ⁶ In mbo lec dom, in tisa su. Gauc nem yom nan in sôm têt mac mun su, têt têt in mbo game in Galili-nga. ⁷ In sôm bu lau oc sêhoc Namalac ndê Atu asê ma sêkê in in sip lau sac si amba, ma nac oc sêndic in pi a gicso dau, ma têt

bêc titö-nga in̄ oc tisa tiyham.” ⁸ Goc lauwhê dinan̄ gauc gêm yom nan̄ Yisu sôm mun̄ su. ⁹ Ma ñac sêhu sêhô dau sin̄ ma sêmbu sêtêñ Jerusalem si, ma sic min̄ yom hon̄ dinan̄ têtñ ñgacsêñomi 11, ma têtñ lau hon̄ nan̄ mun̄-nga sêñkuc Yisu.

¹⁰ Lauwhê dau si ñaê bocdec. Maria Magadala, Joana, ma Jems dinda Maria, ma lauwhê ñatô sêwhin̄. Ñac sic min̄ têtñ lau aposel, ¹¹ magoc aposel sêñgô yom dau gitôm yom ñambwa, ma sêkêñ whin̄ dom. ¹² Goc Pita tisa ma kêtî têtñ sêhô gi. In̄ wec bu tôc gwaniñ sêhô ñalôm, dec in̄ gêlic po ñambwa nan̄ yêc. Goc in̄ kölhô gi ma gauc gêm yom daêsam pi gêtñ hon̄ dinan̄.

Yisu hoc dau asê têtñ ñgacsêñom lu

¹³ Têtñ bêc tigen̄ dinan̄ ñgac-sêñom lu sêñsêlêñ sêmbu sen̄ bu sêtêñ malac Emeyas sêndi. Sen̄ akêñ Jerusalem têtñ Emeyas, nan̄ ñasawa gitôm kilometa 11. ¹⁴ In̄lu sem yomgalôm têtñ dandi, pi gêtñ hon̄ nan̄ hóc asê têtñ têtñ dinan̄. ¹⁵ Sêñsêlêñ ti sem yomgalôm sêmbu, ma Yisu dau men̄ kêsêlêñ whin̄ in̄lu. ¹⁶ Tigen̄ Anötö kôm in̄lu tandô ñalêñ kaiñ dan̄ sa, dec sêñyalê in̄ dom. ¹⁷ Ma in̄ sôm têtñ in̄lu, “Yom bocke dec amlu asôm têtñ daôm ma an̄sêlêñ ambo sen̄?” Goc in̄lu sêkwê dôn̄ sêlhac, ma sêwec. ¹⁸ Ma in̄lu si dan̄ nan̄ sêsam bu Kliopas ô yom ma sôm, “Ñaclen̄ hon̄ nan̄ sêmbu Jerusalem têtñ têtñ dindec, nan̄ sêñyalê gêtñ nan̄ hóc asê. Bocke dec am kêyalê dom?” ¹⁹ Ma Yisu ndac, “Gêtñ sake?” Ma sêsôm têtñ in̄, “Gêtñ nan̄ hóc asê Yisu Nasaret-nga. Ñgac dau in̄ propet dan̄, ma in̄ kôm gêtñ ma sôm yom ti ñaclai atu yêc Anötö ma ñamalac hon̄ an̄gô-nga. ²⁰⁻²¹ Ma yac akêñ batan̄ su, bu mboe in̄ Mesaya nan̄ Anötö oc êñkin̄ bu êñgaho

lau Israel-nga su yêc lau Rom-nga amba. Tigen yac mba dabuŋ-siga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêkêŋ in têtŋ lau Rom-nga bu sêmatôc in, ma ŋac sêkic yom bu in mbac ndu, ma sic in pi a gicso dau. Gêŋ hoŋ dinaŋ hôc asê in, ma kwahic dec bêc tō giŋga su. ²² Ma bêbêc lec yac mba lauwhê ŋatô sêsôm yom naŋ kôm yac hoŋ asô. Têtŋ bêbêc ganduc, ŋac sêtêtŋ sêhō si, ²³ magoc sêtap in ndê ŋamlan sa dom. Sêmbu sêmeŋ, ma sêsôm bu aŋela sêhoc dau asê têtŋ ŋac, ma sêsôm têtŋ ŋac bu Yisu mbo tali. ²⁴ Lau ŋatô naŋ sêmbu sêwhiŋ yac, naŋ sêsa sêtêtŋ sêhō si, ma sêtap gêŋ hoŋ sa tôm lauwhê dau sêsôm, magoc sêlic Yisu dom.”

²⁵ Goc Yisu sôm têtŋ inlu, “O mac lau! Mac nem gauc sa dom. Lau propet sêhoc yom asê pi gêŋ hoŋ dinaŋ gwanan su, magoc mac akêŋ whiŋ gwalec! ²⁶ Sêhoc yom asê ma sêsôm bu Mesaya gic waê bu hôc ŋawapac hoŋ dinaŋ, ma tiŋambu tap in ndê ŋawasi sa.” ²⁷ Ma Yisu whê inlu si gauc sa pi yom hoŋ naŋ Moses ti lau propet sêto hêganôŋ in, e in whê Anötō ndê yom hoŋ naŋ sêto gwanan pi in, naŋ sa têtŋ inlu.

²⁸ ŋac sêsuŋ sa malac Emeyas, ma Yisu kôm bu hu inlu siŋ, ma êŋsêlêŋ gacgeŋ ndi. ²⁹ Magoc sêteŋ in ti ŋaŋga, ma sêsôm, “Mbo whiŋ alu, bu ac pacndê ma sauŋ oc ôbwêc sa.” ³⁰ Dec Yisu sôc malac dau gi, bu mbo whiŋ inlu. Ma têtŋ ndoc sêndôc sic bu sêneŋ gêŋ, naŋ Yisu kôc bolom sa, gêm danŋe ma pô kôc, goc kêŋ têtŋ inlu. ³¹ Ma inlu si tandô ŋawa sa, dec sêŋyalê in. Ma ŋagahô eŋ Yisu aŋgô mba. ³² Ma inlu sêsôm têtŋ dandi, “Yomandô. Têtŋ ndoc in sôm yom têtŋ hêclu yêc seŋ, ma whê Anötō ndê yom naŋ

sêto yêc, naŋ sa, dec kôm hêclu neŋ ŋalôm kac hêclu ŋandô.” ³³ Goc iŋlu sêtisa ŋagahô, ma sêlhö sêmbu sêtêŋ Jerusalem si. Ma sêtap ŋgacsêŋomi 11 sa, ti lau ŋatô naŋ sêmbu sêwhiŋ ŋac. ³⁴ Ma ŋgacsêŋomi sêsôm têŋ iŋlu, “Pômdau tisa yomandô, ma iŋ hoc dau asê têŋ Saimon!” ³⁵ Goc iŋlu sic miŋ yom pi gêŋ naŋ hóc asê yêc seŋ, ma bu iŋlu sêŋyalê Yisu têŋ ndoc iŋ pô bolom kôc.

Yisu hoc dau asê têŋ sêŋomi hoŋ

³⁶ Sêsôm yom dinaŋ sêmbu, ma Yisu hoc dau asê ma kalhac ŋac aŋgô-ŋga, ma sôm têŋ ŋac, “Yom malô whiŋ mac.” ³⁷ Ŋac sêsö ti sêtöc dandi ŋandô, bu ŋac gauc gêm bu sêlic ŋalau daŋ. ³⁸ Ma iŋ sôm têŋ ŋac, “Tu sake-ŋga mac nem ŋalôm ŋawapac, ma gauc gêm yom daêsam?” ³⁹ Alic aman ti gahiŋapa, bu aö dauŋ dindec. Amasec aö, ma alic. Ŋalau si ŋamsôm ti ŋakwa mbasi, magoc alic aö neŋ.” ⁴⁰ Iŋ sôm yom dinaŋ, goc tôc amba ti gahiapa têŋ ŋac.

⁴¹ Ŋac atac ŋayham babalec, magoc ŋac gauc gêm yom daêsam, ma atac lu-lu bu gêŋ naŋ hóc asê, naŋ gêŋ ŋandô, me mba. Goc iŋ ndac ŋac, “Mac nem gêŋ daneŋ-ŋga ndöc?” ⁴² Ma sêkêŋ i tô daŋ naŋ sêpec su, naŋ têŋ iŋ. ⁴³ Ma iŋ kôc su, ma gêŋ yêc ŋac si aŋgô-ŋga. ⁴⁴ Goc iŋ sôm têŋ ŋac, “Gauc nem bu aö gasôm yom têŋ mac muŋ su, pi gêŋ naŋ kwahic dec ŋandô sa. Têŋ ndoc aö gambo gawhiŋ mac, naŋ gawhê sa bu gêŋ hoŋ naŋ sêto pi aö yêc Moses ma lau propet si bapia tilhuŋ, ma yêc Buku Wê-ŋga, naŋ gic waê bu ŋandô sa.” ⁴⁵ Ma iŋ whê ŋac si gauc sa pi Anötö ndê yom hoŋ naŋ sêto yêc. ⁴⁶ Iŋ sôm têŋ ŋac, “Sêto yom pi Mesaya bu iŋ oc hóc ŋandê atu ma mbac ndu, ma têŋ bêc titö-ŋga iŋ oc tisa

ma mbo tali tiyham. ⁴⁷ Ma sêto bu lau oc sênem mêtê tu in ndê ñaê-ñga, ma sêsôm têtê lau bu sêkac si ñalôm kwi, dec Anötö oc suc ñac si sac kwi. Ñac oc sêndic hu sênem mêtê dau yêc malac Jerusalem, ma tiñambu mêtê dau oc sa têtê lau gameñ apa-ñga hoñ. ⁴⁸ Gêñ hoñ dindéc mac alic gatô su, dec oc ahoc yom ñandô asê pi gêñ dau awhiñ. ⁴⁹ Ma alic! Aö oc wakêñ gêñ nañ aneñ Damañ gic bata su, nañ têtê mac. Bocdinañ ambo malac dindéc e Anötö kêtê in ndê ñaclai nem mac ahuc.”

Yisu pi undambê gi

⁵⁰ Tiñambu Yisu wê ñac sêsa sêtêtê gameñ nañ yêc kêpiñ malac Betani si. Yêc dinañ in hôc amba sa, ma gêm mbec ñac. ⁵¹ Ma têtê têtê in gêm mbec ñac mbo, nañ in hu ñac siñ, ma Anötö kôc in sa pi undambê gi. ⁵² Dec ñac sêpôñ haduc ma sêmpin in. Ma sêlhö sêmbu sêtêtê Jerusalem si ti atac ñayham atu. ⁵³ Ma têtê béc hoñ, sêkac sa sêmbu lôm dabuñ ñabatêmdö, ma sêhoc Anötö ndê waê asê.

Anötö ndê Yom Lêñsêñ Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7